

MAGYAR NŐK LAPJA

A. M. N. MUZEUM
NYILV. OSZTÁLY

I. ÉVFOLYAM 22. SZÁM

SZERKESZTI PAPP JENŐ

BUDAPEST, 1939 AUG. 1.

Fotó: Jeney Anka Budapest

KOROMPAY VIOLA BUDAPEST

A L E G U J A B B H A J V I S E L E T

F ü g g ö n y
u r i s z o b á b a
B e s z e r e z h e t ő a
„MUL” K é z i m u n k a -
b o l t b a n B u d a p e s t ,
V I , T e r é z - k ö r ú t 6

MAGYAR NŐK LAPJA

I. EVFOLYAM 22. SZÁM

BUDAPEST, 1939 AUG. 1

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor 1-én, 10-én és 20-án. Postatakarékpénztári csekkszám: 20.334. Előfizetési ár: Magyarországon egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 24 P, félévre 12 P, negyedévre 6 P. Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt 30 P, félévre 15 P, negyedévre 7.50 P.

S Z E R K E S Z T I

PAPP JENŐ

Szlovákiában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt: 180 Ks., félévre 90 Ks., negyedévre 50 Ks. Romániában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 900 lei, félévre 450 lei, negyedévre 250 lei. Angliában és Amerikában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 40 pengő, félévre 20 pengő. Egyes szám ára 80 fillér. Előfizetési ára az ingyenes gyermekrovatmellettel együtt évi 24 pengő.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 18—73—42

PAPP JENŐ

ASSZONY A KONYHÁBAN

Mindenki a napon sütkérezik, csak a családanyák sütnék-főznek bent a konyhában. Európa tavai és tengerei tele vannak hódító szírényekkel s a feleségek kalarábét hámoznak ebédre, a lángtól oldalra huzzák a nagy hőségben a rotyogó fázekat, csirkét kopasztanak, burgonyát törnek és tésztát gyurnak. Káposztás kocka lesz délre. Sietni kell vele, mert a takarítás miatt máris sokat késett. Kint ragyog a nap, veri a fény a folyókat, csillog a Balaton, zsbongnak a pesti nagy strandok, s bent a konyhában a jó feleség s a jó anya arra vigyáz, hogy munka közben rá ne lépjen gyerekeire, akik folyton ott nyüzsgönek a lába alatt és tizóraiért ráncigálják a kötőjét. Mert durva kötő van rajta. Nem virágos pizsama s nem feszülő trikó, hanem bő fehér kötő. Ő is kitűnően festene a selyem strandruhákban, fején hetyke kis piros sisakkal, testhez álló úszódresszben, oldalán a rajongó gavallérokkal s ajkán a széles nevetéssel. Vakító fehér az ő fogsora is. Milyen szelíden és milyen bőkezűen pazarolja ezt a fényes mosolyt most is a csibéire. A kislányt magához öleli, a fiúcskát arcon cuppantja, mikor kielégíti őket és a gyerekek tizóiraival a kezükben kimennek a hűs kertbe. Ő is szeretne leszaladni a locsogó folyóhoz, gyorsan és aggódva levetkőzni a mogyoróbokrok mögött, a szabad parton és beleugrani az ezüstös vízbe. Délután, estefelé talán tényleg rá is ér majd. Addig gondolni se szabad a pogány élvezetre. Minden percét leköti a ház, minden idejét lefoglalja a család, az ura, a gyerekek, a konyhakert, a virágok, a befőzés, az aprójóság.

Zendülés volna arra gondolni, hogy mennyi a zene nyáron, milyen káprázatos a csillagos égbolt és milyen simogató fuvallatok sétálgatnak erdőn-mezőn. Őt se hagyja hidegen az a csinos babosruha, amelyet ha fölvesz: a dáliaik is megbámulják benne. Hátha még hátra is köti a haját egy kacér kis kendővel... Arról is tud ez a feleség, aki most térde közé szorítja a konyhában a vesszőkosarat és dudolva hámozza bele a kalarábé héját, hogy vannak a világon nesztelenül suhogó vitorlások, puha tangók, holdfényes tájak s hófehér hajóórásiók, amelyeken barnára bujtatott zenekar mesél Hawairól. Isten tudná megmondani, hogy a kalarábéhámozás közben mennyi és miféle zavaró gondolatok és csábító képek szárnyalnak át fejében, amelyet olyan kecsesen tart s annyi megadással hajt le a kézikosár fölé. A sütőben serceg a hús s az ő orra körül liliumok illata leng, orchideákat lát, szélben hajlongó pálmákat, habos tengerpartokat, bókolo urakat, s ha nem vigyáz, ha komolyan átengedi magát a rohanó képzeteknek, akkor kifut a holnap tej a tűzhelyen, odaég a hús és a hámozókés belefut az ujjába.

Még csak azzal se foglalkozhat sokáig és behatóan, hogy ki fogja őt megajándékozni, ki kárpótolja őt s mi lesz az ő jutalma ennyi önfeláldozásért. Tisztában van azzal, hogy nagyon nehéz egyszerre szépek is és jónak is lenni. Türelmét a templomban szokta edzeni, térdendállva, erejét az Égnek köszöni meg, szépségét az urának ajándékozta s a jóságban saját magának is nagy gyönyörűsége telik. Ezekben a pillérekben nyugszik nála a társadalmi egyensúly. Hite megőrzi őt attól, hogy ez a házi béke felboruljon, vagy hogy egy regény, a sok külső hatás, vagy egy idegen ember veszélyeztesse a lelke egyensúlyát. S ha a zöldségtisztítás közben összegezi magában az életet és keresi, hogy akkor mi is hát az ő nyugodtságának forrása, arra az igazságra lyukad ki, hogy mindez azért van így jól, ahogy van, mert ő elégedett az urával. Az ő kettős keretük szilárdan ellenáll minden messziről érkező káprázatnak és izgatásnak. Az ura kivitte őt a veszélyes zónából s ketten kitűnően tudnak védekezni a nyár megejtő duruzsolása ellen. Egy pillanatra körül is néz a tiszta, rendez konyhában, mosoly ragyog az orcáján, öröm önti el a szívét, elhessegeti magától a kísértéseket és ujjongva ugrik fel a hokkedliről, mikor az udvar felől meghallja a hazaérkező ura hangját.

Asszonyok a költők életében

Majthényi Flóra házassága

IRTA
NAGY MÉDA

A függöny legördült. A páholyból taposó kezek hajoltak ki. A látsóvet a szemükhöz illesztették az emberek és az előkelő helyek felé irányították. Az egyik páholyból gyönyörű fiatal lány emelkedett fel és állva, lelkesen tapsolt a színészeknek, a mögötte álló férfi-testőrség is nagyhangon ütögette a tenyerét, közben az egyik közel hajolt a lányhoz:

— Nézzé csak Flóra, az ott Tóth Kálmán.
A lány fölkapta látsóvét és hosszan a férfira felejtkezett:

— Hozza ide nekem! — mondta, mint, aki megszokta, hogy minden óhaját parancsnak veszik.
— Megpróbálok, — felelte a férfi készségesen és elsietett.
Flóra a földszinten álló és csoportban beszélgető költő felé nézett, figyelte, hogyan fogadja az üzenetét. De az csak pár szót vetett oda az üzenetet közvetítő férfinak, aztán visszafordult a társasághoz, anélkül, hogy egyetlen pillantást is vetett volna a páholy felé, ahol Flóra ült.

— Nos? — kérdezte a lány sértett izgalommal.
— Azt mondta, hogy ő mágnásokkal nem barátkozik.
— Többet nem mondott?
— Nem!

A lány keze ökölbe szorult:
— Ugy? Na, majd én megmutatom a költő urnak, hogy az én nevemet sem csak azért ismerik, mert véletlenül beleszülettem apám nábobai vagyonába, hanem, mert tehetségemmel kiérdemeltem.

Tóth Kálmán haza kísérte magát tisztelőivel. A kapuban, mintha csak véletlenül jutott volna eszébe, megemlítette:

— Képzélek, Majthényi Flóra üzent értem, hogy menjek föl a páholyukba, de én csak annyit mondtam erre, hogy semmi kedvem sincs mágnásokkal ismerkedni.

— Kár volt, Flóra gyönyörű és határozottan szellemes, élvezted volna társaságát,
— vélte az egyik a kísérők közül.
— Ugyan, Petőfi is utálta az arisztokratákat, — vetette ellene a másik.
— Azért mégis Szendrey Juliát vette el feleségül, — vágta el a vitát a harmadik.

Amíg Tóth Kálmán fölballagott a lépcsőn, arra gondolt, hogy lám, már nyíltan is Petőfihez hasonlítgatják őt. De ő túl fogja szárnyalni, hiszen máris van sok olyan költeménye, amelyet méltán Petőfié mellé lehet helyezni, sőt... Az egyik lépcsőfofnálk hírtelen megállt: azért tényleg kár volt a Flórával való ismeretséget elmulasztani. Ha Petőfi nimbuszát nem tépázta meg, hogy gazdag és előkelő lányt veit el feleségül, akkor miért tépázná meg az övét? Hiszen ő érte is rajong már az egész ország... De nem baj, kezdődnek jó volt ez így, ne higgye az a lány, hogy ő egyetlen szavára megalázkodik.

Másnap délben, ahogy végigsietett a Váci-utcán, kezében sétatálcáját forgatva és öntelt mosollyal fogadva hódoló köszöntését, éppen szemben jött vele Majthényi Flóra. A lány megállt és nyílt, kedves mosollyal ránevetett:

— Maga az a Tóth Kálmán?
— Maga pedig Flóra?!

Nem lehetett a sors elől kitérni. A szülők ellenezték a dolgot, de Tóth Kálmán éppen úgy harcolt Flóráért, mint valamikor Petőfi Juliáért és ez határtalan önbizalmat adott neki: a nagy sorsok ismétlődnek.

Rövidesen megesküdtek. Még abban az évben mindketten verskötetet adtak ki. A magasztaló kritikák tömkelegébe azonban beledöbbsent a legnagyobb kritikuskak, Gyulai Pálnak a hangja: «Tóth Kálmán Petőfit utánozva kényszerült zseniális lenni a lángész egyetlen szikrája nélkül». Ugyanakkor, az írónckért éppen nem hevülő Gyulai Pál Majthényi Flóra kötetéről a legnagyobb elismerés hangján ír: »Költészete gyengéd és nemes, s oly őszinte, minden affektációtól ment, mint ritkán a férfiaké.« A hiúságában vérig sértett férfi ezt a kritikát nem tudta megbocsátani — a feleségének.

És megkezdődött Majthényi Flóra asszonyi kálváriája. A gazdag szülők gyermeke, az ország kényeztetett költője, aki már beutazta egész Európát, nyolc nyelven írt és beszélt, akihez költők írtak hódoló verset, — a házasságában csak megalázást kapott. Hamar rájött, hogy azok a »gyengéd és nemes érzemények«, amelyek oly behelgőző teszik Tóth Kálmán verseit, csak a külvilág számára születtek, de valójában nincsenek meg. Őszinte és tiszta lényével borzongva látta, hogy milyen iszonyú szakadék tátong a költő és az ember között. Alig egy évés házasságuk után, gyermekeivel a karján, el kellett menekülnie otthonából, kényes és italos férje elől, aki még tettelegességre is vetemedett vele szemben.

Hazament az anyjához, de a közvélemény ezt nem tudta neki megbocsátani. Egy olyan embert otthagyni, mint Tóth Kálmán, aki nemcsak neves költő, hanem kiváló politikus is, képviselő és drámáit a színházakban jótstszák?! De ki lát az asszonyi szivekbe? Ki tudja, milyen szörnyűt, milyen kétségbeejtően nagyot zuhant az a fiatal lány, aki tele ideálizmussal, tele a szépbbe és jóba vetett hittel, megtanulni kényszerült, hogy akit valaha legjobban szeretett, az csak álarcot hordott, valójában hitvány, gyöngge, betegesen hiú ember. Aki meg tudta tenni azt, hogy rendőrökkel vétele ki kislfiát betegágyából, kockáztatva életét és magához vitette, hogy így Flórát is visszatérre kényszerítse. A társaságban egyszerre nem volt »sikk« kiejteni Majthényi Flóra nevét és ha titokban el is olvasta valaki, de kritikát nem mert volna írni azokról a költeményekről, melyek »Elégjé a kistfiához« cím alatt jelentek meg, magukban hordozva egy gyermekétől eltépett anya halálos fájaldalmát.

Tóth Kálmán a «szerelem költője volt», — mondja az egykorú kritika és szerte az országban ábrándozó leányszívek éneklük: »Minek is van szív, s a szívbén szerelem?«

De mert csak az igaz és valódi érzelmek azok, amelyeket átment a halhatatlanság a maga számára, azért enyészett el olyan hamar híre ennek a korában annyira divatos költőnek. S míg a nagy költő, ünnepeletése alatt, egyszer sem emlékezett meg arról, hogy valaha egy magyar költőnő volt a felesége, addig ez a külföldön élő, elfelejtett asszony, emberi nagyságának olyan dokumentumát mutatta meg, amely őt messze magasba helyezte minden időkben nagynevű férje fölött. Mert amikor hírlő vette betegségét, hazajött és két esztendőn keresztül önfeláldozóan ápolta ágyhoz láncolt, szinte élő-halott férjét.

Most már a fia, Tóth Béla is az övé lehetett volna. De a fiú idegen volt anyjához, csak a halott apát bálványozta. Flóra újból itthagya Magyarországot, hiszen még anya sem lehetett, a Szentföldre menekült, hogy sebeit a legnagyobb Szenvedő sebeinél feledni próbálja.

Mint előkelő, szép megjelenésű asszony vált el fiától, s mire harminc évi szörnyű távollét után hazakerült, fia már sírban pihent s őt is megváltotta fájdalomtól az örület. Még őt évig élt ezután mindenkitől elfeledten a császárfürdői lakásán, rongyokban, zavaros rögeszmékkel ez az egykor csodált asszony, akiről tizenhétéves korában, a fejedelmek festője, Barabás, festett képet és a «Hölgyfutár» ezt a képet olvasóinak adta ajándékba ezzel az aláírással: «Flóra, az irodalom kis földi tündéréje». Ki sejtette volna akkor, hogy ennek a vakítóan magasba ívelő sorsnak milyen szörnyű zuhanás van kiszabva?!

Erdélyi József

Az erdő tanuja

*Én még láttam azt az erdőt,
amit ez a kor kivágott;
én még láttam, én még jártam,
szedtem benne gyöngyvirágot.*

*Jaj be gyorsan kiirtották!
Éheztek a szántóföldre;
egy kis foltot, hírmondónak,
itt-ott hagytak meg belőle.*

*Eladták a sok szép ölját,
örültek az olcsó pénznek;
felszántották a szűz földet,
örültek a dús vetésnek.*

*Elfogyott a pénz adóba,
kevés lett a búza ára,
olcsó lett az ember vére;
csak a pénz, a pénz lett drága...*

*Visszasírja már az erdőt,
azt az erdőt, aki látta;
búsán gondol az elárvult
madárdalra, gyöngyvirágra.*

Hüvösvölgyi levelek

A MAGYAR NŐK LAPJA SZÁMÁRA IRJA:

KODOLÁNYI JÁNOS

Gyorsvonat, személyvonat, motoros... Hol az egyik, hol a másik futott velünk, egyszer fel, Kassára, máskor a nyugati határ felé, Sopronba, ismét más alkalommal le Délre, Szentesre... A feketesapkás fiúk vidám nevetése fölveri a vasúti kocsit, kedvesebb, barátságosabb még a világ legszívesebb kalauza, a magyar kalauz is. A jegyek soha sincsenek egészen rendben, noha a gazdasági vezér-bajtárs velük utazik s maga váltja meg a jegyet. De a kedvezményes jegyváltásra jogosító igazolványok nem stimmelnek, engem például Kodolányi Rózsa úrhölgynek írtak be MÁV-ék s van egy Fehér Gyula, vagy Lajos névre kiállított igazolvány is, amelynek nincs gazdája. Ez már amúgy more patrio megy, de tudja Isten, tetszik nekem ez a jó magyar hanyagság, mely a francia slendriánsághoz hasonlít.

Egyébként azonban minden a legjobb rendben van, a Turul országosan ismert kiskántusának csicsergő leánytagjai tréfás megjegyzésekre inspirálják a fiúkat, egy másik szakaszban hazánk egyik lírikusa körül parázs vita kerekedik irodalmi kérdésekről, amodámb meg magyar népdalok hangzanak ki a fülkéből. Végezetül általánosság válik a dalolás, Bartók, Kodály, Bárdos gyűjtéseinek legszebb remekei zengenek a vonaton. Tudnak és szeretnek dalolni ezek a fiatalok, — hiszen fiatalok! — s csak a magyar népdalkincs értékei közül válogatnak. Mennyivel jobb, tisztább az izlésük ezen a téren, mint még az én ifjúságom idején az én társaimé volt.

Most mi, írók is, akik a fiatalokkal utazunk, hogy egy-egy város színpadán előadjuk mondanivalóinkat, diákokká vedlünk. Igen, vedlünk, mint a kigyók, levetjük elnyűt, ráncos, zörgő bőrünket, melyeket súlyos esztendő kérgezték ránk s ujjászületünk. Nem válogatunk, a kocsiosztályok között, ha a gazdasági vezér pénze kifogy, utazunk harmadikon s tág fülle hallgatjuk a hevesen politizáló atyafiak zamatos kijelentését, gyorsan múlik az idő, észre sem vesszük s már célhoz érünk. Van-e jobb mozdonyvezető, jobb és gyorsabb menetrend a jókedvűnél, vidám társaság nótaszavánál? Nem is vasúton megyünk, repülünk.

Ó, fanyar, óvatos és kiábrándult véség! Ha tudnád, mennyire csodálak s milyen értetlenül állok előtted! Nézd ezeket a Bocskay-süveges fiúkat, nézz a szemükbe, nevető arcukba és mondd: le tudnád-e inteni őket, el tudnád-e némitani, meg tudnád-e rendszabályozni? Nem fogy-e beléd a savanyú oktatás, nem kullog-e el szégyenkezve szívedből a meddő bölcsesség? Lásd, az a szelíd, nyugodt fiú ott, a sarokban, résztvevett a ruszinszki harcokban akkor, amikor a legszörnyűbb napok tomboltak. Éjjel lopakodott át a határon, szénásszekérbe rejtve, erdő-kön bujkált, éhezett, fázott s egyetlen reménysege a fegyvere volt. És lásd azt a másik, szinte gyermekarcú fiatalembert, az már bejárta Nyugatot, dolgozott német földön, tanult és okult s most magabizó nyugalommal tekint a nyolcvanmillió óriásra. S lásd, ez a szőke, szelidszemű, magyarruhás fiatalember egyike legtehetségesebb ifjú muzsikusainknak, most Párizsba készül — s mellékesen ő is ott harcolt Beregszásznál, a ruszín földön, míg szülei itthon kezüket tördelve imádkoztak érte. Bátyja kétségbeesve rohant utána vonaton, szekéren, autón, hogy föllelje s közben megkapta a halálhíret is a csehektől. De itt van most közöttünk, kedvesen, mosolyogva beszélget, szelíd, mint a galamb, csak a szemében szikrázik a mindenre elszánt idealista férfi olthatatlan tüze. S lám, itt mókázik örökös jókedvvel egy másik, olykor hetykén megpödrögötti vékony bajuszkáját. S amott a társaság mindenese, folyóiratszerkesztő, rendező, agitátor, népszónok... Csendes fiú, örökké fáradt, de ezt csak a jószeműek veszik észre rajta. Ha este megérkezünk Budapestre, ő az állomásról egyenesen a Fővezérségre siet s dolgozik éjjel kettőig. Holnap hajnalban már utazik ismét, rendez, szervez, plakátokat nyomtat. Hol alszik és mikor? Talán csak úgy, mint a golyó: féllábát felhúzza, orrát a sapkája alá húzza. Vagy mint a katonaló: ügetés közben.

Tele vannak szenvedélyes hittel, szeretettel, munkakedvvel és energiával. Olyan fiatalság ez, amelyet nem vasból, de platinából kovácsoltak, nem fogja a rozsdá.

Ha közöttük vagyok, mérhetetlen nyugalom, vidámság és boldog életöröm száll meg. Úgy nézek a szemükbe, mintha öcsém, vagy méginkább fiaim volnának. Apjuknak s egyben bátyjuknak érzem magam, ha vitáikba beleszóllok, óvakodom attól, hogy ledorongoljam őket. Nem mutatom, de gondolatban magamhoz ölelem őket, egyiknek-másiknak megsimogatom a fejét s kérem jóorsukat, sohase törölje le friss szárnnyukról az idealizmus tiszta hímorát, sohase rokkanjanak meg a családásoktól s legyenek nekik is ilyen fiaik, mint amilyenek ők. Dalolnak és velük dalolok, vitáznak és velük vitázom, tréfálnak és megtoldom tréfaikat s amikor megkérek, meséljek finnországi utazásaimról, a finn nép körében szerzett felejthetetlen élményeimről és tapasztalataimról, érzem, három éjjel, három nap tudnám szóval tartani őket, pusztán azért a gyönyörűségért, hogy szemükben a lelkesedést látom.

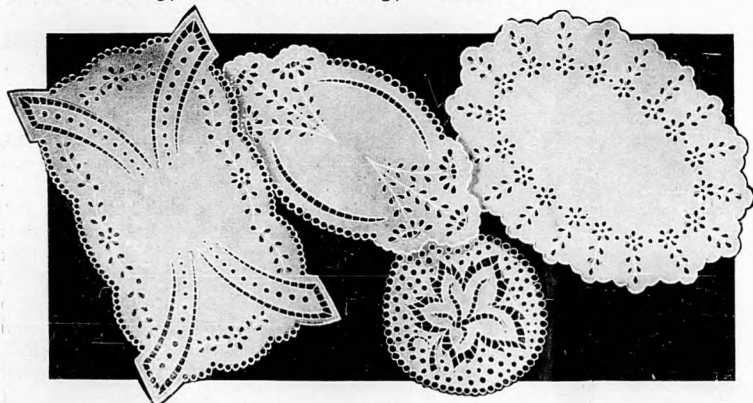
Nagyot fordult a világ tizenöt-húsz esztendő alatt. Ki ne emlékeznék a korholó szavakra és újságcikkekre, amelyek az akkori egyetemi ifjúság fejét mosták? Hogy nem tanulnak, csak politizálnak, hogy renitensek, hogy odaadják magukat mindenféle érdekek... És valami igazság volt is a korholásokban. Nem az ugyan, hogy politizáltak, ez, szerintem, nem baj. Politizáljanak csak, vegyenek részt testestül-lelkestül minden közérdekű megmozdulásban, hallassák szavukat minden fontos kérdésben s ne hagyják elriasztani magukat. Ők az eljövendő közélet, közszellem és közkerölcs, mint mondani szokták: ők a jövő. Hát halljuk csak a jövő hangját, s ne ijedezzünk attól, hogy más hang ez, mint a jelen hangja. Így is kell annak lennie. De igaz volt az, hogy gyakran odaadták magukat eléggé átlátszó politikai érdekek eszközéül, erős vállukon emeltek

magas pozíciókba ridegen számító egyéneket s a maguk tiszta idealizmusát belelálták olyanokba, akikben idealizmusnak nyoma sem volt. Hogy néha erőszakosak, követelők és türelmetlenek? Hát ki legyen erőszakos, ha nem a fiatal? Ki legyen követelő, ha nem az ifjú, akinek követelnie kell az élet teljességét, ha csak nem akar lemondani életéről már fiatal fővel? Hát ki legyen türelmetlen, ha nem ő, akinek türelmetlenül kell az élet örömei és bánatai elé járulnia? Majd elérkezik az idő, amikor erők megállapodnak, sőt megfogyatkoznak, amikor szívesebben ballagnak, mintsem futnak, szívesebben üldögélnék, mintsem ballagnak. Első szerelmesei ők az életnek, kívánják minden szépségét, harcát, sikerét és feladatát, sőt sikertelenségét és csalódását is. Lobogó idealizmusuk színeket látja a sötét cinizmust is, mert nem hiszi, hogy a báránybőr farkast is takarhat. Lelkükben egy csodálatos Magyarország él. Egyszerűek, puritánok, mindent tűrők és vállalók, életüket mindenkor könnyedén kockáztatók. Mélyen lenézik s megvetik a frázisokat, a hipokrizist, a tehetőségelenséget, a szürke középzsért... Színmagyarok s ezer hangon, ezer nyelven szól hozzájuk ennek a földnek minden magyarsága dalban, írásban, zenében, szoborban, képben, könyvben, élőlőzében és épületben s főképp emberekben, reggeltől-estig nehéz munkát végző egyszerű emberekben. Lelkükben készen vannak az intézmények és életformák, melyek ezt a földet boldogabbá s magyarabbá tehetik. Tisztában vannak a veszélyekkel, de tisztában a csodálatos fölemelkedéssel is, mely a magyarságra vár, ha mindenki elvégzi kötelességét s odaadja magából a legtöbbet.

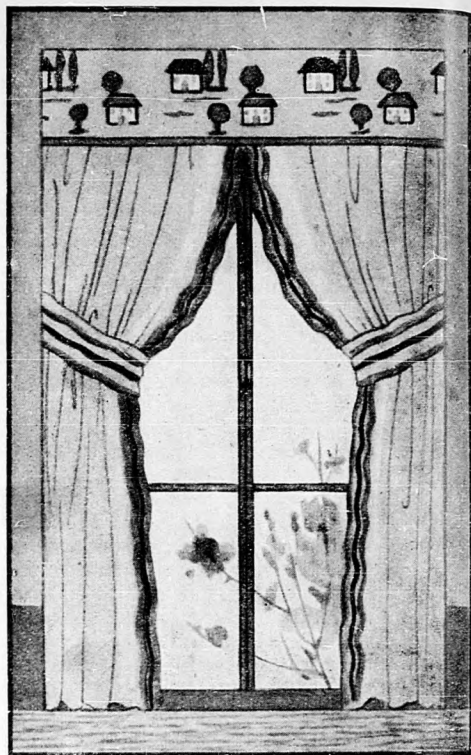
És Kassán ünnepi zászlók ragyogó sátora alatt hullámszik a magyarruhás hölgyek költői szép serege, Sopronban tüzet csiholnak a fiúk a már-már tespedésbe sülyedt határváros magyarságából, Kecskeméten, Szentesen elragadtatott mámorba borítják szavaikkal, dalaikkal a kerekfejű kemény magyarokat... Ott vannak Nagysurány vérral festett földjén és ott vannak a gazdag, virágzó Hódmezővásárhelyen. Gyorsvonat, személynó, motoros, autóbusz viszi őket, vidámak és fáradhatatlanok, nappallá teszik az éjszakát s a bányadtság perceiben mindig találunk egy tréfát, ami felvidítja őket. Utaznak velük énekesek és énekesnők, az Operaház, a Nemzeti Színház tagjai, költők és írók... Ők még azt is el-érik, hogy három lírikust, aki fenekedve kerülgette egymást hosszú időn át, pusztá ifjú virágzásuk szeretetével kibékítsenek és közös munkába befogjanak.

De jaj, hallanak őket, amikor kitör belőlük a gyűlölet a kicsinyeskedők, a tehetéstelenek, a magyarkodók, a nagyhangúak, a törtetők iránt! Hogy tudnak gyűlölni, hogy lobog bennük a harag, hogy szíszeg szavakban a gúnyos megvetés, hogy suhogznak a kárhóztató szavak véres ostorcsapásai, hogy ég az arcuk... Fialalok, édes az ő nyelvüknek még a harag keserű péje is. Egészségesekek, lelkük felragyog az indulatok fényében. Petőfi, ha látná őket, nem mondaná: «Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?» A virág itt van. Néhány esztendő még s gyümölcsös érik. Magvas, ritka gyümölcsös.

Ők azok, akik megízleltették velem az igazi ifjúság ízeit. Az én ifjúságom romlott, sötét ifjúság volt. Háború, forradalom és ellenforradalom kormafüstje fojtotta meg. Most, hogy közéjük kerültem, most élem igazán az ifjúságomat. Ők elhozták nekem, megajándékoztak velem. Bizony, nem esik nehezemre, hogy én is hasonlóvá legyek közöttük!

Tálca kendők. Leírásuk kézimunkarovatunkban

Függöny gyermekszobába
Leírása kézimunkarovatunkban

Bölcs mondások

Az emberi butasággal szemben azért nehéz boldogulni, mert úgyszólván lehetetlenség: a butát meggyőzni az ő butaságáról.

Mert a butaság ellen nem csupán az istenek harcolnak eredménytelenül, hanem a kézzelfogható tények is.

Nem szabad tehát könnyelműsködni a butasággal szemben, mert szerfölött nagy az ő hatalma és felmérhetetlen az ő befolyása.

Higgyétek el: az emberi butaság olyan súlyt képvisel az élet és az emberi történelem serepnőjében, hogy mindig ő van túlsúlyban.

Csak akkor nincsen káros hatása a butaságnak, ha feltűnően kirívó és kacagtatóan groteszk formában nyilatkozik meg. Ilyenkor neveltségessé válik és a neveltségesség még a butaságot is megöli.

De annál veszedelmesebb az emberi butaság abban az esetben, amikor teljesen veszélytelennek látszik. Mert ebben az esetben, mint a méreg, szinte észrevétlenül pusztítja el és semmisíti meg az emberi okosság minden elért eredményét.

Né nevesetek tehát az emberi butaságon, mert soha nem bírjátok kiszámítani hatását és erejét. A butaság ugyanis mindig annyira komoly, amennyire komolyan veszi önmagát.

Aki előtt pedig az emberi butaság irigyléreméltónak látszik, az nyugodt lehet afelől, hogy bizonyos időn belül el is fogja érni. Az emberben ugyanis megvan a képesség, hogy kitartással és vasszorgalommal még a butaságot is megszerezheti.

HOSSZU ZOLTÁN dr., a Nemzeti Színház művésze

A STRANDFEREDŐ

ahova Kárujjal kimenénk titokba, de nyíltan hazafutánk, met meglepett az asszony.

Mióta pesti lakások lettünk a sógorommal, az asszonyokra mindennap rejjő valami nimet, vaj francia kívánság. A minap már amlan letek meg münköit, hogy ők vikken-dezni akarnak menni. — ti férfiak itthon maradtok, — aszongya, s őrzitek a házat alkonvatiq, amig mü vikkenen leszünk!

Mire első ijedségünköl felezméltünk vóna Kárujjal, akkorára mán bé es csapták az ajtót magik után az asszonyok s eltűntek az esmeretlenségbe.

— No, sógor, mondom, mü helybe maradtánk! Csak legalább azi tudnám, mondom, hogy mi a súj lehet az a vikkenő?

— Hát — aszongya Káruj —, a lényegje ugy látom abba vagyon neki, hogy az asszonyok elmennek a háztul s egész napesitg odasznek.

— Igazad van, mondom. — S hogyha mán ilyen fájtontos magunkra maradtánk, mük es elmehetnék valamerre. Menjünk ki a strandferedőbe. Ugy sem vótunk még soha. S asszonygák, hogy olyan szép női hógyeket lehet látni benne, s hogyha az ember a bélépőt megfizeti, még együtt es feredhetik velük.

— Zárd bé a sifonért, mondom, s a konyhaajtót, s a köcsökat dugd bé a küszöb alá s indulhatunk.

Mikor a kapu kiléptünk, legelsőbben es egy szép ifiju szerelmes párral találkoztunk szembe. Ugy látszott rajtik, hogy erősen szerelmes természet lehet mind a ketiő, mert kartonfogva mentek s olyan édesdeden eszse vótak bujva, mint a gilicék.

— Hinnye, mondom, ezek biztosan esmerik az ilyen titkos járatokat. Megkérdem illők az utirányt.

— Tisztelt ur, mondom, ha meg nem sérteném... legyen olyan jó s igazitsen el münköit a strandferedő felé.

— Kérem, kérem, aszongya a fiatalember, szüvesen aszongya, tessék parancsoljanak, aszongya, mü szivesen elvezessük az unokahogommal.

S mán közre es vetek nagy szivesen, s biztatni kezdé az unokahugát es.

— Mancsi, aszongya, stoppold a két palit, aszongya s figyeld a hekust s ha bedőlnek a pasmanok, szájré hopp! — aszongya.

— Szájré hopp-e? — mondom. Csak nem táncba hívja a küssasszonyt?

— Nem, aszongya, csak aszondám neki, hogy siessünk.

— Jai, mondom, de szép zengzetes nyelvük van magiknak, idefenn Pesten. De ne siettesse a küssasszonyt, mondom, miattunk, met mü a világét sem kívánók felbolygatni a kedves társaságikot. Csak éppen az utat magyarázza meg, mondom, met osztán mü odatalalunk magunkra es.

— Jai, aszongya, ők szüvesen teszik, aszongya, s nekik nem fáradság, met ők ugy es éppen a strandferedőbe indultak, s né milyen nagy szerencséjük van nekik, aszongya, hogy velük összeesmerkedhetek, met mán es ugy szeretnek münköit, mintha régi esmerősök vónak.

Egyszóval hát eszebaritkozánk lelkek az ifiju párral s szép kellemes társalkodások között megdélgtünk a feredő felé. Mire a strandferedőhöz értünk vóna, még azt es megakérezték illők, hogy hol van a lakásunk, s hány szobából áll, s jól elzártuk-e az ériékeket, s jó helyen vannak-e a köcsök, s milyenek az ablakok s a butorok s minden.

Mondám es Kárujnak, hogy a mói világba ilyen szüves, kedves érdeklődést még a saját rókonnyaitól sem igen tapasztalhat az ember. Áldott jó emberek, mondom. — Legyenek nyuguttak, mondom, s ne aggószkodjanak miatunk, met münköit bai nem érhat. A pénzti jó mélyen bédugtam a szalmazsákba, mondom, a gyűrűféléit a sifonerba a fehérmü közi, s bészártunk mindent jól s a tetejibe még a köcsöt es eldugtam a küszöb alá a likba.

— Hát úgy is kell, aszongya a fiatalember, vigyázni kell manapság, aszongya, de tessék, parancsoljanak, aszongya, itt van a strandferedő. Váltásit meg a jegyet a pénztárnál, aszongya, s mü addig előre menyünk az onokahogommal, met nekünk bérletünk van, s osztán odabé a vízbe találkoztunk.

— Hejjeslem, mondom, s addig es köszönjük az eddig való vezérletiket.

S karonfogva mán libbentek es befélé. Mü pedig Kárujjal oda igyenesen a pénz-tárbalokhoz, hogy megváltuk a bemenetet.

— Nagysága, mondom, két feredőjegyet a jövából!

— Igenis, aszongya. Szekrényt parancsolnak, vaj kabintot? — aszongya.

— Szekrént-e? — mondom. Feredőjegyet kérek én instálom, nem szekrént.

— De bácsikám, aszongya, én a vetkezés miatt kérdeztem, hogy kabimba akar-nak-e vetkezni, vaj szekréntbe, met aszerint adom a jegyet.

— Jai, mondom, hát a vetkezés miatt kár vót fárasztani magát a küssasszonnak, met azt mü a sógorral egy bokor alatt es elvégeztük vóna szivesen. De ha mán ilyen szépen kínálja, veszek egy kabinjegyet — mondom.

S le pengettük a pengőhuszakot, s ezétt osztán a végin még két fekete trikót es küdött a kabintunkba, s lelkünkrekötte, hogy felvegyük okvetlenül.

— No sógor, mondom, zárd bé az ajtót s fordulj fére, mondom, s vetkezzünk s menjünk.

S ketten kéffelé fordulánk, lelkek, s a gunyát le s a trikótt fel izibe. S kérdem Kárujit, hogy készen van-e mán? — Ó készen, aszongya, de szégyell megfordulni. — En es igen, mondom, de mégis muszáj valahogy. — S erre ő: hogy számoljunk háromig. — Helyes, mondom, s a «rom»-ra forduljunk mindketten:

— Egy, kettő, há... rom!

— Lelekem trikókba öitözött egyetlen igaz sógorom, mondom, met fertelmes ru-nya vagy!

S Káruj vissza nekem a vélemémt:

— Ne félj, aszongya, met tés sem nyernél első díjat a természeti szépségeiddel.

De most jött csak az igazi! Hogy melyi-künk menjen ki elsőnek a kabinetből?! Eccerre olyan előzékenyek létünk mind-aketten, mint a gerótok. S csak tessék-el-rük egymást, hogy tessék: parancsoli, tessék parancsoli.

— No, mondom, sógor, így nem boldogodunk. Add ide a kezedet, mondom s készüli fel a kirohanásra. Együtt menyünk. Mikor az ajtót kinyitottam, futamodjunk neki, s mintha a szemünköit kivették vóna, keresztültörünk a nap-feredősökön a fűzesnyén részen, s bé igyenesen a vízgödörbe. Eszre sem vesznek, mondom, ha sebesen futunk, s ha eccer a vízbe lehetünk, onnét mán csak a bajusszunkat mutassuk meg a nagy nyilvánosságának, s a fejünk tetejéit. S eszefogódzánk Kárujjal, s az ajtót kivágám nagyhirtelen, s nekioldulánk.

Hogy törtetésünk közbe hány napfere-dősnek léptünk a gyomrába, azt pontosan nemigen tudnám megmondani, de annyi bizonyos, hogy egy szempillan-tás mulva mán a vízbe vótunk, s nyakig rejtelembé. S analogni kezdénk a lát-ványok között, s legelőtini kezdő a tekéntettyeinket s a gondolatlyainkót a kellemes tájakon. Mikor mán a jelen-lévő természetnek összes szépségeit megcsudáltuk, Káruj elsodródott föllem valamerre, s hogy magamba maradtam, hát meregetni kezdém a vizet a fejemre két tenyérral.

Eccer csak suppan valami a hátam me-gett: felütöm a fejem... há minnyát feltűnt nekem, hogy fejbévagott valaki.

— Hinnye, kutvagylkosteringette.

Hátrafordulok lelkek. S hát látom, hogy egy igen-igen jól megtermett nőihögy áll a hátam megett s mán éppen fel-huzta a kezit, hogy esment lesujtsen.

— Hinnye — mondom — netene!

— Pardonj, pardonj! — ijede meg a nőihögy, — azt hittem, hogy Elemér.

S mán le es buti nagy hírelennyibe a víz alá s ugy eltűnt, mintha ott sem lett vóna. Oda rikoitom Kárujt, a sógoromat:

— Lelekem, sógor, mondom, engem az imént ugy fejbessupinta egy kellemes nőihögy, hogy a fájdalomtól a víz majd-nem forrni kezdett körülöttem. Hát erre Káruj, hogy métt nem vágtam vissza?

— Azétt, mondom, met elfutott, de azétt, ha valahol elkaphatnám, odasuj-tanék neki. Gyere — mondom — segít, keressük meg. Kék trikókba vót, sárga pántlikával.

— No — aszongya Káruj, — arról ugyan meg nem üsmered, hiszen minden második fehérmép kék trikókba van.

Az a kérdés, hogy emlékszel-e termetjére.

— Hogyne emlékezném — mondom, — éppen olyan forma vót a terjedelme hátulról nézve, mint a feleségem, csak éppen hogy fiatalabb vót.

— No, ne félj — biztatott Káruj, — megkapjuk valahol. Nézz oda ne! Ott a tulsó részen, a mart közelibe! Vajjon nem az é? Éppen háttal van errefelé. — A' lesz a — mondom —, gyere izibe, sógor.

S odasodródánk lelkek nagy igyesen a háta meg, s a markomat megtöpém, s nekilendülök s nagyhirtelenibe úgy hátblalocsintottam, hogy megnyekent belé. Akkorát sikótott, mint egy házinyúl, mikor a ló rejalépi.

— Pardonj, pardonj — mondom —, azt hittem, hogy Elemér!

S hát Uramisten!... a női högy megfordul... s én reiatekintek... s ő reidm!... S a lélegzet a gégémbe megakadt!... Akár hiszik, akár nem, a feleségem vót saját szemlyibe.

Hát én fiatalokomba jó futó vótam. De

azt a rekordot, amit most véghezvittem a gyorsfutásba, azt még álmomba sem hittem volna. Egy szempillantának az ezredrésze alatt úgy eltűntünk a sógorommal együtt, mintha vízbe váltunk volna. S bé igyenesen a kabinettbe! S hát lekem, a kabinett ajtaja nyitva s a gúnyánk nincs sehol. Sem a Kárujé, sem az enyém. — Hinnye — mondom —, a keszervit a tolvajának, hogy éppen ijének lopja meg az embert. Gyere — mondom —, sógor fussunk haza így, ahogy vagyunk. — Igen — aszongya Káruj —, de a rendérek mefogának, ha így elindulunk. — Mán sógor — mondom —, az adott körülményekbe inkább kerüljük a rendérek kezibe, mint az asszonyéba.

S aival nekielendülénk, lelkem, s végig a nagykörúton feredő trikkóba! S hát a lakás airtaja tórya-nyitva, s a bútorok s minden eszse-vissza, s két nagy zsák s egy tiatalember a sifonyer előtt! Eppen a fehérneműt szedegette ki.

A markomat meg s oda az ifijút nyakon s vaj három istenes vikkendét leszóék neki: — Pardony — mondom —, azt hittem, hogy Elemér!

— Jaj, kérem — ijede fel az ifijú —, igenis — aszongya —, Elemér vagyok!

— Abbiza — mondom —, netene! Elemér úr! Hát maga hogy kerül ide?

— Jaj, ne tessék haragudni, kérem, csak a gúnyákat hoztam haza a feredőből.

— A gúnyákat-e? — mondom. — Hazahozta a gúnyákat? Nohát ezt a nagy szűvességet köszönöm, — mondom.

S esmét lenyomék neki egy vikkendét.

— Jaj, jaj, jaj — kezdé el újra —, drága jó kegyelmes uram — aszongya, — csak a rendéségnek ki ne aggyanak. Tessék, parancsójának — aszongya —, verjenek agyon, öljenek meg, akasszanak fel, löjjenek főbe, csak a rendérnek ne szóljanak. — Hát idehallgasson — mondom —, Elemér úr! Nem szólok a rendérnek, ne féjjen. Hiszen magának — mondom — mű csak hálával tartozunk s köszönettel. Egyik részből — mondom — hálával tartozunk s köszönettel, hogy a gúnyákat a feredőből hazahozta, másrészről pediglen s legfőképpen irtoztató nagy hálával tartozom magának azért, met magának köszönhetem — mondom —, hogy harmincöttesztendei tervelés után... az aszonnnyal szemben... rejá léptem a cselekvés terire.

S aival esmét lenyomék neki vaj két vikkendét, s Káruj megbillenté, s a garádicson lehengeredék.

Ami pediglen ezután történt, az nem iartozik a nyilvánvalóságra.

Szenzációs fiszteleidíjak

Amerika a rekordok országa. Természetesen, a legképtelenebb rekordoké is. Övé a táncolás világrekordja: 273 óra és övé a kávéivás világrekordja: óránként 62 csésze. Ezen a téren az amerikai rádió se marad vissza. A lapok büszke elégtétellel állapítják meg, hogy Roosevelt felesége négy óra alatt majdnem ugyanannyit keresett, mint férje egy egész év alatt! Tizenkét hónap alatt tizenkét rövid előadást tartott a mikrofon előtt és ezért 72.000 dollár tiszteletdíjban részesült, ami 3000 dollárral kevesebb, mint az elnök egyévi fizetése. Az amerikai lapok pontosan kiszámították, hogy Roosevelt felesége perceként 300 dollárt kapott, amelynek szédítő nagysága igazán nem lehet arányban az egyébként érdekes előadás tartalmi és szónoki értékével.

Hasonlóan fantasztikus tiszteletdíjról már hallottunk máskor is. És pedig 1927 nyarán, amikor az addig ismeretlen Lindbergh óceánrepülésével a világ érdeklődésének középpontjába került. Mindenféle ajánlatot kapott. Többek között felszólították, hogy írjon könyvet repüléséről. Az egész könyv 50.000 szóból álljon s ezért 2 millió dollárt biztosítottak neki, minden egyes szóért tehát 40 dollárt. Lindbergh azonban visszautasította az ajánlatot. Pedig ez az összeg 20-szorosa annak, amit Goethe egész hosszú élete munkásságáért kapott. Holott Goethe tiszteletdíjai se voltak megvetendők. 1795-től 1832-ben bekövetkezett haláláig, amely idő alatt a Cotta-könyvkiadócéggel állott összeköttetésben, 401.090 márkát kapott.

Shakespeare honoráriumai is jelentősek voltak. Collier számításai szerint évi 400 font jövedelemben részesült, amely összeg mai értékben több, mint 2000 fontot jelentett.

Dickens, a nagy angol regényíró, korának legjobban honorált írója volt. De arról ő sem álmodott, hogy hátrahagyott kézírata mekkora összegért fog elkelni. A „Daily Mail” 605.500 márkáért vásárolta meg a „Meváltóról” szóló „A mi Urunk élete” című munkája kéziratát. Minthogy a nemrég megtalált és eddig ismeretlen kézirat összesen 14.000 szóból áll, minden egyes szóért tehát kerek 40 pengőt fizettek. Ez a tiszteletdíj már majdnem eléri a Lindberghnek felajánlott óriási összeget.

Az ügyvédi tiszteletdíjak maximumát Sir Leslie Scott, angol koronaügyész kapta. 1928-ban Indiába kelet utaznia, hogy ott töltsse be a jogi és pénzügyi tanácsadó szerepét. Londoni gyakorlatát három hónapra be kellett szüntetnie és ezért 53.000 font kártérítést követelt, amit szó nélkül meg is kapott.

Az óriási tiszteletdíjak mellett nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy nagyon sok lángelme még a mindennapi kenyeret is nehezen tudta megszerezni. Cervantes, a „Don Quijote” írója, az adósok börtönében írta halhatatlan művét és bár a regény óriási sikert aratott, mégis nagy szegénységben halt meg. Az öregedő Rembrandt is nagy szegénységben élt. Goya, akinek képeit halála után aranyakkal fizették, életében alig, vagy csak nagyon olcsón tudta eladni alkotásait. Mozart olyan nyomorban élt, hogy csak a szegények temetőjében helyezték örök nyugalomra. Schubert alig tudta megszerezni a mindennapi kenyeret. Milton, az „Elveszett Paradicsom” című eposz költője, amikor végre talált kiadót, nagy művéért összesen — 5 font tiszteletdíjban részesült.

székelyi NYIRY LÁSZLÓ NY. VEZÉRKARI EZREDES

Egy zseniális kémnő mesterfogása

Sokat vitáztak már afölött, mi a titka annak, hogy a nők a kémiszolgálatban, az úgynevezett „láthatatlan fronton”, ahol a halál rendszerint lesből, orozva csap le rájuk, olyan bámulatra méltó hősiességgel, leleményességgel és sokszor a férfiakat is megszégyenítő erős idegzettel működtek?

Erre találó feleletképpen egy kis *kémháztörténet* mesélünk el, amelynek hősnője, mint látni fogjuk, mindazokkal a tulajdonságokkal rendelkezett, amelyek a leg-híresebb férfi-kémeket a lehetetlenséggel határos teljesítményekre is képesítették. 1916-ban vagyunk. Svájcei valósággal hemzsegek a kémektől. Ez a gyülekezőhelye mindkét hadviselő csoport kémjeinek, akik a semleges országban zavartalanul «szimatolhatnak», dolgozhatnak, annál is inkább, mert úgy az antant, mint a központi hatalmak itt rendezték be „*kémfőhadiszállásukat*”.

Különösen az antant ügynökei figyeltek fel minden gyanus idegenre, aki Svájc földjére tette be lábát, mert úgy vélték és talán nem is ok nélkül, hogy a svájci hatóságok bizonyos német körökkel szimpatizálnak.

A francia híres „második irodának”, a vezérkar legfelsőbb kémkedési szervének tudomására jutott, hogy egy *Hartmann* nevű svájci gyógyszerész 1916 nyarán sokszor lép át francia területre. Annak ellenére, hogy egyelőre semmi konkrét vádat ellene nem lehetett kovácsozni, *E. St.*, egy antant-szolgálatban álló, később híressé lett kémnő kapta a parancsot, hogy ezt a *Hartmann*t kézrekerítse. Nevezük röviden *Emmának* ezt a kémnőt, aki később a brit „*Intelligence Service*” egyik legkitünőbb ügynöke lett.

Emma arról volt híres, hogy egy egészen különleges módszerrel csalta lépre áldozatait. Míg más női kémek asszonyi varázsszokkal, mai nyelven «szekszepiljükkel» hálózta meg a kiszemelt ellenségek férfi-kémét, addig *Emma* — természetesen az antant illetékes rendőri szervének előzetes tudtával — az illető „büntársává szegődött”, majd rendőrkézzre juttatva az illetőt, «kettőjük érdekében» ő maga könnyörgött az áldozatnak, hogy őszinte töredelmes vallomással «mentse meg» mindkettőjük életét.

Ez esetben is így „operált”! Álnév alatt közelébe férközve, még Svájcban ismeretséget kötött *Hartmannal* és «felajánlotta» szolgálatait neki a központi hatalmak részére. Pedig ekkor még *Emma* semmi bizonyosat nem tudott leendő áldozatáról. Bizalmába úgy tudott beférközni, hogy felmutatott előtte — természetesen ez egy ügyes hamisítvány volt — egy a német vezérkar hírszerző osztályának főnöke által kiállított igazolást, amely szerint ő, „*Irma Steller*” a központi hatalmak részére dolgozik. A női megérzés, amit mi hatodik érzéknek nevezünk, «csodákat művelt». *Hartmann* luganói gyógyszerész elbeszélte *Emmának*, hogy titkos megbízatásban Párizsba készül. Főfeladata, hogy bizonyos német ügynököket látogasson meg a francia fővárosban, akiknek nemsokára mint *tüzérségi megfigyelőknek* fontos szerepük lesz. *Emma* eleinte azt hitte, hogy áldodik,

vagy hogy *Hartmann* tébolyodott. Tüzérségi megfigyelők Párizsban? Hát hiszen egészséges emberi ésszel gondolkozva, az már csak még sem lehetséges, hogy a németek a jelenlegi harc-téri helyzet szerint Párizst lőhessék?

De *Hartmann* az egészséges ember látszatát keltette benne. Így *Emma*, miután a francia határ felé több napon át utazott áldozatával és a közbeeső állomásokon néhány kellemes napot töltött vele, tovább kutatott, firtatott, nyomozott... Figyelme nemcsak a gyanús párizsi tervekbe terjedt ki, hanem mindenre...

Egy alkalommal *Hartmann*t — ez még svájci területen történt — ópiumos cigarettával elkábította. Mialatt ez mély álomba merülve aludt, az alatt *Emma* furcsa és eleinte érthetetlen dolgokra jött rá. Egy svájci újságot talált *Hartmann* bőröndjében, amelynek szalagja egy *Louis Barrois* nevű versaillesi úrnak volt címezve. Az újság jobb sarkában két rejtelmes szám volt: 87 + 12.

Emmának szeget ütött fejébe e két szám, annál is inkább, mert hiszen *Hartmann* elárulta előtte, hogy Párizsban titkos küldetése van. Az újságot ennek ellenére sorsára bízta és fedezéséről semmit sem árult el. De azért már elég bizonyítékot gyűjtött ahhoz, hogy *Hartmann*t francia területen elfogathassa kémkedés gyanúja miatt.

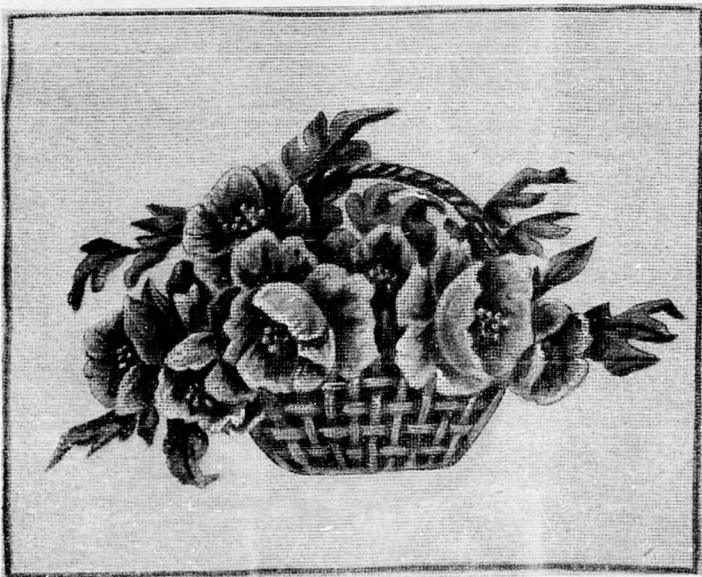
De *Hartmann* valahogy az utolsó órában, rossz előérzettel gyötörve, vonakodott attól, hogy Párizs felé vegye útját. Valami ösztönös érzés tarthatta vissza. Itt Svájcban élete biztonságban volt, mert semleges országból kémkedés miatt legfeljebb kiutasíthaták, egyéb bántódása azonban nem eshetett.

Emmának tehát cselhez kellett folyamodnia. De hogyan? Ez volt a nehéz kérdés.

Erőszakkal francia területre vinni? Ehhez nem volt elég fizikai ereje. „*Többet ésszel, mint erővel*” gondolta tehát *Emma*. Elhatározása merész, sőt kockázatos, de esetleg sorsdöntően eredményes lehet.

Emma *Hartmann* egy párizsi ismerősenek nevében levelet írt neki, kérvén őt, hogy a „*kérdéses ügyben sürgősen látogassa meg Párizsban*». Ezt a levelet egy svájci antant-ügynök által adatta fel a francia fővárosban. Gondoskodott arról is *Emma*, hogy a *Hartmann* luganói lakására címzett e levelet *Hartmannnak* utána küldjék jelenlegi tartózkodási helyére. Ezt bátran megkockáztathatta, mert észrevette, hogy *Hartmann* luganói lakását tartózkodási helyének minden megváltoztatásáról értesítette.

A levél elérte célját. *Hartmann*, *Emma* kíséretében, mint annak szövetséges társa, *Párizsba* utazott. Útközben az ügyes kémnő titkos jelzésű táviratban hívta fel a francia „sureté general” figyelmét új áldozatára, aki a „*Hotel Belvedere*”-ben szállott meg *Emmáva* együtt.

Gobelinpárna. Beszerezhető a MUL kézimunkaboltjában.

Másnap, a koraregeli órákban, Hartmann rendőrökre került. Vele együtt «el-fogták» természetesen Emmát is, utóbbit a látszat kedvéért. A rendőrtisztviselők előtt a ravasz nő térden állva, zokogva könyörgött Hartmannnak, hogy «valljanak» be mindent, mert életüket csak ez esetben menthetik meg... A férfi eleinte tagadott, csak miután a vezető rendőrtisztviselő határozottan megerősítette előtte az Emma által mondottakat, életük esetleges megmentésére vonatkozólag, tört össze lélekben is a szerencsétlen Hartmann.

— *Egyetlenegy mód áll rendelkezésükre,* — fejezte be a rendőrtiszt mondókáját, — *hogy életüket megmentésük, ha megnevezik mindazokat a német ügynököket, akikkel itt Párizsban összejöttélésben állanak, átveszik jelentésüket, azt desiffrózzák és nekünk átadják* anélkül, hogy azoknak elárulnák azt, hogy önöket lelepleztük... Nos, monsieur? madame?

Emma mint egy „lélekben és testben összetört bűntárs” borult Hartmann lábai elé és sirva könyörgött neki, fogadná el ezt a nemes pardont, amellyel mindkettőjük életét meg lehet menteni, különben a vincennesi sáncokban lyukasztják át testüket a francia lövészek golyói.

Hartmann elfogadta az ajánlatot, ezzel azonban egyúttal be is ismerte, hogy kémkedett Franciaország ellen.

A titokzatos 87 + 12 számot is megmagyarázta eképpen: a december 4-iki «Zürcher Zeitung» jobb sarkában feljegyzett e két szám azt jelenti, hogy Párizst december 4-től számított 99-ik napon (87 + 12 = 99) löni fogják... A becsapódó német lövedékek hatását már most Párizsban tartózkodó német tüzértisztek fogják figyelni és a tűzhatást titkos jelzések alakjában fogják helyesbíteni akként, hogy jelentéseiket szervezett futárszolgálat juttatja el illetékesekhez... A francia vezérkar jól nevelt Hartmann és vallomásán és csupán arra szorított, hogy a Hartmann által megnevezett német ügynökök jelentéseit az ő segítségével elfogta, Hartmann által desiffróztatta, majd egy idő múlva őket sorra lefogatta és mint kémeket kivégeztette.

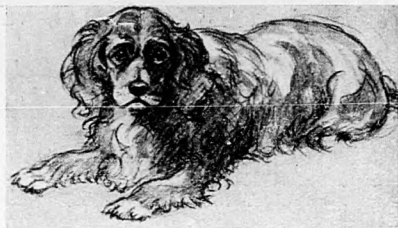
Hartmann életét megmentette, de a háború végéig fogságban maradt.

Ami a titokzatos számok következményét illeti, azt tudjuk: a rejtelmes 99-ik napon a francia elhárító tüzérség megfigyelői hiába lesték, várták a német repülőket, akiknek e napon bombáikkal Párizst kellett volna elpusztítaniok. Már-már gúnyos kacajba fulladt Hartmann jóslata, amikor a végzetes 99-ik napra virradó harmadik napon Párizs közönségét borzalmas meglepetés érte: a Saint Gervais templom átjatos közönségének sorai közé rettentő robajjal bomba vágott be és több mint negyven embert megölt.

A francia hadvezetőség eleinte német repülők bombájára gondolt és csak jóval később, amikor e borzalmas meglepetés megismétlődött, jött arra rá, hogy a németek egy titokzatos „vastag Bertá”-ja ontja jól elrejtett helyről, több mint száz kilométer távolságról a halált a megrettent, kétségbeesett párizsiakra.

Hartmannak igaza volt. A három nap késedelem onnét származott, hogy a szerencsétlen német kém elfelejtette bemandani ezt a háromnapos késedelemet, amit biztonsági és titoktartási tényezőként kezel a német hadvezetőség.

Emma női, „hatodik érzékének” segítségével francia kézre juttatta azt a kémeket, akik ha el nem fogják, az antant hadvezetőségének sok gondot és bosszúságot, csapatainak pedig rettentő véráldozatokat okozott volna.

Newton leánykérése és Maupassant hivatalfőnöke

1

Newton, a világhírű angol tudós, hallatlan szórakozott férjű volt.

Egy alkalommal könyvből olvasott fel annak a leányzóknak, akibe szerelmes volt. Hirtelen összecsukta a könyvet, rágyújtott a pipájára és mélyen hallgatva, megragadta a kisasszony kezét. Hosszú szünet következett, amely alatt mintha a tudós a megfelelő szavakat keresgélte volna. A leányzó pedig türelmesen várakozott, abban a hitben, hogy most következik a szerelmi vallomás.

Végre Newton erősen megszorította a leány kezét — aztán megfogta a kis kéz mutatóujját és többször egymásután belenyomkodta a pipa-kupak tüzes dohányába, szórakozottságában azt képzelve, hogy a pipaszárkálót tartja a kezében.

A leányzó fájdalomában felsikoltott és ki-menekült a szobából.

A történeti hüség kedvéért megjegyezzük, hogy később mégis ez a leány lett a nagy Newton felesége.

2

Maupassant, a világhírű regényíró, hosszú éveken keresztül volt a francia közoktatásiügyi minisztérium kis tisztviselője. Főnöke a legjellegzetesebb régimódi bürokrata, aki alantasainak legcsekélyebb tévedését és hanyagságát szigorúan megtorolta.

Amikor a főnök reggel jelenik az irodában, rendszerint még nem volt a helyén Maupassant. Ilyenkor egy cédulát tett az íróasztalára, ezekkel a szavakkal:

— „Itt voltam 10 órakor!”

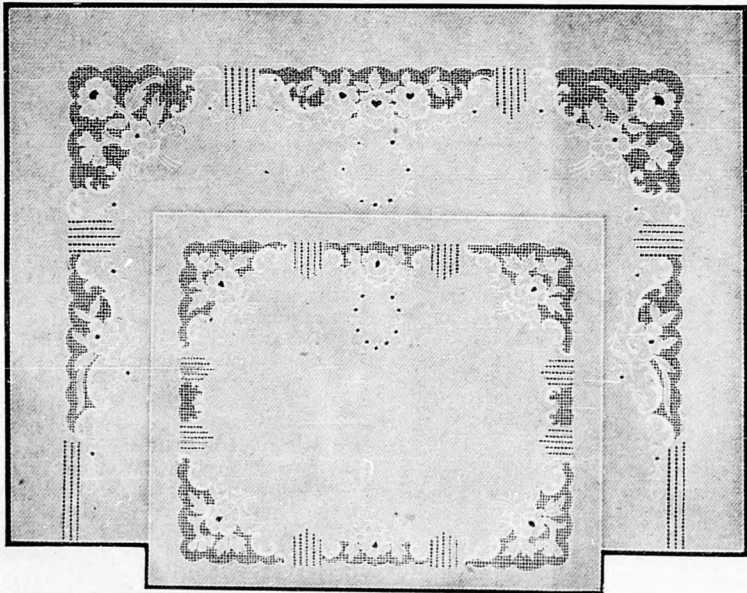
Félóra múlva ugyanerre a cédulára ráírta:

— „Ujra itt voltam ½11 órakor.”

Amikor aztán Maupassant végre mégis megjelent, ki kellett magát mentenie főnöke előtt. A főnök türelme végre elszakadt és ezt a beszédet intézte Maupassant-hoz:

— Monsieur de Maupassant, ön néhány siralmas írásával bizonyosfokú hírességre tett szert. Soha nem olvastam az írásait és nem is fogom olvasni. De többször szerepel a neve az újságokban, aminek valószínűleg megvan a maga oka. Bizonyára van tehetsége ahhoz, hogy a könnyű fajsúlyú sajtóorgánumok munkatársa legyen... Azt azonban határozottan tudom, hogy semmi olyan képességgel nem rendelkezik, amit mi itt megkövetelünk! Nyíltan fel akarom hívni a figyelmet arra, hogy amíg ön az én felügyeletem alatt lesz, minden erőmmel meg fogom akadályozni, hogy könnyelmű jirkálásait a minisztérium rovására üzze és ezekkel szégyent hozzon a magas minisztériumra...

Maupassant megértette, hogy az öreg bürokratának, a maga szempontjából igaz van — és mindörökké búcsút mondott a hivatalnak.

Toledo mintás ágygarnitúra.

Leírása kézimunkarovatunkban

K. LÁNYI PIROSKA

STATÁRIUM

Jött hazafelé a Jeruzsálem-hegyről. Táncsics Juliskánál járt, a mosóasszony-nál. Megkérdezte tőle, hogy eljönne-e mosni jövő hét szerdáján?

— Hogy jönnék-e, tekintetes asszony? Hát már hogyan jönnék!

— Jó... jó, Juliskám, de hiszen tudja, hogyan vagyok, nem tudok én most fizetni a fáradságáért, legfeljebb egy kis édesszőlőt tudnék adni a kertből... Nem is hívtam volna magát, Juliskám lelkem, de tudja, már nem bírom a munkát egyedül. Nem szoktam én hozzá. Azelőtt a ház körül ellátta a nagyját Mocsoláné, a gyerekek mellett ott volt a dajka, aztán még az inasokat is át-dirigáltam néha a műhelyből, hát persze csak akkor, ha az öregem nem tudta, mert igen haragudott érte. Már pedig az még egy inasnak se ártott meg, ha cipelte a ténsasszony után a piaci holmit. Mondtam is az öregemnek, hogy még jó is nekik, ha egy kicsit az asszonyságok között süstörögnek a konyhán. Csiszolódik az ízlésük, aztán csak neki lesz öröme benne, ha ékeesebben kanyarítják a sujtást a dolmányra... Dehát a férjefej nehezen veszi be az ilyen bölcsességet... pláne, ha még céhmester is ráadásul... azaz csak volt... azt mondják Juliskám, hogy a magyar szabóra már nem is lesz szükség... mindenki idegen gúnyát húz magára... és a legények is, a Peti, meg a Sár-pataki, meg a sánta Zelder, elmentek pantallót szabni Bárcsikhoz...

— Ténsasszony? — hajol a füléhez Táncsics Juliska — ...ténsasszony... nem engedik még haza a mestert?

— Dehogyan engedik... ott tartják Komáromban, immár harmadik hónapja... Német Ferenc tudja, aki a csizmát csinálta a honvédeknek... hát azt már hazaengedték... de őt ott tartották, mert csizmára nincs szüksége a burkus-

nak, de uniformisra igen... Hát most gondolja csak el, az én uram, Vén Dániel, a magyarszabók céhmestere... idegennek szabja a cifra ruhát... Aztán még egy szót se lehet szólni. Még el se lehet panaszkodni, hogy maholnap éhenhalunk mind, ahányan vagyunk... Sándorka már iskolába se tud menni, mert Bánszéki mester már nem talpal hitelbe... De már mennem is kell, Juliskám lelkem. Az Isten is megáldja, ha eljön...

— Ténsasszony... ne tesszen még menni... Hát... hát az ifiúrral... az Antalkával meg mi van?... Lelkém, Tónikám be gyönyörű vót... Én szoptattam a lelketem, úgy szerettem, mintha az enyém lett volna, aztán... Mán csak ne tesszen úgy elmenni, hogy az Antalkáról egy szót se halljak... Ennyit megérdemel a magam-fajta is... Aztán meg...

— Pszt, Juliska... egy szót se, meg... meghalt... Na ne ijedjen meg... Nekik... meghalt... Aki meghalt, az nem mehet Bach-huszár-nak, ugy-e? Meghalt Amerikában, el-esett az amerikai háborúban...

— És... és ha hazajön, ténsasszony? Én péntekre virradó éjszaka azt álmodtam, hogy pici volt, rúgott-kapált a csöpp lábával... aztán egyszerre lemaszott a térdemről és elkezdett menni... Ténsasszony, én úgy meg-írultam, mert ez azt jelenti, hogy hazajön...

— Jaj, Juliska... hallgasson... maga nem tudja mi az, hogy statárium!... Nehezen mondta ki ezt a szót, be is hunyta a szemét és összeszorította az ajkát utána. Gondtól, bánattól korán megöregedett kis arca megvo-naglott...

— Statárium? Hát már hogyan tud-nám... hisz kidobolták... Éppen az elnökéknél mostam akkor. De hát az csak a betyárokra, meg a katonas-zőkevényekre van.

— Hát... igen... igen... éppen ez az... hiszen a Tóni fiatal úr is...

— A Tóni fiatal úr is... aztán... az-tán...

— Jaj, Julcsa, ne kérdezzen már annyit... hát ha haza jönne, csak annyi időre, hogy a karomba szorít-hatnám... csak annyira... már vinnék... bekötöznék a szemét... Nem, Julcsa... ezt én nem tudom el-magyarázni magának, jobb, ha nem tudja... Magának se mindegy...

— Már hogy volna mindegy... hi-szen tudom én... tegnap is fogtak kettőt a Bakonyban... Ha tetszik emlékezni a púpos Pepire... hát annak a fia az egyik... Elment Kos-suthal... aztán, hogy szétverték a seregít... ott bujkált az erdőben... most meg behozták a zsandárok. De még nem vót ítélet, mert hogy a Vo-racsek urat, az elnököt, elhelyezik... az anyja magyar asszony volt... Uj jön... Bereckiné ténsasszony ismeri Pápárul... valami Pajer... Azt mond-ják, nincs szíve... Az orvos is meg-

Modern mintájú függöny.

állapította... Nem teccik hinni? Pedig így van... Mindenki így tudja... Erre már nevetni kellett... Hogy egy ilyen együgyű teremés miket tud mondani!... Ha nem volna olyan elgyötört a szíve, de jól tudna kacagni ezen... De hát így csak elmosolyodik és búcsúzik... Kicsit mintha könnyebb volna a lelke, hogy így kibeszélte magát. Azelőtt ha jó szót adott is a cselédféléknek, de hosszú beszédre nem adta oda magát. A többi mesternékhez nem igen mert már szólni, hiszen mindegyiknek tartozott már. Egyiknek egy fél bödön zsírral, a másiknak pénzzel... Eleinte szívesen adták, de amikor látták, hogy nem tudja visszaadni, bizony elkapkodták a fejüket, ha meglátták az utcán... Bereckiné meg meg is mondta:

— Ne haragudj, Rozi, ha nem megyünk hozzád, de nagyon figyelnek ám minket... A te uradról meg mindenki tudja, hogy katonaruhát készített a honvédseregnek, hiszen azért is ül Komáromban... Aztán nem veheted rossznéven, az uram tőlük kap munkát...

Hát igen, hiszen ő nem is veszi rossznéven, ő már nem is haragszik senkire... ő csak imádkozik... kéri az Istent, hogy hozza haza az öreget és ne hozza haza a fiút... Csak a jó Isten valahogy össze ne tévessze, mert hiszen az sem volna csoda... Hiszen ő csak úgy szokta mondani imádság közben, hogy a Dani, meg a Tóni... a Danit igen... a Tónit meg nem... és hátha a jó Isten nem jól hallja és Dani helyett Tónit ért... De hát erre még gondolni is bűn... A jó Isten nem téved...

Olyan jó volt hinni ebben és olyan jó hallgatni az estéli harangok zúgását. A székesegyház öreg harangja fenséges hangján mintha előre mondta volna a szent főházat és a többiek a Jeruzsálem-hegyről, a Temetőhegyről... a Franciskánusok tornyából... ott, túl, Szentkirályszabadja felől kísérték vékony vagy vastagabb, lágyabb vagy élesebb hangjukon... Vész Dánielné lelkét körüllelték a zsolozsmás hangok, szárnyukra kapták és vitték forró kérését az ég felé.

— Uram Istenem, tedd, hogy a Dani hazajöjjen, Tóni meg még egy darabig ott maradjon... hisz tudom, hogy ott is háborúban van, de itt meg statárium van, ott hős, itt meg katonaszökevény. Egy láncra fűzik a bakonyi betyárral, meg az útszéli csavargóval... Aztán új elnök jön... Pauer... Szent-séges Uristen... Pauer, a híres magyarfaló... Uram Istenem, vajjon hallod-e, amit én itt végig a Hosszú-utcán motyogok magamban, mert hangosan még imádkozni se lehet értük, legfeljebb sírni, Uram, mert hogy Te érted a könnyek szavát is...

És ment... ment végig a dimbes-dombos utcákon, a várnak támaszkodó öreg házak között... Átvágott a piactéren. A sütők sátra előtt megállt, sóvár szemmel elnézett egy kerek fonott kalácsot:

— Jó volna hazavinni Linácskának, Minkának, Sándorkának, szétszaggatni ízekre, kiosztani az éhes szájacskáknak és hallgatni boldog ujjongásukat...

— Teccik ténsasszony? — szolt rá a sütőmester.

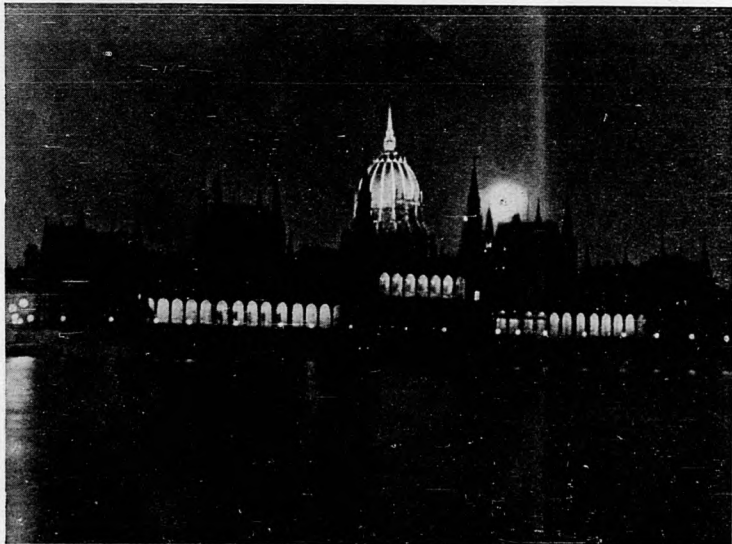
— Nem... nem, csak úgy néztem... Sietek is már haza... az Isten áldja meg...

— Az Isten áldja meg...

★

Megkocogtatta valami a zsalugátért hajnalban.

— Veréb! Éhes veréb... Furcsa, pedig csak szeptember van... Ilyenkor még akad mag a tarlón és a kertek csak úgy ontják a virágok termését!... — gon-

▲ Parlament esti panorámája

dolja magában Vész Dánielné és megkísérli folytatni az alvást.

De az ablakalja megint megkoccan, mintha nem is veréb csőre, hanem emberi kéz tenné.

Felül, figyel... valami azt súgja belülről, hogy ez jelent valamit... még akkor is jelent, ha csak veréb csőre koccantotta meg... hír jön... hír a Daniról... vagy... vagy a Tóniról... Nem, nem, ő maradjon ott messze... távol a statáriumtól, Pauer bíró kemény markától...

De mintha most már szólna is valaki: — Tésasszony... tésasszony.

Odamegy... kis résnyre kinyitja a zsalugát. Odakint a lilás hajnali derengésben tagbaszakadt asszony áll: Tánicsics Julcsa, a mosóasszony. — Julis, mit keresel itt ilyen korán... nem mára beszéltek!

— Pszt... Tésasszony... nagy újság van ám... de ne ijedjen meg... igaz lett az álom...

— Nem... ne Julcsám... mondja, hogy nem igaz...

— Nem mondom én... hiszen lát-tam ezzel a két szememmel... itthon van a lelkem... Kódusruhában jött haza... Ne ijedjen meg, tésasszony, sántikál az egyik lábára... de azért olyan szép, pedig szakállá is néft közben... Ötözzön, tésasszony, megyünk hozzá... A Pecegi kovácsnál van... az erdőn... nem árt, ha ösz-szepakkol neki tésasszony egy kis harapnivalót... Én is hoztam a bu-gyorra egy kis hecsli-lekvárt, nagyon szerette valamikor a lelkem...

— De... de... statárium van... Jul-liskám... hova bujtassuk?... Hiszen ha a Voracsek maradna... annak magyar asszony volt az anyja... de ez a Pauer... De megyek már, megyek... jaj... maga ne is jöjjen... maradjon itt a gyerekeknél... tudja, a Linácskának fáj a torka... olyan nyugtalan volt a lelkem az éjjel, maradjon itt, Juliskám... hogy nem talállok oda?... Hát már hogyan talál-nék... Tónikám... édes, szépséges, drága fiam... csakhogy hazajöt-tél... Hogy az Isten neve legyen áldott, hogy hazaengedte... abból a rettenetes messzeségből...

És kapkodta a ruhát magára és már nem gondolt a statáriumra... a ret-tenthetetlen Pauer bíróra... Már nem félt, nem volt gyenge és aggódó. El-kínzott lelkében fellobbant az anyák örök hite:

— Most már nem történhetik baja, hiszen ott leszek mellette!

Es a vörösbe forduló hajnali ég alatt, a hepehupás ősi városon át meg-indult az erdő felé, megkeresni a fiát.

★

— Nincs itt, tésasszony... elkésett, a zsandárok hamarabb jöttek!

Ezt mondta Pecegi, az égettarcú bakonyi kovács és a szavai úgy csaptak le Vész Dánielné lelkére, mintha pöröllyel ütött volna rá az üllőre. És kibirta és nem roskadt össze, nem halt meg abban a minutumban, csak a

válla görbült be szemelláthatóan, hogy úgy maradjon aztán élete végéig. És megfordult és ment kifelle a kovácsműhelyből és nézte a lányomokat az agyagok sárban. Találgatta, vajjon melyik lehet az övé... És ment... ment, nem nézte hova, merre... Peceginé utánafutott:

— Tésasszony... hová megy... nem arra van a város... nemsokára itt a gyorskocsi... üljön föl rá, hiszen úgyse bírja hazáig a lába...

És egyszer csak ott ült már a delizsánsz ülésén. A lovak robogtak a hepehupás úton... Teste ide-oda lóbálódzott. Térde ide-odakoccant egy másik lábhoz... A könnye meg csak folyt közben...

— Bitte... ist etwas geschehen...? Történt valami? — kérdezte egy férfihang.

Vészné megtörölte a szemét, tágabbra nyitotta, mintha most ébredt volna. Ötven év körüli, borotvált arcú úr ült vele szemközt. Szigorú arca volt, de a szeme kék és Vészné Kundi Róza úgy tapasztalta, hogy kékszemű ember nem lehet rossz, mert hogy az urának is, meg minden gyermekének a szeme kék volt...

— Hogy történt-e... Hát... hát nem is tudom, hogy mondjam el... Van uraságnak gyermeke?

— Van... egy fiam.

— Szereti?

— Hát persze, hogy szeretem! — bizonyítgat az idegen és kemény arca meglágyul egy pillanatra.

— Hát nekem is van... igaz, hogy nem egy... de higgye el uram, az mind-egy, mert az úgy van, ha az egyik ujjunkat megvágjuk: fáj, ha a másikat megvágjuk, az is fáj... Hát így van a szeretetünkkel is... ha hét van, ha tíz van is, csak annyi jut mindegyikre egyenként, mintha csak egyetlen egy volna...

— Igen... ez így van... az én anyámnak is hét volt...

— Nekem nyolc volt... a nyolcadik még egészen kicsike... de az első, a legnagyobb, a legszebb, a szemünk fénye... uram... most nem hallja senki, megmondhatom... tán nem is él már...

— Hogy-hogy... beteg?

— Dehogyan, hiszen bár inkább beteg volna, akkor ápolhatnám, orvost hívhatnék hozzá, a karomba foghatnám... kikönyöröghetném a Jóistentől az életit...

— Nem értem... hát mi baja van akkor?...

— Mi baja van? Uram... statárium van... és azt mondják, ma már az új elnök, az a kőszívű Pauer ítélkezik...

— Ugyan! — kapja fel a fejét az idegen és megszorítja kezében a kis táskát. — Na és mit vétett a fia?

— Mit? Tessék csak idebbhajolni, mert hátha jó füle van a kocsinak... Honvéd volt a Tónikám... magyar honvéd, Kossuth-seregibe... Aztán elment Amerikába... merthogy ott is szabadságért harcoltak és hazajött, mert igen nagyon vágyott utánunk... szegény, drága Antal fiam... még csak meg se csókolhattam... megelőztek a zsandárok... O, hogy miért is jött haza abból az Amerikából... Ugy kértem a Jóistent, ne eressze haza... ott jó neki, ott biztonságban van... Talán én is oka vagyok, hogy ilyen bajba keveredett, merthogy egyszerre imádkoztam az apjáért, meg érte... mert az uram meg, teccik tudni, Vész Dániel céhmester... talán teccett már hallani a hírt? A legszebb magyarruhát ő csinálta a megyében... Hát őt meg Komáromban tartják fogságban... Három hónapja ott senyved a lelkem... aztán azért fohászokodtam, hogy ő jöjjön haza, a Tóni meg ne jöjjön... és lehet, hogy elment a két kérés a jó Isten füle mellett és a Dani helyett a Tóni jött... és most vége... Pauer bíró nem kegyelmez... Teccik tudni, azt mondják róla, hogy nincs is szíve... Biztosan nincs gyermeke... mert akinek gyermeke van, annak mind puhább a szíve... az mind tudja, hogy mi az, reszketni...

— Ühüm... szóval Antal... Vész Antal katonaszökevény a fia...

— Igen... igen... Vész Antal, honvédhadnagy... a Kossuth Lajos seregiből... teccik talán ismerni?

— Ne... em... dehogyan... csak úgy kérdeztem... — mondta az idegen és olyanféle mozdulatot tett, mintha ki akarta volna nyitni a táskáját, de megse tette, csak összeharapta a száját és kibámult az ablakon.

Vész Dánielné még szívesen szólott volna hozzá, de az idegen arca most olyan volt, mintha egy kaput becsuktak volna.

A kikívánczó szavak már nem érték többé elhagyni izgalomtól cserépes ajkát és a panaszkodó, kételyek tovább gyötörték vergődő anyaszívét.

★

Piros Misi szegénylegény ügye után a katonaszökevények következtek.

Négyen voltak... kettő-kettő egy láncra fűzve.

Pauer elnök intett az ujjával, hogy álljanak elébe.

Kutató, kemény acélkék szeme végigsöpört rajtuk, aztán újból végigmustrálta egyenként valamennyit.

Baranyi Sándor, Péterfia László, Kuncz János, Vész Antal...

— Vész Antal marad utoljára... — mondta és intett a börtönőrnek, hogy állítsa a vádlottat félre.

Első, második, harmadik ítélet... már vitték is őket kifelé.

Vész Antal sórtalanul állt és nyugodt tekintettel nézett Pauer elnök arcára. Nem volt ebben a tekintetben dac és kihívás. Csak öntudatos, magabizó nyugalom. Mint aki érzi, hogy sorsa és végzete úgyis meg van pecsételve, de azt is érzi, hogy belül, a lelkében, mindennél hatalmasabb erő dikálja cselekedeteit.

Mint ahogy dikálta azelőtt is.

Pauer elnök néhány pillanatig habozott. Ránézett a szembenálló «vád-lott»-ra, de nem szólt semmit.

Aztán kemény hangon elkiáltotta magát:

— Vész Antal következik!

A fiatal ember büszkén felszegte a fejét és a legnagyobb lelkinyugalommal várta, hogy mi következik.

A börtönőr lökött egyet a magas, karcsú, feltűnően szép ifiún.
 — Vész Antal... Katonaszökevény... A rebellek seregében szolgált. Amerikába szökött katonai kötelezettsége elől... — hadarta a vádat az ügyész.
 — Vész Antal... tehát Amerikában járt, — ismételte az ügyész szavait Pauer, az elnök.
 — Igen, elnök úr... harcoltam a rabszolgaháborúban.
 — Különös... és ha már kiszökött Amerikába, miért nem kereset valami békés foglalkozást... elvégre mégis csak idegen érdekekért harcolt.
 — Átéreztem az igazukat, elnök úr... ha már itthon...
 — Hagyja... csak arra feleljen, amit kérdezek... Mi indította, hogy ott hagyja Amerikát, hiszen ott már vége a háborúnak és elnyerhette volna jutalmát?
 — Azért jöttem haza, elnök úr, mert ez az én hazám... és hallottam...
 — Hallotta, hogy az apja távol van családjától és szükség van magára... éheznek a gyerekek...
 — Igen, elnök úr... igen... az apám Komáromban van... elnök úr... engem tessék főbelövetni, de az apámat... tessék hazaengedni. A gyerekek éheznek... ha én nem leszek, még mindig marad otthon hét, de apánk csak egy van... a hétnek, a nyolcnak csak egy apja van, elnök úr...
 — Jól van... mondtam, hogy csak akkor beszéljen, ha kérdezem... Tehát most hazajött, hogy itthon teljesítse a kötelességét... Bűnét némileg jóváteheti, ha a jövőben hűséges katonája lesz a császárnak...
 — Átlótték a lábamat, elnök úr... Nem veheti hasznomat a császár...
 — Ugy? És mit akar kezdeni...
 — Nem tudom, elnök úr... amióta tegnap elfogtak a zsandárok, nincs min gondolkodni... csak arra kérem, ha kell, akkor minél előbb...
 — Azt bízza a bíróságra, Vész Antal!

Egy percig hallgatott.
 Aztán megtört a csend és Pauer elnök pattogó hangon kihirdette a rögtönítélő bíróság ítéletét.

— ... Vész Antal Amerikából önként hazatért volt honvédfőhadnagyot, amiért nem jelentkezett, hanem napokig a Bakonyban bujkált, 1 azaz egy hónapi fogházzal sújtja a statáriális bíróság.

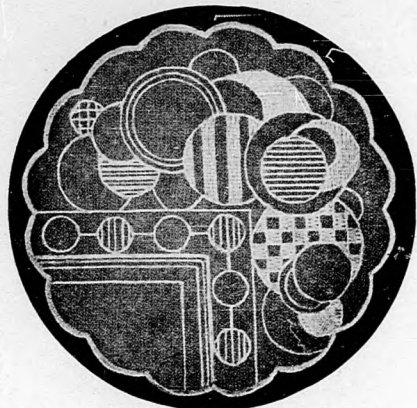
— Megértette, Vész Antal?

— Megértettem, elnök úr... — mondta utána a fiú és az arca olyan volt, mint aki nem tudja, ébren van-e, avagy álmodik.

— És kötelezem magát, Vész Antal, ha elhagyta a fogságot, tanuljon meg szabni, varrni, de német nadrágot... Ne féljen, azért még jó fia lehet az anyjának... Megértette, Vész Antal? — dörögte feléje olyan hangon, ahogy mások a halálos ítéletet szokta és felállt, hirtelen mozdulattal sarkon fordult és kemény léptekkel elhagyta az elnöki dobogót.

Meghitt, barátságos szobasorok

Tüllterítő. Leírása kézimunkarovatunkban

Vidám művészek

1. Fel és le.

Marées, a világhírű festőművész, még teljesen ismeretlen volt, amikor Rómában lakott, a Tiberis közelében. Műterme a Monte Pincio csúcsára nézett. Ugyanabban az időben egy híres szobrász lakott a Monte Pincion, akinek műterme viszont lenn volt a városban. Majd minden reggel szembetalálkoztak egymással, amikor műtermeikbe mentek. Egyszer aztán egy társaságban személyesen is összeismerkedtek és a szobrászművész így szólt:

— Mi már nem vagyunk idegenek, hiszen nagyon jól ismerjük egymást a minden reggel való utcai találkozás alapján.

— Ugy van, — mosolygott Marées, — az én utam fölfelé visz, az öné pedig lefelé. Marées gúnyos megjegyzése teljesen igaz volt. A híres szobrászművész rövidesen elvesztette népszerűségét, Marées pedig felküzölte a világhír ormára.

2. Attól függ.

Liebermann, a híres német festőművész megkérdezte valaki, hogy az a rengeteg anekdóta, amit az ő nevével kapcsolatban terjesztenek, mint autentikus-e?

— Attól függ, — mosolygott Liebermann. — Ha jó a vice, akkor feltétlenül én vagyok a szerzője. Ha rossz, akkor csak rámfogták.

3. A festőművész és a szabója.

Egy népszerű magyar festőművész ül a kávéház törzszasztalánál. A férfidivatról folyik a beszélgetés. A festőművész egyszerre csak így szól:

— Én nem tudom, de a szabóm azt állítja, hogy nekem nagyon nehéz dolgozni.

— Miért?

— Mert én nem fizetek.

4. A Girardi-utánzó.

Az egyik bécsi színháznak volt egy népszerű színésze, aki a maga idejében pompásan tudta utánozni a nagy Girardit, a bécsiek népszerű komikusát. Már külsőjében is feltűnő volt a hasonlatosság és a színész állandóan vendégszerepelt a vidéki színházakban, Girardi parádés szerepeiben. Amikor Girardihoz kérdést intéztek, hogy kollégája miért utánozza állandóan őt, kollégáit mosollyal ezt válaszolta:

— Az első években rajongásból és lelkesedéssel utánoztam engem. A későbbi években azért, hogy pénzt keressen ezzel. Most pedig már egyenesen haragszik reám, amiért úgy merek beszélni, mint ő.

Antwerpeni gramofón

Antwerpenben ismerkedtem meg a gramofónnal, mely bebizonyította nekem, hogy ez a világ nem is oly óriási, sőt van rá eset, mikor egyenesen szűknek bizonyul két olyan terjedelmű egyén számára, mint amilyenek voltunk én, meg a gramofón. Való igaz, hogy a gramofón esete a legreménytelenebbül szomorúnak bizonyult, s mikor megemlékezem róla, lehetetlen, hogy eszembe ne jusson szegény Molnár Bandi, a tengerészkadét, akinek a távoztával egyszer s mindenkorra a gramofón is elment. Mi tengerészek a derű avatott mesterei vagyunk s messzire elkerüljük, akit sirni, könnyezni látunk. Néha azonban akadnak önfeledt pillanatok, mikor a legtréfásabb ember szemében is könnyek gyűlnek. Nos, a gramofón története ily önfeledt pillanatokban született.

Vagy hat esztendővel ezelőtt egy bálnavadászhajón voltam alkalmazásban, s hathavi utazgatás után végre befutottunk Antwerpenbe, elszámolandó a végzett üzletből járó pereenteiket. Tudni kell, hogy Antwerpen mindig a tengerészek anyavárosa volt, ahol mindenki jól érezte magát, s talán a legkevesebb gonddal szabadulhatott meg a pénztől. Európa egyik legérdekesebb városa kétségkívül Antwerpen. Már csak azért is, mert a kikötője úgy áll ott, mint a középkorban állt. Középkori házak, szűk, kövezett középkori utcák, sikátorok. Flamand céh-székházak, régi, sötét üzletek és borongós, szorultlevegőjű udvarok. Az ember szinte hallani véli századokkal ezelőtt pihenőre tért, alabárdos éjjelbakterek döngő lépteit, vagy a pestisben elhaltakat saroglyán vivő csuklyás barátok monoton, de szívig ható énekét. Itt áll a Steen, a középkori lovagvárak egyik diszpeldánya, mely ma múzeum ugyan s körülötte matrózkoeszmák villamos-zongorája üvöltöz, de melybe éjszaka mégsem mernék bemenni, mert hátha kísértetet látnék. Ebből a nagy darab érintetlenül ittmaradt középkorból emelkedik a magasba Európa egyik legszebb katedrális, remek harangjátékával, s kapuján a pallosjog idejéből ittmaradt szokással, nevezetesen azzal, hogy a városi tanács a templom kapujára tűzeti a megszőkött halálraítéltek körözési céduláját, mintegy jelezvén, hogy megszűnt a menedékhajó, ami egykor, hugoviktóri regényidőkben, az ilyen templomok kiváltságossága volt. Már maga a város nevének keletkezése is érdekes. Régen a város azzal büntette a hajót, mely nem akarta megfizetni a kikötési díjat, hogy elfogta a kapitányát, levágatta annak jobbkezt csuklóban és a kezét visszadobta a hajó fedelzetére. „*Hand-werfen*”, így nevezték az akcióit, s ebből lett, némi flamand utánjavitással, *Ant-Werpen*. Bizonyítékul ott áll a városháza előtt az a remek szobor, mely egy futó heroldot ábrázol, aki levágot kézfejet visz valahová.

Nagyon természetes, hogy ennek a középkori negyednek a hátához ma már nekitámaszkodik egy modern világváros a maga széles, jól világított körütaival, gyémántbörzsjével. hatalmas üzleteivel és tágas, nagy parkjaival, melyekben minden este polgári fúvószenekarok hang-ereszenyneznek. Minket, tengerészeket azonban nem a történelem érdekelt akko-

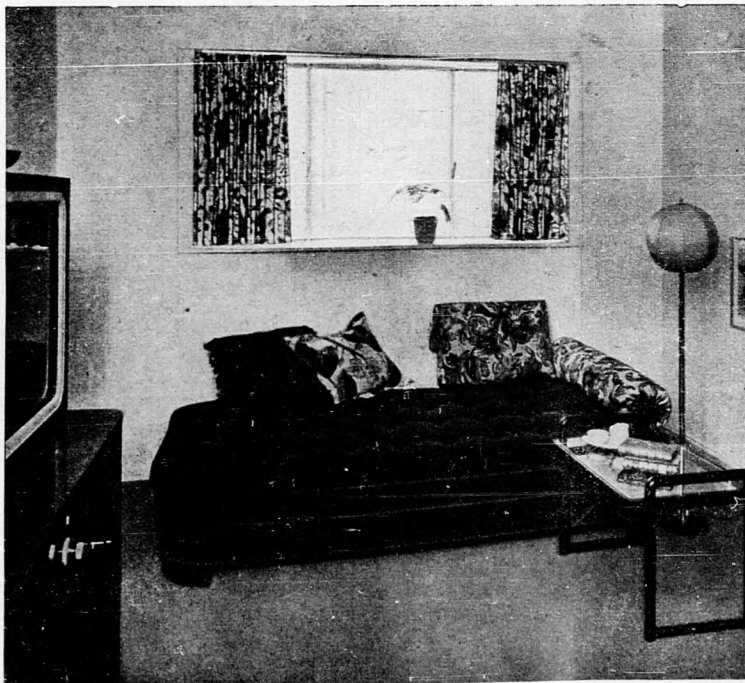
riban, hanem a szórakozás. Képesek voltunk egy fogkeféen órásszat elalkudozni, hogy a legközelebbi cukrászdában vagy sörmérésben a fogkefe árának tiszteresét alkudozás nélkül eldobáljuk. Ha a városba mentünk, hogy egy estét kellemesen töltsünk el, bizonyos, hogy nagy sereg haszontalanul összevásárolt cókmmókkal tértünk haza. Amit megpillantottunk s ami csillogott, azt megvettük. Így lépett be életembe az a bizonyos gramofón is.

Emlékszem: azzal indultunk neki a bel városnak, hogy ingeket és meleg fehérneműket vásároljunk. Megnéztünk száz üzletet s a végén nem inget, hanem gramofónt vettünk. Elvégre inget Afrikában vagy Japánban is ráérünk venni, de azt a gyönyörűségeshangú gramofónt — úgy hitük — nem találjuk meg sehol a földkerekségen. A gramofón barnára fényezett házában tündéri muzsika rejtezőtt. Nevezett muzsikának fentemlített tündériességét persze a bennünk löttyögő néhány korsó sör is megnövelte. Összeadtuk tehát a pénzt s hallatlanul magas áron megvettük a tündérszerszámot. Miután a gramofónt számos, direkt tengerészek számára alapított bárhelyiségben még aznap éjszaka kipróbáltuk, hazamentünk s ez órától kezdve szegény gramofónnak sem éjjel, sem napal nyugodalma nem akadt. Mindössze három lemez volt hozzá hat nótával, s a hat dallamot talán a patkányok is kívülül tudták már, mikor valahol a déli tengereken elhagytam a hajót, hogy sorsomat más bárkához kötve, más földrészekben, más embereket szolgáljak. Szomorúan vettem búcsút a gramofóntól, aztán nagy tanulmányok közben teljesen elfelejtettem, hogy valaha is derűs perceket, sőt órákat s nem egyszer szakadatlanul egymás után következő szép napokat szerzett nekem. Kézeljavító gépörsre kerültem s csakhamar ezt a helyet is felcseréltem egy személyszállítóval, mely humoros görbékét írva le a tengereken, hol északon, hol délen találta magát, velem együtt.

Eltelt vagy három esztendő. Sorsom grafikonján szeszélyes vonalak jelezték a gyakori változásokat, míg végül megakadtam egy rozoga bárkán, mely téglát szállított Lisszabonból Huelvába, ahonnan egykor Columbus indult neki Amerikának. Piszkos kabinomban éppen a pénzemet számoltam, azzal a szándékkal, hogy valami rést keresek neki, ahová eldughatom, mert a nevezetes spanyol hajón már az első órában ellopták a holmim nagy részét. Egyszerre a szomszédban valami hörögni, recsegní kezdett. Csörögni és horkantani, recsegní és fűrészelni, rekedten és sipítóva. S végül nagy kinnal, mindenféle mellékrejekkel tarkítva, régi-régi dal beteg akkordjai szűrődtek át hozzám, hogy:

Rosso di sera, bel tempo si spera...

Hol hallottam ezt a dalt? Persze, a régi gramofónból, amit három évvel ezelőtt Antwerpenben vettünk! Az tudta oly utánozhatatlan kedélyességgel elüvöltözni a dalt, hogy a vörös égaljról szép időt remélhetünk, s hogy a Rozinak a haja idők múltával megszürkül. Emlékeztem arra is, hogy az előbbi dal lemezeinek közepére egykor véletlenül rátelepedett a hajómacska és összekarcolta a finom vonalakat. És valóban, a macska emléke most is kísértett... Átmegegyek a kormányoshoz s mit látok? A gramofónt, ugyanazt, mely három évvel ezelőtt társtulajdonosának engem is szó nélkül elismert, és sok hányattatás után, ismeretlen utakon, idejutott a téglaszállító! Pont ide, Huelvába, ahol Columbus Santa Maria karavellájának pontos mása ejti gondolkodóba az embert, hogy vajjon miféle öngyilkossági szándékkal mertek azzal a mosóteknővel nekivágni

Modern kombinált szoba

az óceán ismeretlen távolságainak s ahol Palos fehér házai között az ember minduntalan Katolikus Izabella lábnymait keresgéli. Igen, a gramofónnal immár másodszer találkoztam életemben. Szegény jószág azóta többször megáthattott, mert a rozsdá, akár a betegbe a fertőzés, mélyen berágta magát a testébe s a hangokat csak ember — illetve gramofónfeletti erőlködéssel tudta kisajtolni magából. Sok vad, duhaj dárídó főszereplője lehetett szegény feje, gyakran leejthették, gyakran szétszedhették, mert minden tagja másfelé lyögött. De azért szólt, hörögött és csörgött s elpusztíthatatlanul regélt a Rózi egykor barna hajáról. A gramofon beteg teste a halálra váltak elszántágával és végső erőlködésével híven szolgálta új tulajdonosait s mikor rátették a második lemezt, egy akaratlan és könnyelmű percben kiválasztott gyászindulót: mintha őnmaga avult életét siratná, rekedten és favigókhöz illő kopacsólással.

Ugy időzőltem akkor a gramofont, mint régi barátomat s később úgy búcsúztam tőle, mint apa a világgáinduló fiától. Mert az csak természetes, hogy a téglaszállítón nem akartam megöregedni, hanem odébbálltam, hogy életemet megint más vidékeken tegyem változatosá. Ismét nehéz, viharokkal telt hónapok és évek jöttek s a Rozi hajának a sorsát saját fejemen is kezdem már felfedezni. Átvirrasztott éjszakák hőroikus küzdelmeiben s az évek múlásával az én hajhagymáim is meg gondolták magukat. S mire ugyanarra a hajóra vettem a sors, melyen Molnár Bandi, egy magyar kadét kinlódott pályájának elején, bizony nem nevettem többé a Rozin, akinek a haja megöszült, mert ím, magam is a Rozi sorsára jutottam.

Alexandriában szereltem fel, hátam mögött hagyva a szép Egyiptom ezernyi csodáját, a gulákat, fáraókat, múzeumokat, szfinxet, mindent, a gazember cicéronókat, akik léptenyomon becsapják az embert s a derék arab szeszeket, akiket a legszorgalmasabb embereknek tartok a világon. Szép, nagy vitorlásra kerültem ezúttal s az volt a dolgom, hogy némely tejfőlösszajú kadétkból neveljek egész embert, megtanítván őket a szakfoltozástól a hajóépítésig, valamint a szakácsművészettől a gépápolásig minderre. Mindjárt az első estén, munkában töltött nap után, így szólt hozzám Molnár Bandi, akkor már Mr. Anton Müller, aki a követelményeknek megfelelően német honpolgárságot szerzett ugyan, de azért magyar maradt a haláláig.

— Volna egy rossz gramofonom, kapitány úr. Egy matróz hagyta rám adósság fejében. Alig szól, de azért el lehet szórakozni vele, ha már nem lehet partramenni. — Ugyanis ezen az éjszakán futottunk ki a kikötőből s megtagadtuk a partraszállási engedélyeket, nehogy a legénység fele lemaradjon szokás szerint. Jó, hát elhozattam Molnár Bandival a gramofont. Alig pillantottam meg, elállt a szavam. Szegény gyerekek meg akartam édesíteni az estéjét azzal, hogy úriemberek módjára vendégül látom s kikérdezem, vajjon áll-e még a szülővárosom, élnek-e még közös ismerőseink? És most közénktőlakodik egy régi jóbarát, a gramofon, ugyanaz, melyet valamikor én vásároltam, mint a konzorcium egyik tagja, aztán Huelvában örökre elbúcsúztam tőle. Ime, itt van, hatalmas tölcserével, melyből egy mámoros éjszakán bort ittuk, jó vörös palosi nedűt s az összekarcolt, alakatlan kaszlijával, melynek oldalába valamely tréfás tengerész szíveket és nyilakat vágott a késével.

Megőleltem a rozant, rokkant szerszámot s elmeséltem Molnár Bandinak, hogy ügylát-szik, nem férünk el a földön mi ketten, már mint a gramofon és jómagam. Bandi gyerek majdnem sírvafakadt és el akarta dobni a gramofont. Hogy ne kísértsem többé. De leintettem.

— Ne bátsd. Sohse tudni, mire lehet jó egy ilyen hű barát. Nyöszörgő, szörnyű hangja még mindig azon volt, hogy embereket szolgáljon és szórakoztasson. Szegény, beteg sipládája s ócska, rozsdás rugója most már csak csökkent erővel dolgozhatott. Együtt öszülünk, vénülünk s haladunk a sír felé, — gondoltam és szeretettel

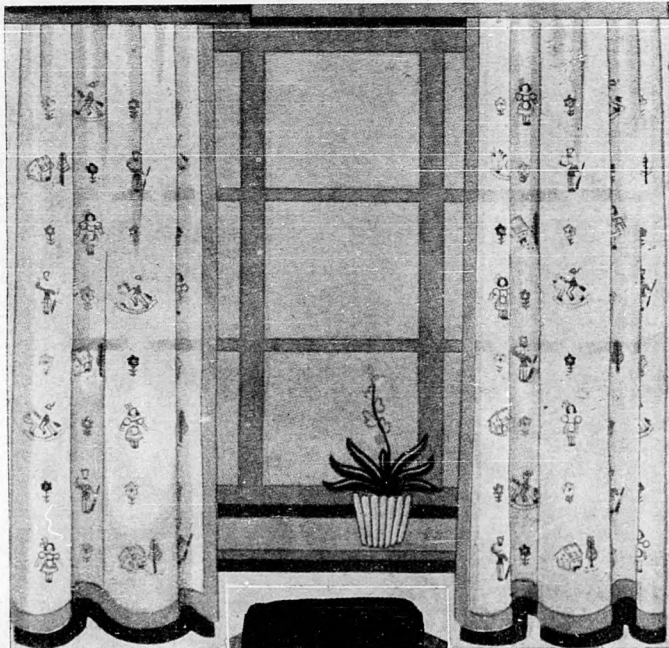

füleltem, hogy a kellő elnézéssel megismerjem a dalokat a régi, görbe, karcolt, beteg lemezekről. A *Rosso di sera*, meg a gyászinduló alig hallhatóan bár, de azért elősercegett valahogy és csörgésénél szépen telt az idő. Boldog voltam és elhatároztam, megveszem a gramofont még egyszer, nem engedem többé idegen kézre, idegen szeszélyre. Legyen az enyém s én nyugdíjba küldöm, legfeljebb néha meg-símogatom, elbabusgatom s megbocsátom a rekedtségét.

Sajnos, a sors útjai kiszámíthatatlanok. Két nap múlva Molnár Bandit elterle a végzete. Szabályszerűen belezuhant egyik háromemeletes raktárba, s mire hozzáhívtak, szegény feje már nem ismert meg. Ott könnyeztem mellette egész éjszaka s már magam is imádkoztam, hadd halhasson meg, hiszen annyira összetörte magát s nyílt tengeren voltunk, semmit sem lehetett vele kezdeni. Isten meghallgatott s a szegény magyar gyerek az én karjaimban szenderült el hajnal tájában.

Délelőtt, a hivatalos formák elvégzésével, eltemettük szegény Molnár Bandit. Hatalmas székulonc lógott a lábaira kötve s a legtisztességesebb lógóba varrva csúszott a test a korbálon túl. A hajó állt s a halk imán túl semmiféle zaj nem zavarta a temetést. Am éppen akkor, mikor Molnár Bandi teste arra készült, hogy örökre elhagyja a fedélzetet, a háttérben megszólalt a gramofon, melyet egy figyelmes szakács hozott ki a kadét kabinjából. A gramofon a gyászindulót recsegte kínosan és betegien; hol tisztán, hol hamisan üvöltött, hogy néha egészen elhallgasson, kifújja magát és ujult erővel izzadja tovább az akkordokat. S miközben a halott magyar fiú teste lecsúszott a raktárfedőből készített dísztelen ravatalról, a gramofon is beadta végre a derekát. Valami pattant benne, egyet recesent s abban a pillanatban talán, mikor a halott elérte a vízfelületet, hogy örökre elmerüljön benne: a gramofon is meghalt, rugója szétmállott s a dal egy akkord kellős közepén abba-maradt.

Fogtam a gramofont, régi, régi közös jóbarátunkat s bedobtam a tengerbe, éppen ott, ahol Molnár Bandi elmerült. Hadd maradjanak ezek ketten együtt a mélyben is. Talán valami csoda folytán a túlvilágra is eljut a gramofon — mely annyiszor előbukkant életemben. — s elmuzsikálja a Bandi gyerekeknek a felhők fölött, hogy a Rozi hája megszükkült s hogy szép időt várhatunk az alkonyi pirtól, mely épp oly titokzatos, mint tegyük fel, a gramofon útja az én életem ösvényein...

Függöny a gyermekszobába. Leírása kézimunkarovatunkban.

Péter szíve

Péter összeszorított szájjal, mámorosan lobogó, kegyetlen szemmel hajszolta a kocsiszt. — Gyorsabban!... Még!... Még!

A kocsis sajnálta a lovat.

— Megszakadnak, kis ifiúr.

— Gyorsabban!... Akarom!

— Megint lesántul a Tüskés.

— Hajtson!... Ostorral!... Még! Jobban!

Péter mellett a szobalány két kézzel kapaszkodott az ülés szélébe, minden pillanatban attól ijedezett, hogy feldőlne a köves, kivágott úton.

Péter makacs arcát diadal merevítette. Az ő akaratával ne merjen ellenkezni senki. A lovak fussanak, mert szereti, ahogy behasítanak ebbe a friss, korareggeli levegőbe. Leveszi a sapkáját, csapkodja, kócozza lányos, barna hajfürtjeit a szél s végigborzong a gerincén valami titokzatos hullám. Hogy ő erős, hatalmas és parancsol mindenkinek. Rekedten kiáltja:

— Hajrá!... Tüskés!... Sátán!... Gyorsabban!

A lovak elnyúlva rántják magukkal a kocsi. Fentről arany ollónak látszik a sárga kocsi, amely kettévágja a hegy lábához kötött ködfüggönyt, a nyomában ugyanis ott jár a nap és érintésétől csillogva porzik szét a milliárd vízcsepp.

A szobalány némán ül mellette s azt gondolja, nincs még egy ilyen szívtelen, gonosz kölyök, szeretné alaposan megrázni, de Pétert nem szabad bántani. Ha csak egy ujjal is hozzányúlna, azonnal elbocsátaná a méltóságos asszony.

Mindenki gyűlöli Fehér-pusztán ezt az angyalarcú ördögfiókat, csak egy valaki látja ártatlannak a kék szemét és csókolja meg százszor is a hosszú, dús csomókba kuszált haját.

Az édesanyja.

Nincs neki senkije, csak Péter és boldog, mert Péternél nincs jobb és szebb a világon. Olyan lesz, mint az édesapja... Aki ivott, kártyázott, más asszonyért verekedett és eltékozolta fiatal életét.

Nem... nem igaz. Imre jó volt és szerette őt és végtelenül boldogok voltak.

Péter... Még él, a két metszőfoga közt is megvan az a kis rés, ami Imrénél volt, az apjánál. És éppen úgy elharapja az r betűt. És csak a puskák, meg a kutyák érdeklík őt is. Ha kimegy a flóbertjával, rémülten menekülnek előle a cselédgyerekek és senki nem mer az ablakok közelébe menni. Mert a kis ifiúrnak az a kedvenc szórakozása, hogy a magtárajtóba áll, arra az emelkedésre és belövöldözi a cselédházak ablakait.

Mert Péternek mindent szabad. Csak szomorúnak nem szabad lennie. Az élet sok mindent

megtagadhat tőle, lesznek órái, amikor nem tud mosolyogni és az édesanyja se segíthet rajta. Most még boldoggá teheti, Fehér-pusztán az övé és Fehér-pusztán nem veszi el senki az örömét.

Egerszre, az iskolába kíséri a szobalány. Három kilométer Fehér-pusztától Egerszeg, kocsin jár majd be mindennap. Úgy akarja. Első elemista.

A lovak átizzadva, remegő lábakkal állnak meg az iskola előtt. Leszáll. A szobalány viszi utána a táskáját. Benne palatábla, palavessző, meg a tizórajja. Ma kezdődik a tanítás.

A fiúk clesenededtek, amikor belépett. Bámulták a fényes bársonyruháját. Nem szólt egyikhez sem, odaült az ablakhoz és várta, hogy milyen is lesz az iskola.

Az egyik fiú végre megkérdezte:

— Mi a neved?

Göggösen nézett rá.

— Semmi közöd hozzá.

De a fiú nem sértődött meg. Abban a korban még nincsenek tisztázva a becsületbeli ügyek törvényei. Megtorolni csak a testi sérelmet kötelező. Ha a támadó fél gyengébb.

— A tiétek a kocsi, meg a lovak? — érdeklődött tovább.

— Az anyém.

— Nem igaz. A szüleidé.

Vörösré gyült az arca.

— Az anyém! Minden az anyém, amit csak akarok! Ez az iskola is!

A fiúk zavartan hallgattak. Felfogásuk sok minden dologhoz nem ért még hozzá, csak homályos sejtések derengtek a koponyájukban. Nem emlékeztek, hogy valakitől hallották volna: kié az iskola. Ez a nagy, kétemeletes ház. És ez a fiú azt állítja, hogy az övé, ha akarja...

Egy hosszú, sovány, rongyos fiú, aki eddig az egyik hátsó padban ült a kezére borulva, lustán, álmosan Péter felé ballag.

— Mit hazudozol? Az iskola az államé...

— De, ha akarom, anyukám megveszi nekem.

A többiek körülállják őket.

— Az állam nem adja el, akármennyi pénze van anyukádnak.

Bejött a tanító úr. Nagyság szerint elosztotta őket a padokba. Péter a nyurga, rongyos fiú mellé került a hátsó padba.

— Ide nem ülök — mondta Péter.

A tanító úr, fehérbajuszú bácsi, szelíden megkérdezte:

— Miért nem akarsz odaülni?

— Piszkos és rongyos... Nem ülök melléje.

A tanító úr megsimogatja Pétert.

— Ilyet nem szabad mondani. Kovács Miska nem piszkos, csak nincs olyan szép ruhája, mint neked. Ül oda melléje. Péter dacosan ránt magán.

— Nem ülök. Az első padba akarok ülni.

— Oda nem ülhetsz. Az a kicsinyek helye.

Péter konokul ismétli:

— Az első padba akarok ülni!

A tanító úr szomorúan megcsóválja a fejét.

— Akkor itt kell állnod a pad mellett.

Meglátod, elfáradsz.

Péter az első órát hősiiesen végigálta, sőt még a szünetben sem ült le, hadd csodálják a fiúk. De féltiz felé már úgy érezte, hogy soha többé nem bír egy lépést se tenni, összefort a térde, a bokája és rejtélyes erők a padlóra szegezték a lábát.

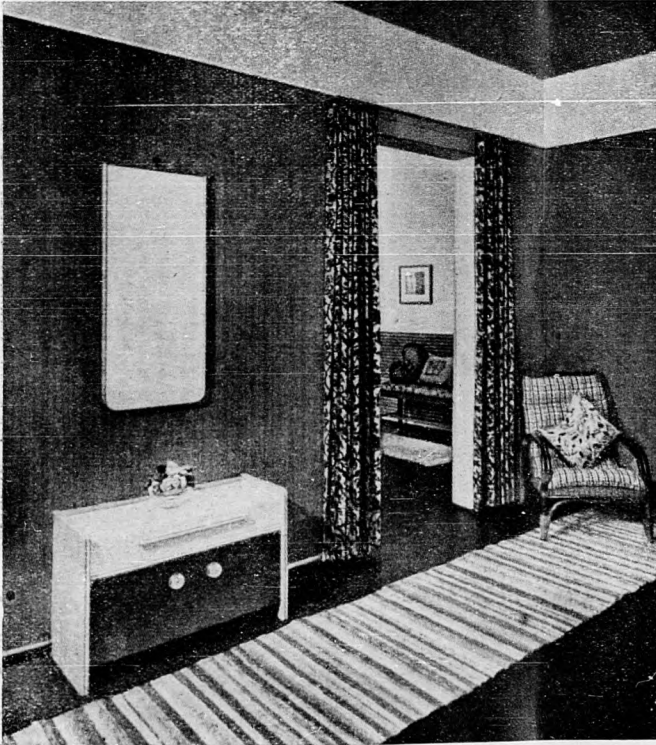
A tanító úr észrevette, hogy sápadozik.

— Most már biztosan elfáradtál.

— Nem fáradtam el.

— Azért csak ül le.

Megkímélte a tanító úr a szegyéntől; úgy látszik, mintha csak felszólításra ülne le, nem pedig, mivel elfáradt, de azért nem érzett semmi hálát. Leroskadt a padra és bosszún törte a fejét.

Kétszárnyú ájtófüggöny. Leírása kézimunkarovatunkban

Másnap Péter az édesanyja kíséretében jelent meg az iskolában.

— Méltóságos asszonyom — mondta a tanító úr, — a fiú itt, az iskolában találkozik először az étellel. Itt kell megtanulnia, hogy az ő akarata a sors szándékával szemben erőtlens. És tudomásul kell vennie, hogy nemcsak bársonyruhácskák élnek a világon, hanem Kovács Miskák is.

— De amellett a fiú mellett szörnyű betegségeket kaphat.

— Nincs semmi baja, méltóságos asszonyom. Valamennyit ellenőrzöm higiéniai szempontból... Péter csak járjon be továbbra is. Ha otthon tanul, nem tanulja meg, mi az élet. És később még nehezebben bírja ki, ha nem oda ülhet, ahová szeretne.

— En másként gondoltam, de, azt hiszem, a tanító úrnak van igaza... Csak arra kérem, legyen iránta elnéző, amennyire lehet... És hogy oda ülhesen az első padba... Eddig mindent meg tudtam neki adni, amire vágyott...

És Péter az első padba került. De nem volt teljes az öröme. Igazán uralkodónak csak odahaza, a puszta érezte magát. Itt, az iskolában is megkülönböztették a többitől, a ruhájáért, a kocsiért, meg a tizóraijáért; tortát hoz mindig, meg szalámit, egy pados nézi, amikor kipakol — de nem ő az első. A legelső Kovács Miska. Mert az a legerősebb. Ezt ő is tudja. Mert az ő társadalmuk még primitíven egészséges. Az erő benne a legnagyobb érték. Aki az erősebb, azé minden. Kovács Miska csak feltűri a kabátujját — és nincs ellenvélemény.

Legyőzni Kovács Miskát! Mindenáron!

Egyszer óraközi szünetben hátulról ráugrott, elkapta a nyakát, de Kovács Miska egyet fordult, egyet rázott magán és Péter nekivágódott a falnak. Tehetetlen dühében feljelentette a tanító úrnak, hogy Kovács Miska verekedett vele. De a fiúk mind azt bizonyították, hogy Péter kezdte. És a tanító úr megint megcsóválta a fejét.

— Nem szabad hazudni, Péter.

Majd azzal a módszerrel próbálkozott, hogy szolgáljává tegye Kovács Miskát, amivel a többi fiúnál mindent elért.

— Te, Miska! Nem akarsz felülni a kocsiira?

— Füttyülök a kocsidra.

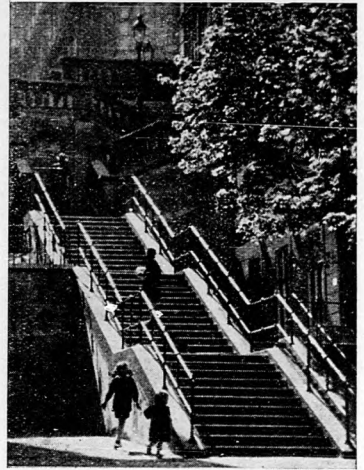
— Dobostorta!... Adjak?

Kovács Miska nagyot nyelt, aztán zsebredugta a kezét.

— Azt hiszed, nincs mit ennem? Látod ezt a hagymát? Nem adom egy kiló tortáért!... Hiába is akarsz engem lekenyerezni!... Mid van neked? Kerestél már életedben egy fillért? Én arattam a nyáron, markot szedtem, segíték az apámnak, minden nap tizenegyig dolgozom... Nem bársonyból van a ruhám, de én kerestem az árát!

... És mégis Péter lett az első az osztályban. Egy erősebb valaki lebírta Kovács Miska feszes izmait és kétvállra fektette sovány, szívós testét. Mind tífuszjárvány volt a városban és Kovács Miskával is végzett.

Péter furcsa, dermesztő csendet érzett. Meghalt Kovács Miska... Mintha magából, belülről áradt volna ki ez a csend, és minden olyan homályosnak, áthatolhatatlannak látszott, mint odakinn az októberi köd... Kovács Miska nincs. Csengetnek, de Kovács Miska nem ül a helyére. A tanító úr se szólítja többé: Kovács Miska, gyere a táblához... Kavarog, kavarog a köd, egyre sűrűbb, nehezebb, alig bír lélekzetet venni, szinte összeroppan a melle. És csak akkor érez valami feltűrő megkönnyebbülést, mikor kicsurran szeméből a könny.

Lépcső a budai Várhegyre

A kisebb fiam

Életünknek

Tavaszi virága,

Te kisebb, te drága,

Csillagok sorából

Mikor lehullottál,

Az egész világon

Kavargott az orkán.

Bömböltek az ágyúk,

Berregtek a gépek.

Vért és szegénységet

Termettek az évek.

Aztán nagy-nagy csönd lett...

Keresztté vált sorsunk.

Leégett tanyánkon

Bús szegények voltunk.

A nagy kereszt alatt

Nyiladozott tested.

Mért kevés az étked:

Sohase kerested.

Nődögéltél mégis!

Kergeted a bátyád.

S szövögtetted sorsod

Mesebeli álmát.

Győzni akarással

Elérted a terved.

Doktori diplomád

Te is megszerzed.

Dolgozni akartál,

Szorgos szolga lettél.

Aztán kertbe jártál,

Virágot kerestél.

S bevallottad egy nap:

Találtál virágot.

Apád példájára

Megkezdted egy álmot...

Libegteted szárnyad.

Építetd a fészket.

Péter-Pál napjára

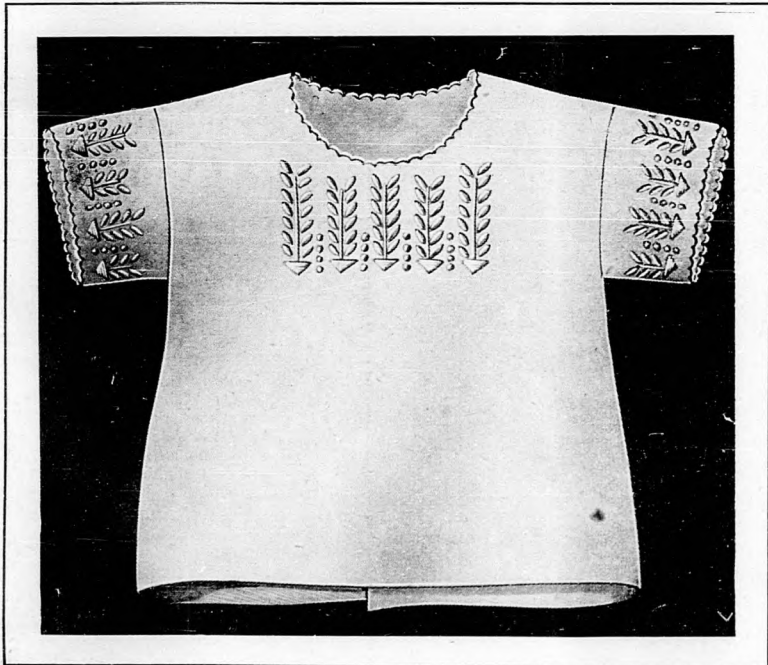
A jussodat kérted.

Vidd fiam a jussod:

Anyád, apád lelkét!

Ez legyen utadban

Mindig élő emlék!

Hímzett barbaruhácska. Beszerezhető a M. U. L. kézimunkaboltjában

MÓRA LÁSZLÓ

J. 20047. Fialos ruha kék gyapjú-krepből, hímzéssel díszítve. Az előrész sűrűn húzott. Anyagszükséglet: 2.50 méter, 130 cm szélesből.

J. 20048. Elegáns délutáni ruha, türkizkék selymekrepből. A vállakon és nyak körül sárga betét, barna hímzéssel. Apró gombok díszítik az ujjakat. Anyagszükséglet: 3.50 m, 95 cm szélesből.

J. 20049. Barnás ruha boleróval, finom gyapjúsövetből, nagyon hatásos a fekete-sárgaszínű laposhímzés-díszítés. Anyagszükséglet: 2.90 m, 150 cm szélesből.

J. 20050. Látogatóruha fekete selymekrepből. A hímzés a válltól derékig és az ujjakon részint van elhelyezve. Az öv csokorban végződik. Anyagszükséglet: 3.40 m, 90 cm szélesből.

J.20047

J.20048

J.20049

J.20050

J. 20051. Délutáni ruha ciklámenyszerű bársonyból. A derék előnyös szabású, sűrűn elhelyezett gombok díszítik. Nagyon hatásos a csipkeszövetből készült gallér és kézelő. Anyagszükséglet: 3.25 m, 90 cm szélesből.

J. 20052. Délutáni ruha fekete selymekreppből, piros selymekreppel hatásosan díszítve. Ebből készül a mellényszerű rész és az alján a berakások közé helyezett betétrészek. Anyagszükséglet: 3.50 m, 95 cm szélesből.

J. 20053. Fiatalos ruha, középkék selyemből. Az alj csipőtől lefelé sugárszerűen plüssirozott. A fehérrel szegett, fodorszerűen plüssirozott ujjak igen csinosak. Fehér plüssfodor bársonyszalaggal áthúzva fedi a kivágást. Anyagszükséglet: 5.45 m kék, 0.75 m fehér 90 cm szélesből.

J. 20054/55. Fiatalos komplé szürke, bolyhos szövettől és középkék bársonyból. Kék bársonyból készül a blúza. Alj és bolero anyagszükséglete 2.10 m, 130 cm szélesből. A blúz anyagszükséglete 1.40 m bársony, 90 cm szélesből.

J.20088

J
20089

J.20090

J.20091
★

J. 20088. Fiatalos táncruha rózsaszínű taftból, mely az alj bősége által szépen érvényesül. A derék elöl húzott és előnyösek a rövid ujjak. Világoskék virágcsokor díszíti. Anyagszükséglet 8.35 m, 90 cm szélesből.

J. 20089. Szép kékszinű selyemből és ugyanolyan színű csipkéből készült ruha, fiatal leányok részére. Derékon és az alján alkalmazott csipkerészek rendkívül elegáns hatásuk. Anyagszükséglet: 2.40 m selyem, 3.40 m csipke, 90 cm szélesből.

J. 20090. Nagyon csinos, fekete-fehér kockás taft ruha. A derék előrsze keresztbe van véve és keskeny fodrok díszítik az ujjnélküli ruhát. Anyagszükséglet: 7.50 m, 90 cm szélesből.

J. 20091. Kis kabát, fehér cloquéből, háromnegyed hosszú ujjakkal. A rövid, feszes kis kabátot nyaknál és derékban madárkát ábrázoló csat tartja össze. Anyagszükséglet: 1.60 m, 90 cm szélesből.

J.20092
4-6,6-8
20

J.20093
8-10,10-12

J. 20095. Szürke bolerós ruhácska fehér selyemblúzzal, melyet az aljra gombolnak. Anyagszükséglet 1.50 méter, 130 cm szélesből. 6—10 éves kislányok részére.

J. 20096. Kockás gyapjúanyagú kis ruha 8—12 éves lányok részére. Zöld anyagból készül a díszítés. Anyagszükséglet 2 méter, 80 cm szélesből.

J.20094
8-10,10-12

J.20098
2-4,4-6

J.20096
8-10,10-12

J.20097
2-4,4-6

J.20099
6-8,8-10

J.20095
6-8,8-10

J. 20097. Matrózruha kék szövetből, rakott alj, mely a blúzra lesz gombolva, vászongallér és közelítő fehérrel díszítve. Anyagszükséglet 1.60 méter, 130 cm szélesből. 2—6 éves gyermekek részére.

J. 20098. Matrózöltöny sötétkék szövetből, gallér és közelítő sötétkék vászomból, fekete nyakkendővel. Anyagszükséglet: 1.20 m, 130 cm szélesből. 2—6 éves fűk számára.

J. 20099. Kislányruha, piros szövetből, 6—10 évesek számára. A ruha eleje és hátrésze berakva. Sima gallér fehér pikéből és fehér gombok. Anyagszükséglet: 1.50 méter, 130 cm szélesből.

Sz. Mándy Teréz

A népdal és a nők

A nők gyakran kétségbevonat alkotókészsége mellett mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy a legősibb kifejezőművészet, a népdal kialakításában milyen jelentős szerepük volt. A történelem legrégebbi nyomai és a primitív népek kutatóinak beszámolóai egyaránt azt bizonyítják, hogy a nők dalkészsége nélkül a népdalok nagyrésze nem keletkezett volna és még nagyobb részük nem maradt volna fenn. A nők érzelmi és kedélyéletének gazdagsága, a női lélek hullámzása a népdal legdúsabb kincsébánya. A női ösztönélet minden rezdüllete megannyi dalforrás. A szerelmi skála minden hangját, a boldog szerelem örömet, a hétpórási hűséget, a kénytelen bücsűt könnyét, a várakozás feszültségét, a féltékenység kínját és a családias fájdalomt minden nyelven, a világ minden táján megszólaltatták a nők. Az anyaság, a gyermekért aggódó szeretet, a gyöngéd gondoskodás, a részvét, az együttérzés a bajbakerültekkel is mindenütt hangot kapott. Minél primitívebbek a nők, annál ösztönösebbek, közvetlenebbek, elmondják, eldaldolják azt, ami foglalkoztatja, örvendeztetni vagy nyomasztja őket. Szükséglet ez, „mi viene cosi“ — csak úgy jön — mondta egy daloló olasz lány, mikor megkérdte tőle, hogy miért éneklí ezt vagy azt. Mint a fán a rügy, virágon a bimbó, mint a pacsiirta dala, úgy szólal meg a népdal is a női ajkakon. Öntudatlanul, szinte álomszerű mesterkéletlenséggel fejezik ki, öntik formába érzéseiket. Szó és dal együtt születik, szerzőjük, eredetük aztán feledésbe megy. De a dal fennmarad, a nők bámulatos dalemlékezete őrzi meg és adja tovább nemzedékről-nemzedékre.

A világ legrégebbi népdalgyűjteménye, a Kr. e. 7-ik századból való kínai *Shi-King*, már női szerzők mellett bizonyít. A gyűjtemény bájos, kedves, szerelmi dalait csak nők dalolhatták. A kutatók szerint némely primitív népnél: a botokudoknál, a kamedadálknál és a Fidzi-szigetek benszülőiteinél szinte kizárólag nők a dalszerzők. Más népeknél pedig bizonyos dalokat csakis nők énekelnek. Így: a lett „dseemas“-okat (lírai alkalmi énekek), az orosz „babji starini“ és az arab „asamer“-eket, a finn és észt lakodalmas énekeket, runákat is főleg nők éneklék. A házimunkát, a mezei munkát kísérő dalok és a tavaszt, a természet újjászületését köszöntő énekek is nagyrészt női szerzemények. A nők szerelmi dalaira is jellemző a természettel való összeforrtóság, a növény- és állatvilág átlelkesítése. Jól ismerjük ezt a magyar népdalokból is. Szokott motívumok: együtt örülni a tavasszal, együtt sírni az ősszel, panaszkodni a virágoknak, tanácsot, jóslatot kérni a szerelmi bizonytalanságban és virágszirmokon, faleveleken kiszámolni, vajjon szeret-e vagy nem szeret, gyakori dolog a szélel, madárral, felhővel, tengerrel üzeni a távollevő kedvesnek. Meghitt társainak, barátainak éri a népdal nője a virágokat, zöldelő lombokat, a csörgedező forrásokat, a daloló madarakat és az egész állatvilágot. A valóság határai gyakran kitolódnak képzeletében, sok meszerű elem is gyűlül a női dalokba. Csillag az arany, ezüst, drágakő, omlik a selyem, a bársony és bizony gyakran szereti meg a lányt daláért a királyfi és menten viszi is magával márványlépcsős palotájába.

A női költészet legszebb gyöngyei a *bölcsődalok*. Ringató, hosszan elnyújtott, ismételt hangok az ősei és elemei az altató nótáknak. Szinte az összes népeknél megtaláljuk a refrainszerűen ismétlődő ninne-nanne vagy nana-nanita, som-som, do-do, lulla-lulla hangcsoportokat. „Nininna, kedvesem — éneklí egy korzikai anya, — ha nagy leszel, napsugaras ligetben fogsz járkálni, virágok nyílnak és források fakadnak majd lábaid nyomán és a tenger vize balzsamként fog illatozni, hogy üdítsen téged, mindenem!“ A legrégebbi olasz altatónóta a XIII. századból is a ninne-nanne motívummal kezdődik. Dante is ismerte ezt és mint jellegzetes bölcsődalt használta fel művében.

A primitív népek női dalainak nagyrésze törzsük harcaival, győzelmeivel és vereségeivel foglalkozik. Győzelmi himnuszokkal dicsőítik a győztest, de törzsük életének minden kimagasló eseményét is megénekelik. A *Palau-szigeteken* kört alkotva dalolnak a lányok, ha törzsük diadalt aratott, együtt költik kapásból a hőseket magasztaló énekeket. Másrészt kigúnyolják a gyávákat dalokkal. Énekük így lelkesítőleg hat a férfiakra, hőstettekre indítja őket. Sérelemeik megbosszulására is dalokkal tüzelik fel a férfiakat. A törzs minden eseményét napi-sajtószzerűen éneklí meg, a szívesen látott idegen tiszteletére is rögtönöznek. Az önálló *Görögország* első királyát, Ottót, amikor végiglátogatta a birodalmához tartozó szigetvilágot, sokhelyütt köszöntötték a lányok dicsőségét zengő dalokkal. A női hősiesség magasztalásának is sok dalemléke maradt angol, francia, német, olasz, spanyol nyelven is. A nők hazaszeretetének legszebb tanújelei azok a dalok, melyekben a lány, ha idegen országba megy férjhez, búcsút vesz hazájától, otthonától, szeretteitől. „A nyomor lányá“-nak nevezi magát egy *líván* lány, mert meg kell válnia hazájától. Megható az a dal is, melyben *Flerida* spanyol infánsnő virágaitól vesz búcsút, mielőtt férjhezmegy Angliába.

A német kutatók sok késői eredetű népdal női szerzőjét állapították meg. Már a 16-ik, 17-ik századtól kezdve számos olyan dal találtak, melynek végsőrában nő valta magát szerzőnek. Több dal keletkezésének körülményeit is megállapították. Egy thüringiai lány valóban megtörtént szerelmi öngyilkosságát énekelte meg például egy menyecske. Egy francia libapasztorlány megható dalban emlékezett meg egy vadász tragédiájáról, egy svájci lány pedig szabadságharcuk egyik hősről. Toscanában egy írni-olvasni nem tudó Beatrice nevű nőről, Arlenában egy Terza nevű népénekesnőről tudnak. Karinthiában, Sziléziában, Stájerben is sok újkeletkezésű női dalt találtak. Hans Frauengruber írja le, milyen elhagyhatatlanul fenséges a stájer népdalénekesnők dala. «Amikor a nap leszáll és napi munkájukat befejezték, a legelső ház asszonya kezdi el a dalt, a magasabbfekvésű házak pedig visszahangoznak a gyakran rögtönzött választól. A hangok aztán összefolynak, az egymástól távoli énekesnők hangja egy kimondhatatlan bájos kórusá egyesül. Az egész hegyvidéket betölti a zengő nótaszó, mely mindjobban elhalkul, elcsendesedik, amint sötétedik és teljesen leszáll az este.»

Számos provençei és breton népdalt is először nők énekeltek. A kutatók szerint Franciaországban már a 7-ik században II. Klotár szászok feletti győzelméről és a szász Herward vereségéről énekeltek a nők. A 16-ik században keletkezett számos dal szerzője is nő, a végső tanúsága szerint... A normand lányok is énekeltek a szövésnél, vízfordásnál. Egyik már később keletkezett angol női ének Edward király vereségét éneklí meg. «Gyászoljatok, angol lányok!» — így kezdődik a dal. Egy skót női dal pedig az angolok el-

len vezetett escadalei csatáról szól 1375-ben. A portugál lányok Inez de Castrot d' csöfítik dalukban. A portugál vincellérnőknek a szőlőhegyeket betöltő váltakozó dala is jólismert. A szláv nők dalkészségéről Schaffarik nevű kutató írja: «Ahol egy szláv nő van, ott felharsan a dal is, ház és udvar, hegy-völgy, erdő-mező, kert és szőlőhegy, minden visszhangzik daluktól. Fáradtságos munka után, melegben, verejtékben, éhségben, szomjúságban eltöltött nap után mégiscsak énekelnek.» A szerb lányok shenskske piesme nevű kis dalai a fonókban születtek meg. A lengyel „coplas“-ok, a cseh, a vend női dalok is kedvesek. Egy bolgár dalgyűjtő a nők dalemlékezetét dicséri különösképpen. Beszámolója szerint többszáz soros énekekre is emlékeznek, egy Maria Dimitrow nevű nő csodálatosképpen 30.000 sort dalolt emlékezetből. — A litván, lett, finn, észt nők dalkészsége is ismeretes. A litván nők mindnyájan komponisták — írja egy 17-ik századbeli pap. A lett lányok rögtönzőképességéről is beszámolnak a kutatók. Színes leírások beszélik el azt is, hogy az észtknél a rövid, de varázslatosan szép tavaszi vasár- és ünnepnapokon karöltve, dalolva vonulnak a lányok a mezőkön keresztül. A meleg nyári estéken kiülnek az erdőszélre és ott dalolnak. Van egy előénekesnő, aki gyakran szerzője a dalnak, először egyedül énekel minden sort, aztán a lányok kórusa ismétli. Az észt nép különösen lakodalmos énekekben gazdag. Ezeket egyrészt a menyasszony éneklí, másrészt a barát nők kórusa. Esetleg két ilyen kórus van, az egyik a menyasszony szobájában szólal meg, a másik kívül zengi a választ. Gyakran rögtönzőttek ezek az énekek, a menyasszonyt meg a vőlegényt dicsérik, de hibáikra is figyelmeztetnek. A lakodalmos énekek az észtknél és másutt is egyrészt vidámak, ujjongó örömet, boldogságot fejeznek ki. „Hymen, o Hymenosi!” — zengték már az Aristophanes és Theokritos megőrizte ógörög lakodalmos énekek is. Másrészt szomorkásak a lakodalmos énekek. A szülői háztól, a gondtalan ifjúságtól vesznek búcsút és az asszonyi élet kötelességeire, meg a jövő bizonytalanságára figyelmeztetnek. A magyar nótá is egyrészt azt vallja, hogy „asszony, asszony, az akarok lenni”, másrészt azt panaszolja, hogy „siratom a lányságom, a lánykori boldogságom”.

A népdalok munka közben vagy munkaszünetben, külső vagy belső élmény kapcsán egyaránt keletkeznek. Az északafrikai *kabyl* nőkről írja Hanoteau, az ottani dalok gyűjtője, hogy szinte az összes munkadaloknak nők a szerzői. Vigalom, tánc közben is sok nótá keletkezett, míg az egyre népszerűsülő hangszerek nem szorították ki az élő hangot.

A *gyászdalok* éneklése is mindenütt a nőkre tartozott. Megannyi költőnő és énekesnő volt a *sirató asszonyok* őse. A déli népeknél a halottsírámok összefolyának a vőbosszút (vendetta) követelő énekekkel. *Sziciliában, Korzikában*, általában a szigetvilágban még ma is divatosak a halottsírámok. A korzikai gyászdal-énekesnők közül *Mariola delle Piazzole* és *Angela Maria* neve különleges rögtönzőképességük miatt maradt fenn.

Szerte a világon, a földgömb minden törzsénél, népénél nem kérdéses a nők részvétele a népdal kialakításában, ha a női szerzőt nem is lehet pontosan kideríteni. Úgy tudták például a francia kutatók, hogy a breton „Fecskék” című dalnak szerzője két ma is élő parasztasszony, utánajártak, de mindkettő tagadta a szerzőséget. Gyakori jelenség ez, különösen a nőknél, nem merik vállalni a dalt, nem is fontos nekik.

Sok magyar népdalról is feltehető, hogy nők énekeltek először. A „Repülj fecském”, a „Cserebogár, sárga cserebogár”, a „Jaj de hajos a szerelmet titkolni”, az „Édes anyám a kendőm...” kezdetű dalokat és még ki tudja hányat.

De a nők nemcsak csinálják a dalokat, hanem meg is őrzik azokat. A népdalkutatók mindenütt a nőktől gyűjtik össze a régi dalokat és sokszor csodákat mesélnek a nők dalemlékezetéről. Megtörténik, hogy egy-egy asszony száz-kétszáz dalt diktál tollba egymásután s bizony, ha csak a férfiakat kérdeznék, nagyon soványak lennének a népdalgyűjtemények.

Mezei virágok

Családi kert

Virág és fa, őszi halvány szirmok és tavasz villogó színű virágai, hatalmas törzsek és zöldelő venyigék, csodálatos kert, amiben a múlt a jelennel és jövővel ölelkezik, hatalmas fa védi a kis virágot, amely boldogan simul a ráncos szürke fatörzshöz: ez a család...

A nagymama az őszi rózsa, amelynek pasztellszínű szirmai az egykor harsogó színekre emlékeztetnek, de már mosolygva megbékélnék abban a tudatban, hogy új, más friss virágok foglalták el helyüket.

A nagyapa a lombtalan, ráncostörzsű hatalmas fa, amely egykor csillogó zöld leveleket hajtott, de ma már csendesen megreme a legkisebb szélben is, mert telet érez a tavaszban is és azért szelíden készül a szomorú elkorhadásra.

Az anya a teltszirmú rózsa vagy tulipán, amely érzi, hogy neki kell színt, fényt és életet varázsolni a kertbe, hogy neki kell meglopni a nap melegét, amit kisugározzon magából és hogy neki kell szépségre, boldogságra öliözietni az egész kertet, amely kietlen volna nélküle, mint a kopár sziklaidék.

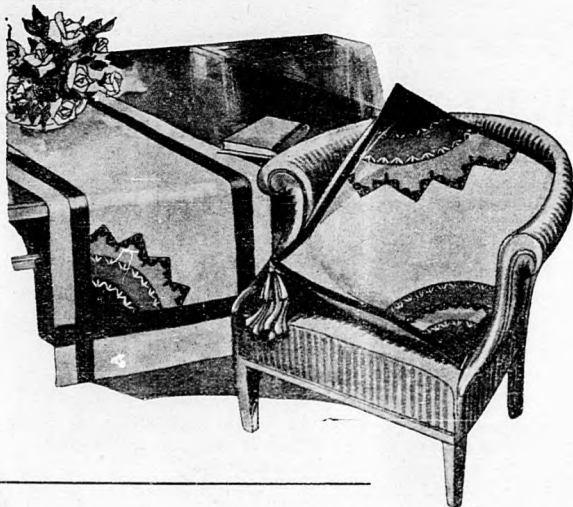
Az apa az izmostörzsű tölgy, dús lombokkal, fényes levelekkel, árnyékot adó de a nap sugarát is átengedő védelem és menedék a viharban és szélben, amely meghajlik talán, de el nem török.

A gyermek a fiatal növendék-venyige, akinek egyetlen kötelessége, hogy gyökert verjen és méltó legyen apához: a tölgyhöz. Vagy rózsa-hajtás, amely egykor olyan teltszirmú virágba fog nyílni, mint édesanyja.

A nagymama a boldog múlt visszajáró illata, a nagyapa a boldog múlt ráncos, megfakult törzse. Az anya a jelen kinyílt virága, az apa az izmos lombkorona, amely védelmet nyújt.

A gyermek: a jövő, az ígélet, a holnap, az álom, a cél...

Együtt: a család boldogságos kertje...

Modern
asztaljátó
és
díványpárna
Beszereshető
a M. U. L.
kézimunkaboltjában

Azok a „régi jó idők”

Az emberi természettel vele jár az elégedetlenség. Mindig valami jobb után vágyunk és szentül meg vagyunk róla győződve, hogy az előttünk élt generációnak jobban ment a sora.

Van ebben némi vigasz a kínlódó ember részére: ha megöregszik, több mint valószínű, ő is szépnak fogja találni a mostani cudar időket. Feltéve, hogy túléli. Ezen azonban ne törjük a fejünket. Valahogy majd csak lesz. Mindig a Zrínyiek jelszavához tartottam magam: sors bona, nihil aliud. Megúszhatja az ember a legnagyobb veszélyt baj nélkül és elcsúszhatik egy narancshéjon. Szeretnék visszakanyarodni azokhoz a régi jó időkhez, amelyekben tényleg sok mindenféle történet, amiről ma már álmodni se merünk. Valahogy gondtalanabban éltek akkor az emberek; nem mintha anyagilag jobban álltak volna, hanem kisebbek voltak az igények, a közlekedési viszonyok kezdetlegesek, a hírszolgálat gyarló. Ennek az volt az előnye, hogy ha történt is valami izgató esemény, az megkétszerezte tudomásukra és akkor nem vették nagyon a szívükre, mert úgy okoskodtak, hogy ki tudja, igaz-e és ha igaz is, azóta már eligazította azt a vármegye vagy a kormány. Így hát az országos ügyek nem igen kötötték le őket. Közjogiilag a vármegyében éltek ki magukat, társadalmilag csak a járásra és a szomszéd járásra szorítottak. Messzebb ritkán jutottak. A hatvanas években, az alkotmányosság helyreállításával persze változott a helyzet. A gőzhajó és a vasút hozott egy kis friss életet. Később a távirat; bár az öregek közt sokat ismertem, aki a világot ki nem bontott volna egy táviratot, szentül meg lévén győződve, hogy abban csak halálhír lehet. Mindig szótartotték, ha az ember kicsiért sürgönyözött, hogy miért nem tudatja levélileg az érkezését. A telefon talon ennek a századnak csak a végefelé láttuk, amin nem is csodálkozhatunk, ha visszaemlékszünk úgy, mint én, aki 1892-ben Rákosi Jenőnéknél voltam, Lajos fia jóbarátom volt s ott láttam először, hogy a falon valami furcsa szekrény lóg és egyszerre csak az öreg úr odamegy, elkezd csempéni, aztán beszél, lsten tudja kívül és havá. Ebben az időben még csak húsz telefonelőfizető volt Budapesten és én mint negyedik gimnazista nem tudtam, mi a telefon, vagy ha tudtam is, nem ismertem, hogy néz ki és hogy kell vele bánni.

De még ezek a technikai újítások is igen lassan kapcsolódtak be a vidéket a világ-események láncolatába. 1898 szeptember 11-én, vasárnap délelőtt Somorijába mentünk kocsin Szüllő Gézával, aki éppen nálunk tartózkodott. Messziről észrevettük, hogy a katolikus templomon fekete zászló leng. Katolikusok lévén, tudtuk, hogy csak négy esetben tűzi ki az egyház: ha az uralkodó (vagy felesége), a pápa, a patrónus vagy a plébános meghal. Találgattuk, ki lehet. Megrendüléssel hallottuk, hogy a királynét meggyilkolták. Mindjárt hazamentünk és délután lehajottunk egy másik nagybátyámhoz, aki a Duna mentén, még távolabb lakott az lsten háta mögött és azok még akkor délután se tudtak semmit a királyné tragédiájáról. És voltak községek, ahova csak hétfőn jutott el a hír. Ha ezt összevetem a mai telefonos és rádiós világgal, megannyival több bonus adódik a régiek idegei javára. Hát hogyné éltek volna jobb időket.

De aztán rá is értek sok mindenféle huncutságra.

Tegnap láttam egy vasárnap mellékletben a mostani választási harc ötletéből régi kortesképeket, választási reklámokat. Mindez a múlté. A titkosság megölte, ami általában nem baj, csak sajnálja az ember azt a humort, jókedvet és kedélyt, amit vele együtt kiirtott. Mert ez azért ma is elkélne. Főleg, ha más kárára megy. Mert mindig valakinek a bőrére ment. Hol erkölcsileg, hol anyagilag. Az első esetben sohase sértőn. A második esetben már inkább «vérbé gázolt»; sok szép nemesi birtok úszott el ilyen módon.

Notabene: ez a «vérbegázolás» relatív valami. Volt egy igen aranyos, szellemes nagybátyám, olyan termet, mint jó magam; Szüllő Gézáként a legszebb «nagytság», mert ő is csak ekkora. Ez a nagybátyám, Bartal Kálmán, egyszer Dunaszerdahelyen ferblizett és az ellenfelei közt volt az odavalósi telegkönyveszető is, egy hórihorgas, két méterhez közeljáró úriember. Nagybátyám oszított és látván, hogy vörösből huszonegy van a kezében, szokott kedélyes modorában azt mondja: «most vérből fogok gázolni!» Mire a hosszú ellenfél habozás nélkül rávágta: «az nekem csak bokáig fog érni!»... Így volt ez a választásokról is, az anyagi kártétel: kinek bokáig ért, ki meg elmerült benne. De ezt rendszerint csak későn vette észre. Már pedig késő bánat, eb gondolat — mondták az öregek és vígan eldeglétek a falujukban tovább, csak egy kicsit jobban összehűződva.

Legjellemzőbb erre az összehűződött életre egy évtizedekkel ezelőtti gentry-aszszonynak a megjegyzése. Arról folyt a diskurzus, hogy milyen nehéz az élet, minden drágább lesz, ruházkodás, gyereknevelés, szóval a mai nótá járta akkor is. Ez az asszonyka is beleszólt az általános panaszkodásba és egyszerre csak azt mondja: magam is jó házból való vagyok, az uram is; hál' lstennek, van is miből megélni, de ha egyszer nem telik!

A magyar úr azonban olyan volt, hogy a politikára még akkor is dobálta a pénzt, amikor már rég nem tellett. Persze csak az, aki belegabalyodott és aztán a hiúsága vagy a gőgje fogva tartotta.

Ilyen volt a 60-as években itt, Csallóközben, Olgyay Lajos, aki a Tisza-féle pártnak, majd balközépnek volt fanatikus híve, holott a felső Csallóköz urai túlnyomó részükben Deák-pártiak és konzervatív Apponyisták voltak; hisz Apponyi György is itt lakott Eberhardon, a somorjai járásban. Természetesen, hogy amikor ő fellépett, mind melléje álltak Olgyayval szemben. Ennek a három évtizednek leg-híresebb kortesei voltak Bitó Lipót (az egész vidék Poldi bácsiija) és Bartal Lajos, persze Apponyi hívei. Olgyay legbiztosabbnak hitt községei a kis dunántúliak voltak, főleg Józsa, amely egymagában 100 szavazatot jelentett. Nagy szó volt ez abban az időben, amikor a magas cenzus miatt aránylag igen kevés volt a

választó. Olgyay a választás előtti nap ott járt, hogy híveit megerősítse és a község főkörtese biztosította őt, hogy egy szálíg úgy állnak mellette, mint Sionhegye. Olgyay boldogan tovább hajtott. Délután bedőltött a faluba Bitó Lipót és Bartal Lajos. Összekönyököltek az atyafiak, egész éjjel ott maradtak és hajnalban behozták valamennyit az Apponyi táborába. A választás napján, mikor Olgyay tudomást szerzett róla, odasétált, ahol a jókaiak egy csomóban álltak, végigmérte tetőtől talpig a vezetőjüket és csak annyit mondott: «Úgy látom, Sionhegyre meglúrták a disznók!»

ÖRÖK SZERELEM

Voltál mosoly, voltál a könny.
Öröm és bánat. Ború, derű.
Voltál ezerszer érthetetlen,
S csodálatosan egyszerű.

Tündéri álom, — halálós seb!
Szívemben az egyetlen oltár...
Nem érthetem: hogy élhetek
Mikor az életem te voltál?...

NAGYKÁROLYI ETELIKA

Leveldi Kozma Miklós, ny. miniszter, a M.T.I. elnöke, lelkes híve a balatoni sportoknak, azok között is elsősorban a motoros sportnak. Kozma Miklós a közelmúltban modernizálta motorcsónakját. Igen előnyös áron vásárolta a Távirati Iroda vezére egy használt remek autómotort, amely tavaly még József főherceg 50.000 pengős túra Mercedesét röpítette az országúton. A főherceg a kocsit tavaly eladta 4000 pengőért. Ennek a motorját vette meg igen jó állapotban, potom 2500 pengőért Kozma Miklós.

Sede, Onni Talas finn követ leánya, menyasszony. A vőlegény A. Sutinen, a finn miniszterelnök titkára, aki azelőtt a budapesti finn követségben teljesített szolgálatot. A készülő diplomata-házasságnak külön érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy a menyasszony édesapja, Onni Talas finn követ is Budapesten vezette oltárhoz feleségét, aki híres operaezenész volt. Úgy hallottuk, hogy a követ-kisasszony esküvőjét az ősszel tartják meg a magyar fővárosban.

Egy kocsiderékra való, időszzerű nyaralási hírről szolgálhatunk kedves olvasóinknak. E sorok írója a közelmúltban többször is körülfutott a Balaton körül, ahol többek között a következő érdekes személyekkel találkozott: vitez dr. Somogyi Béláké, Rajniss Ferencék, ifj. Schmidt Richárdé, Cséryék, Bezzeg Huszágh Miklósék, dr. Schuck Istvánék, Kállay Rudolffé Balatonföldváron nyaralnak. Hóman Bálint kultusz- és Reményi Schneller Lajos pénzügyminisztert Balatonfüreden láttuk. Tassy Mihályékat, Hunyady Sándort, Dajkovich Ferencet Siófokon üdvözlöttük. Sokan utaztak külföldre is a legutolsó napokban. Zimmer Ferenc, a Távirati Iroda főszerkesztője a Lidón nyaral, Törley Bálint kereskedelmi államtitkár bácska birtokán töltött tíz napot. Philippovich Viktor, a Nemzeti Bank főfelügyelője osztrák fürdőhelyen üdül. Ugyancsak Ostmarkban van Limbeck Béla, a Nemzeti Bank főfelügyelője. A bankokrácia vezérei közül dr. Kresz Károly és Hegedüs Lóránt ismeretlen külföldi fürdőhelyen üdülnek, dr. Kövy Arisztid pedig a Dolomitokba utazott.

Enrique Serrano Gundalacha-t nevezte ki a chilei kormány budapesti ügyvivőjévé. Az új chilei ügyvivő korábban érkezik Magyarországra, ahol nagyon sokat várnak munkásságától a két nemzet kapcsolatának kimélyítése terén.

Szinyey Merse Félixné, aki egy ideig mint udvarhölgy élt Géraldine albán királyné mellett, regényt ír a királyné életéről. Hír szerint a könyv jól sikerült és egy angol kiadó már lekötötte a kiadás jogát. Szinyey Merse Félixné a napokban Londonba utazott, hogy angol társszerzőjével tárgyaljon. Valószínűleg tele lesznek az ősszel a könyvkereskedések kirakatai az albán királyi családról szóló regényekkel, mert tudomásunk szerint Apponyi Antal gróf is regényt ír a királynéről, sőt Párizsban is készül egy mű, amelynek a szerzője a királyné francia mostohaapja.

Néhai gróf Szapáry Gyula, volt miniszterelnök emlékére művészi szobrot állítanak fel a szolnoki Tisza partján. A leleplezési ünnepségek előkészületeit báró Urbán Gáspár főispán irányítja. A szobrot Borberekéi K. Zoltán készítette. A leleplezés szeptember 8-án lesz, Telesi Mihály gróf földmivelésügyi miniszter jelenlétében.

Székyhidny Ferenc dr., az Operaház örökös tagja, 30 éves jubileumára készül csendes. Három évtizede lesz az ősszel, hogy egy fiatal énekes érkezett Kolozsvárról Budapestre, ahol a Hunyady László című operában mutatkozott be. Nem minden-napi siker kísérte a bemutatkozást. Azóta európai hírnevet vívott ki magának Székyhidny Ferenc. Ma csendesen, a rozsnói patakokban pisztráng-halászat közben rendezgeti Székyhidny 30 esztendő színes emlékeit.

Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter, aki egyike a legjobb és leglelkesebb balatoni vitorlásoknak, élére állt a szeptember 1—7-ig rendezendő nemzetközi vitorlaversenyeknek, melyeken tíz nemzet legjobb versenyzői indulnak. Maga a miniszter ezúttal, annak ellenére, hogy a múltban sok versenyt nyert pompás hajójával, nem indulhat, mert hivatali elfoglaltsága mellett nem volt ideje trenirozni.

Csiky Lajos tizennégy esztendeig irányította a török lótenyésztési ügyeket, a török kormány meghívására folytatán. A kitűnő magyar lószakértő a közelmúltban hazajött Magyarországra és többé nem is megy vissza Törökországba.

Az amerikai magyarok mindig félő szeretettel gondoltak ittmaradottaikra, karácsony és húsvét táján szeretetszomogokat küldtek nekik. Az lbsuz most egy eredeti elgondolással segítségére siet az amerikai magyaroknak és havonként rendszeres szeretetszomog-szállítást rendez. Az lbsuz megállapodást létesített a hatalmas Titan Shipping Company-val, s annak közreműködésével gyűjti össze az amerikai városokban a Magyarországra irányított küldeményeket. 3 dollár szállítási díjért 60 font súlyú csomagot szállítanak vámtmentesen a rendeltetési helyére.

A külföldi államok már régen ráéreztek a sajtópropaganda jelentőségére, ezért legkülönböző úsáigirókat helyezik a különböző követségekre, sajtószolgálatra. Mint halljuk, most a magyar kormány is hasonló módszert fog alkalmazni. Ennek első jele, hogy Balla Borisz a miniszterelnökségről Brüsszelbe kerül sajtóattasénak.

Beszélnék még Wimpfen Iván báró washingtoni sajtóattaséjává történő kinevezéséről is.

Endresz György és Bittay Gyula 7 esztendővel ezelőit zuhantak le Rómában a Justice for Hungaryvel. Emléküket bizony azóta belepte a feledés pora. Az örökvárosban azonban van még egy kis kegyeletes társaság, mely emlékezik a hős magyar pilótákra. A napokban ünnepélyt rendeztek a pilóták római emléktáblája előtt, ahol a római magyar kolónia tagjai is megjelentek teljes számmal.

Innouve lesz az új budapesti japán követ, aki, hír szerint, kora ősszel foglalja el új állomáshelyét. Innouve alapos ismerője a magyarországi viszonyoknak, mert budapesti követévé történt kinevezése előtt a Gaimouchou európai osztályának volt a főnöke.

Newyork egyik legfényesebb ünnepsége minden nyáron a «Magyar Nap». Az idén is nagy sikerrel rendezték meg az USA magyar-napiát és azon Lehman kormányzó vezetésével az amerikai hivatali előkelőségek is megjelentek.

Cholnoky Jenő, a világhírű magyar földrajztudós, hetek óta 30 kiválasztott földrajztanárral járja Olaszországot, hogy a tanároknak bemutassa az ország nevezetességeit. Útjukat mindenütt ünnepségek tartkiják, mert az olasz egyetemek professzori kara lelkes fogadtatást rendez a magyar tanárok tisztelésére. Úgy értesülünk, hogy a jövőben, Telesi Pál gróf miniszterelnök kezdeményezésére, minden nyáron nagyobb magyar tanár-csoport veszi kezébe a vándorbotot, hogy közvetlen tapasztalatból ismerkedjék meg avval az anyaggal, melyet az iskolában elő kell adniuk.

Gróf Károlyi Lászlóné zebegényi virágországból röpönt ki néhány éve Apponyi Géraldine grófnő, hogy elfoglalja az albán trónt. Azóta a kis duna menti paradicsomról nem sokat hallottunk, mert tulajdonosnője bezáratta. E sorok írója jól emlékszik arra a forró kónikulai délutánra, amikor a zebegényi virágországra először vetődött az érdeklődés reflektorfényé. Néhai Gömbös Gyula miniszterelnök tisztelte meg akkor látogatásával a «virágállamot», ahol nem Jósáknak, Pistának, Méltóságos Asszonyoknak, vagy Gazd'asszonyok szolgáltatták az állampolgárokat, hanem Majomkenyérának, Sárgarózsának és Napraforgónak. Gömbös Gyula is kapott egy nevet, «Százados Tölgy»-nek és nem kegyelmes úrnak kellett szólítani ezen a napon a néhai miniszterelnököt. Most úgy halljuk, hogy visszatér az élet az árva falak közé és a grófné, azaz pardon, Napraforgó királyasszony feltámasztja a mesebirodalmat, amely már egy igazi királynét is adott a világnak.

Ez is Amerika!

REGÉNYES ÖNVALLOMÁS
IRTA: JACK BILBO ★ FORDITOTTA: ANGYADY MIHALY

13.

— Hallod-e, Jack, — fordult hozzám a főnök Roosevelt-szállóbeli szobájában, — Vivian megbolondult. Nem akar fizetni. Nézz csak utána, mit csinálnak. Elmentem hát abhoz az 51. utcában levő házhoz, a Broadway közelébe.

A sarkon örök álltak, hozzánemértő szem nem tudná őket felismerni. Figyelik az utcát és nemkívánatos vendégeket nem engednek fel a „Black Cat”-hez (a „Fekete Macskához”). Egy koldus támaszkodik a kapunak.

— Nem furcsa? — vetem oda neki és erre a jelszóra, némán és szinte észrevétlenül, megnyom egy rudat a vasrácsban, amely előtt áll.

Én pedig felmegyek a nyolc lépcsőfokon az ajtóig, amelyet az a koldus éppen most nyitott ki nekem. Átmegek egy gyéren világított folyosón, újra kinyílik előttem egy ajtó és egy néger megkérdezi, mit óhajtok. Azt felelem:

— Ahhoz a céghez szeretnék menni, amelynek tulajdonosa fekete macskát tart. A néger udvariasan a lifthez vezet. Felmegyünk a harmadik emeletre, egy pár tipikusan amerikai irodahelyiségen vágunk át, a néger kinyit egy nagy, nehéz vasajtót, amely mögött még egy vastag párnázott ajtó is van. Egy dollárt nyomok a markába. A „Fekete Macská”-ban vagyok.

A kép, amely elmém táruul, felülmúlja várakozásomat. A fiúk sokat meséltek nekem arról az örült fényűzésről, ami itt található, de a ragyogás, amely fogad, szinte elkábít. Csak egyetlenegyszer jártam ebben a helyiségben és így nem bírok minden részletre emlékezni. Azt tudom, hogy a bútorzat cseppet sem volt modern, hanem gyönyörű, borvörös damaszthuzatú, XVI. Lajos korabeli bútorok álltak köröskörül és fény, sok fény, jól elosztott fény, amely nem kápráztat, csak felerdít. Kétségkívül ünnepi hangulatra törekedtek itt, a látogatókat ki akarják emelni az amerikai hétköznapiakból.

Egy apród elveszi a kalapomat és kabátomat. Egy terembe vezet, ahol tucat girl táncol. A jazz, amely dobogón játszik, még amerikai mérőéssel mérve is kitűnő. A vendégek kis asztaloknál ülnek, a lentről fényesen megvilágított táncparkett körül. Feltűnik egy-két vidám, minden feszültség nélküli arc. A legnagyobb ellentéte azoknak az amerikai arcoknak, amelyeket elégszer figyeltem meg a titkos mulatóhelyeken. Pedig ezek az egyszerű, vidám arcok is amerikai arcok.

Egy üveg pezsgőt rendelék. Kérem a maître de plaisir és megkérem, jelentsen be Mrs. Vivian Gordonnak. Az üzletvezető visszajön és közli velem, hogy a hölgy nem óhajt velem beszélni. Igen udvariasan a következőket jelentem ki neki:

— Ha öt percen belül nem beszélhetek Mrs. Gordonnal, lőni fogok. A röviddebbet fogom húzni, mert többségben vagytok, de a ti vendégeitek ettől a műsorszámától nem lesznek elragadtatva.

Ezzel benyúlok abba a zsebbe, ahol revolveremet hordom és kihúzóok egy zsebkendőt. Az üzletvezető pontosan megértett. Tudja, hogy legközelebb már nem zsebkendőt, hanem revolvert húzok ki.

Visszamegy főnöknőjéhez, azután újra hozzám jön és közli:

— Mrs. Gordon kéri.

Azután felszólít, hogy kövessem az irodába.

Naív ember! Eszem ágában sincs Vivian Gordon hangfogós hátsó szobájába menni, ahol emberei végezhetnek velem. Egész nyugodtan azt felelem:

— Kérem a hölgyet, szíveskedjék asztalomhoz fáradni.

Pár perc múlva meg is jelenik. Első benyomásom: impozáns jelenség, magas, karcsú, feltűnően szép asszony. A második benyomásom: ez az asszony már többször élt, semhogy a hervadás jeleit elfedhetné. Szép az arcéle, még mindig klasszikusak vonásai, tizianvörös haja elragadó, de állá, az én ízlésem szerint, túlságosan energikus, sőt kellemetlenül éles. Kedves orrocskája, csinos keze-lába van. Pompás, fehér estélyi toalettet visel. Ékszerai tizezer dollárt, talán többet is érnek. Egészen véve: még mindig varázsos jelenség.

De a varázs abban a percben elillan, amikor kinyitja a száját. Ebből a szájából a legkellemetlenebb női hangok egyike jön ki, amelytől valaha is hallottam. Mély, érdes és rekedt hang. Kegyelenség van benne és keménység. Valószínűleg túlingerült is. Azt mondja:

— Sejtelnem sincs róla, mit akartok tőlem... Én nem akarok tőletek semmit.

— Talán nem kerülte el a figyelmedet, — mondom igen barátságos hangon, — hogy a neked szállított alkoholért már négy részlettel tartozol.

— Eleget fizettem. Most új borszállítóm van.

— Ohó, hiszen nemcsak az árúért fizetsz, hanem azért a védelemért is, amelyben a konkurenciával szemben részesítünk.

— Nincs szükségem a védelemre! A bandákkal szemben magam védem magam.

Egyszerű szer tisztátalan bőr ellen!

Pörsenés és bőratka csúfit és öregít. Ez ellen egyszerű, hatásos szer: a fehér, kellemes illatú Thiosept szappan. Orvosok ajánlják. Meg fog lepődni, hogy bőre milyen gyorsan lesz ismét szép.

Thiosept csodás hatása!

— Igazán, Mrs. Gordon? Nem tévedsz? Szép homloka kissé összeráncolódik és irónikus mosollyal folytatja:

— Hja igen, azt akartam mondani: nem volna kedved átjönni hozzám? Kézpénzzel fizetek és jól fizetek. Volna munkám a számodra.

— Kedves Vivian, én egy asszonynak sohasem tudnék szolgálni.

Megvetően biggyesztí az ajkát:

— Ó, ami azt illeti...! Már nálad külön emberek is állottak az én szolgálatomban. Olyanok, akiknek a kisujjukban...

Nem hagyom beszélni. Feléje tartom pezsgőspoharamat:

— Saját gyártmány?... Vagy talán a híres Gordon-legények fabrikálták holdfénynél egy fürdőszobában? Háziiparra tértek át? Ehhez képest egészen jól! De azt mondják, még mindig vannak emberek, akik szívesebben isznak francia pezsgőt. Például én és például te. Célozni is olyan jól tudnak a te legényeid, mint pezsgőt fabrikálni?

A szomszéd asztal felé pillantok, ahol több férfi ül estélyi ruhában: Vivian testőrsége. Csak egy intésére várnak, hogy rámvessék magukat. De Vivian nem int. Azt feleli:

— Célozni?... Ha van kedved, Jack Diamonddal mérközhetel!

— Jack Diamond?... Nem hozzám méltó ellenfél. Férfi, aki kitaratja magát egy asszonnyal, akinek egy asszony írja elő, mit tegyen: nem az én esetem. Bocsáss meg, kedves Vivian, én mint pénzbeszedő jöttem és nem azért, hogy szerelmi ügyekről csevegjek.

Elpirul, már amennyire a festék alatt lehet.

— Egyetlen centet sem kaptok tőlem! — mondja kellemetlen hangon.

— Rendben van. Akkor búcsúzom is. Légy oly jó és kísérj le a kocsihoz. Csak azt szeretném megszűni neked: ha véletlenül lövöldözés támadna... az ember sohasem tudhatja, úgy-e, az első golyó kit talál...

Vivian felállt. Vállára ejtem pompás hermelin belépőjét és ő valóban lekísér az utcára. Azt hiszem, nagyon dühös. Vagy tévedek?... Búcsúzóul kezét nyújtja és azt mondja:

— Kár.

— Miért? Mert nem tudtunk megegyezni, vagy mert azok az urak odafent nem tudtak elintézni?

— Ne tréfálgj. — mondja olyan hangon, amely nem hangzik őszintének, de egy árnyalattal barátságosabb, mint amit az imént használt velem szemben. — Becsületesen ajánlottam azt, amit ajánlottam. Nem szeretném, ha ellenséggé válnánk el... Csak rajtad áll.

Egy másodpercig gondolkodik. Azután sarkon fordul és csak azt mondja:

— Good bye.

Másnap jelentem a főnöknek, hogy mit végeztem. Arca fintorra torzul.

— Őrült ez a nő! Na, igazán nem tehetek arról, ami történni fog. Ő akarja! Bolond dolog. Kár érte.

Ez a Vivian Gordon nem mindennapi asszony. Stanley apó ugyan azt mondotta egyszer, hogy össze sem lehet hasonlítani Dale Winterrel, a nagy Colosimo második feleségével, de később megvallotta, hogy a ma élők között nincs nálánál különb éjszakai klubvezető. Mindenkinél többet ér a szakmájában. Tulajdonképpen nem is az éjszakai klub volt a szakmája. Ez a jól fizető üzem nyilván csak eszköz számára egy cél szolgálatában. Az ő finom szimatja mindig megérzi a „finom öregurat”, aki gazdag, szereti a nőket és akit pompásan lehet zsarolni. Ő maga felcsipett egyszer egy ilyen agg életművészt, aki állítólag harmincmillió dollárral rendelkezett. Vagyonának egy részét a rokonszenves öregúr mindig magával hordta az övében. Mesélük, hogy Vivian mindent el tudott érni nála. Halála után azonban kiderült, hogy Vivian mellett tartott egy egészen jelentéktelen kis barátot, akire tízmillió dollárt hagyott. Két órával halála előtt Vivian járt az öregnél valami kis aprópénzért. De amit Vivian kapott tőle, kis hányadrészét sem tette ki annak, amit jelentéktelen barátjának hagyott.

Viviannak egyszer valami borzalmas esete volt a newyorki rendőrséggel, amely bedugta őt — Vivian Gordont! — valami javítóintézetbe. Soha nem szabadult meg attól a gondolatától, hogy saját férje: Bischoff küldte nyakára a rendőrséget. Ez a Bischoff halálosan szerelmes volt belé és feljelentése valószínűleg bosszú műve volt. Akkoriban Vivian egy másik férfi, a Sing-Sing-börtönből kiszabadult Al Marco oldalán kereste a — boldogságot. Vele volt leánya is: Benita, Bischoff gyermeke. Vivian javítóintézetbe dugták és Benitát, akit Vivian nagyon szeretett, visszaadták apjának. Azt mesélték, hogy Al Marco keze is benne volt a dologban, mert pénzt kapott ezért Bischofftól és Viviantól is meg akart szabadulni.

A szép Viviannak nagyon szomorú vége lett.

Belekeveredett egy újabb botrányba, egy szennzációs bűnügy koronatanúja lett. Mielőtt vallomására sor került volna, — holtan találták.

Szégény kis Benita pedig gázzal mérgezte meg magát, a szégyen miatt. Mert ez az ártatlan gyermek csak most értesült anyja szörnyű bűneiről.

Talán mégis elkerülhetne volna szomorú végétet Vivian, ha akkor... az én látogatásom alkalmával okosan viselkedett volna...

Megint visszatértünk Chicagóba.

A főnök is elhagyta New-Yorkot.

Stanley anyó úgy fogadott, mintha a fia lennék. Stanley apó pedig újra emlégetni kezdte a régi „szép idöket“. Kerestem a társaságukat, mindenkinek: akárkinek a társaságát, hogy ne kelljen egyedül lennem! Az egyedüllétől épp úgy félttem, mint az álmaimtól. Mert az egyedüllétben rémeseket álmódtam, álmaimban pedig rémes dolgokat éltem át...

— Megint büntető expedícióra megyünk! — Ezekkel a szavakkal rázott fel megerengésből a capitano és én beleremegtem. Mi lesz már megint?...

A capitano közli velünk, hogy négy hét múlva bankrablói minőségben kell szereplnünk. A fiúk közül kijelölte a countot, John the Bullt, akinek egészsége megint teljesen helyreállt, és akiben már bizsergett a tetterő, Andyt, Jacket, a srágot, és engem.

Az út a bankrabláshoz egy polgári szokáson át vezet. Életemben először nyitottak nevemre bankszámlát. Hogy színházi segédmanager létemre New-Yorkban nem dolgoztam bankkal, az európaiság és a bohémság ama maradványának volt köszönhető, amit még megöríztem, — meg persze annak is, hogy nem tettem félre pénzt. Később mint gengszter a pénzt, amit mellényzebből fizettek ki nekem, mellényzebben hordtam, legfeljebb a nadrágszebben sohasem pénztárcában és természetesen bankba sem tettem.

Így ugrottam át az amerikanizmusnak ezt az állomását, a folyószámlát, hogy

Labdajáték a napsütésben

egy különleges gengszter-feladatnál mégis csak hozzá folyamodom.

Folyószámlát nyitattam a West-streeti Phönix-bankban. Ez a bank követte el azt a vakmerőséget, hogy a főnök betétjét nem volt hajlandó elfogadni. A főnök tájékozott és kijelentette, hogy ezt meg fogják keserülni! Ilyen „sértés“ még nem érte őt!

A Phönix-bank előcsarnokában állandóan hat, állig fellegyszerzett magán-detektív tartózkodik és még húsz detektív van tartalékban. A tisztviselőket villamossággal megtölthető vasrács választja el a közönségtől. Éppen csak hogy kitolják a pénzt a vasrács alatt. Ököllel nem lehet beynyúlni, olyan keskeny a rés. Ha a tisztviselő lábával megnyom a szeke alatt egy gombot, önműködően bezárulnak a bank és az acéltrezorok összes bejáratai. Ugyanakkor a rendőrség is riasztójelet kap. A trezorokba való betöréstről le kellett mondanunk. Csak a tisztviselők előtt forgó pénz megszerzéséről lehetett szó. Minket nem ismernek a bankban, ezért minden megjegyzés nélkül folyószámlát nyitottak.

A kijelölt napon a bank előcsarnokában gyülekezünk és elvegyülünk a körülbelül 200 ember közé, akik ott tartózkodnak. Conny is jelen van. Ott van Bill is, aki valamikor — Istenem, de régen volt! — a newyorki Broadwayn feltartóztatott és Chicagóba hozott. Kettlen bombákat hoztak aktatáskában. Egy páran a közönség részére szolgáló íróasztalok mellett foglalatostkodnak, mások odamennek, ahol külföldi pénz lehet váltani, csekket nyújtatnak be, részletesen érdeklődnek árfolyamok iránt. Mindnyájan pontosan ismerjük azokat az embereket, akik itt tartózkodnak a helyiségben és akikről félni van okunk. Mindegyikünk fejből le tudná rajzolni a nagy helyiség tervvázlatát, sőt elég gyakran le is rajzoltuk már ezt a vázlatot, de persze nem hoztuk magunkkal, csak a fejünkben. Utasításunk egyszerű: füstbombákat kell hajítanunk és ha az egész helyiség elég homályos lesz, a

OZOM CRÉM

szepelő, májfolt, pattanás, arctisztítánságok ellen. Szépit, fiatalít. Próbátégely 80 fillér, nagy 1.80 előre fizetve. Utánvétellel drágább. Rácz M. János gyógyszerháza, Kiskunhalas.

rácsot és a nem nagyon vastag falat, ami elválasztja a közönséget a tisztviselők munkahelyétől, dinamittal fel kell robbantanunk. Szóval sötétben kell dolgozunk.

Lopva a terem közepén lógó nagy óra felé pillantottunk. Pont tizenegy. Egyszerre csak elsötétedik a terem. Füstbombáink megtették kötelességüket. A legtávolabbi sarokba vonulunk vissza. Egy másodperccel később robbanás zaja rázkództatja meg a levegőt. Dinamit!

— Segítség!... Segítség! — sikoltoznak mindenfelől.

Vad szaladgálás és taszigálás az egész teremben. Testek zuhanását halljuk. Hisztérikus asszonyhangok sikoltoznak. Odamegyek a posztomra: azt az átjárót ellenőrzöm, amely a belső helyiségek felé vezet.

Alfonznak az a feladata, hogy abban a percben, amikor a füstbombák elpukkanak, egy acéllal töltött sétapálcát dugjon a becsapódó külsőajtó szárnya elé. Még utolsó percben, mielőtt besötétedett, láttam Alfonzot. Cilinderével olyan volt, mint egy igazi tőzsdeügynök. Három emberünk állt mellette, akik tudomás szerint automata-pisztolyt hoztak magukkal.

Egy férfihang minden zajt túlordít. Azt kiabálja:

— Nem mehettek ki! Az ajtó le van zárva! Jön a rendőrség! Adjátok meg magatokat!

Tudom, hogy ez nem igaz. Ha a detektívek — hatan vagy huszonhatan, már aszerint, hogy a tartalék utat tudott-e törni magának a pénztárterembe vagy sem — olyan biztosak volnának a dolgukban, akkor lőnének. De nem lőnek és nem is lehetnek, mert a közönséget találnák. Ilyen aggodalom bennünket nem gátol. Legalább is kevésbé, mint őket.

Most a bejáró felől lövéseket hallok. A detektívek nyilván megpróbálták elválni visszavonulásunk útját, de a mieink barátságatlanul fogadják őket. Nem tudnak kimenni a detektívek.

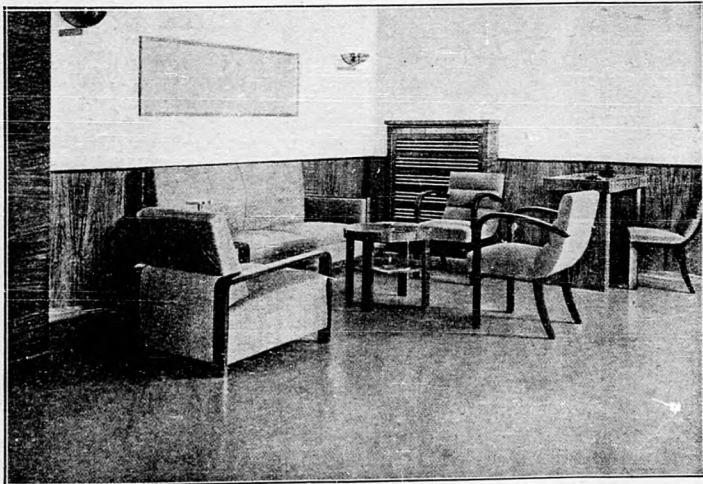
— Gyere, Jack — hallok Andy hangját.

Látni nem látom. Elhagyom posztomat az ajtó mellett és lassan, óvatosan a kijárat felé sompolygok. Kissé soká tart, míg elérem. Azt mondom: „Kentucky” — erre kieresztenek. Már az utcán vagyok. A fiúk közül is itt vannak már egy páran. A többiek gyorsan utánunk jönnek.

Egyszer sem kellett lőnom. A fiúknak sem történt semmi bajuk, kivéve azt az egyet, aki a robbantásnál sebesült meg. Balkarja bénán és véresen csüngött alá. Gyorsan be az autókba! Éppen most fordul be a rendőrautó a sarkon. Elkésett. Az egész ügy csak percekig tartott. Az alkalmazottak voltak olyan okosak, hogy nem védekeztek. Azt hiszem, csinos összeget zsákmányoltunk.

Csak este, Stanley anyónál jövünk rá, hogy mindnyájan ugyanazt érezzük: nagy veszedelem torkából menekültünk. Énekelünk, néger rabszolgaadalokat, a régi Kentuckyról, a matróról, aki egy délitengeri szigeten felejtette szívét egy maorilánynál és így tovább, csupa szentimentális számárságot. A nótázásból — kivételesen sokat ittunk — verekedés lett. Joe de Bull a lehangosabban kornyikálót archa boxolta és az visszavágott. Egy pillanat alatt két pártra oszoltunk. Miután jól kiboxoltuk magunkat, újra helyreállt a hangulat, mintha mi sem történt volna.

Elfelejtettük nemcsak a verekedést, hanem a halálos veszedelmet is, amiből n emgenekültünk. Neveltünk a sok véres orron és dagadt szemem. (Folyt. köv.)

A mai otthon

Napfény és levegő

sportnál egészséget nyújt a testnek. Azonban a napfény — amely hasznos a testnek — a hajra nézve veszélyt jelent. Könnyen tumpul és színtelenedik. Védeje hajának fényét és szépségét a lug és szappanmentes "Neo-Shampoo" használata által.

"Feketefej védjegyű"

NEO-SHAMPOON

Csomag 38 f. * Folyékony 90 f.-től
Mindenütt kapható!

Az én testvérem

Emléklül nővéremnek

Valaki van... Aki széppé teszi az életem.
Valaki van... Aki élni segít énnekem!
...Valaki mindég tavaszt üzen a télben...
Istenben bizó szívvel üzen; — Ó: a Testvérem!

...Van Valaki... Aki elsimítja a bánatom...
Valaki, aki érti, mi az a fájdalom,
Valaki mindég letöröli a könnyem!
Istenben bizó hittel; könnyen,
...Úgy szeret, hogy mindent megtesz -
értem. —
Testvérem...

...Van Valaki... Ki mindég csak a szépre, jóra int.
Valaki távolról is féltőn tekint.
Vigázza őv, ha betér hozzám a bánat!
S gyakorta így ír: — Gyere... várlak...
...Oly tiszta, mint angyal a mesében.
Testvérem...

Valaki van... Egy aranyos és drágalelkű asszony.
Valaki van... Aki velem tart hűn, ki-tartón!
...Valaki, mindég megadta, amit kértem...
S míg él, mindég megadja nékem; — Ó: Testvérem!

Sz. Brehm Irén

Lohr Mária (Kronfus) **Degyisztító - kelmefestő**
Gyár és központ: Budapest, VIII. ker., Baross-utca 85. szám

ÉKSZERABLÁS

— Lusta fráterek az ékszertolvajok, — jelentette ki Burt, az ékszerkereskedő. — És csupán három módszer szerint dolgoztak, amelyek mind még a háború előtti időkből származtak. A bűnügyi filmek már rég túlszárnyalták őket. Egy ékszerésznek nincs szüksége másra, mint áttanulmányozni a bűnügyi regényeket és minden szélhámosságuk ellen védve van. En például ezt tettem és az üzletemben még soha nem ért semmiféle kellemetlen meglepetés.

Itt azonban kissé tévedett Burt, az ékszerész, mert néhány héttel később a következő érdekes esetről számolt be:

— Elegáns hölgy jelent meg az üzletemben. Nerajeva grófnőnek mutatkozott be. Elmondta, hogy édesanyjával egy szállodában lakik és meg akarja vásárolni azt az ékszert, amit a kirakatban látott. Az ékszer körülbelül tízezeret ért. Már eléje akartam tenni, de feltűnt ideges viselkedése. Aztán hirtelen kijelentette, hogy pénz nincs nála és az ékszer feltétlenül magával akarja vinni. Kíséretemet azonban visszautasította. A következő pillanatban felpattant helyéről, hevesen kapott a táskája után és el akarta hagyni az üzletet. Arra kértem, hogy maradjon, amíg meg nem állapítom, hogy nem tűnt-e el valamelyik ékszer azok közül, amiket a safeből kivettem... Nem hiába nevelődtem bűnügyi regényeken! Sokszor olvastam, hogy ilyen izgatottsági jelenet megrendezésekor szoktak eltűnni az ékszerek... Ebben a pillanatban nyílt az üzlet ajtaja és egy idegen állam egyenruhájába öltözött katonatiszt lépett be. — Vicent, a segítségét kérem! Ez az ember megsértett! — kiáltotta szenvedélyesen a fiatal hölgy és a tiszthez szaladt.

A tiszt egyetlen pillanat alatt végigmért:

— Magyarázatot követelek, uram!

Megadtam a felvilágosítást, amit ő hajlandó volt elfogadni. Aztán így szólt:

— Jól ismerem Nerajeva grófnőt, sokszor voltam vendég édesapja kastélyában. Nyugodtan odaadhatja neki az ékszert. Elég önnek egy tiszt szava?

Végtelenül sajnálkoztam, de nagyon sokat olvastam hamis egyenruhákról.

— Nincs szerencsém önt ismerni, — mondtam.

Felforyant és igazolványát az asztalra dobta. Jól ismert név volt, a követség szolgálatában. Feleletet sem várva, odaadta az ékszert a grófnőnek és az ajtóig kísérte:

— Mikorra tud visszajönni?

— Tíz percen belül.

A tiszt kezét csókolta, a grófnő távozott.

— Itt maradok zálogul önnek, — mondta a tiszt.

Tudtam, hogy beleestem a csapdába. Ismertem ezt az ócska «trükk»-öt, száz regényben olvastam és hány mozdidarabban úsítottam végig! De meg voltak köve a kezeim. Az uniformis valódi is lehet és én, a híres ékszerész, nem nevetteihetem ki magam! Mindent megpróbáltam, hogy áthidaljam ezt a kinos szituációt. A tiszt is mintha a segítségemre akart volna lenni, elővette arany cigarettatárcáját és megkínálta. A bizalmatlanságom már teljesen eltűnt. De multak a percek. Tíz, húsz, sőt harminc perc is

elmult és mi még mindig egyedül voltunk.

A tiszt idegesen felállt, az ajtóhoz ment.

— Furcsa! Hol marad ilyen sokáig?

— Kérem, maradjon! — kiáltottam rá és újtát állítottam.

Olyan mozdulatot tett, mintha félre akarna lökni, de aztán megfordult és visszaült. Újabb tíz perc után pedig így szólt:

— Bocsánatát kérem, de értesítse a rendőrséget!

— Azt fogom tenni! — feleltem.

— Előbb azonban felvilágosítom. A látogatás szerint én Nerajeva grófnő cinkostársa vagyok. Biztosíthatom, hogy ez nem igaz. A viszontlátás meglepett, de én a grófnőt öt éve nem láttam. Vannak sorsok és megtévelyedések, amikkel nem számolhatok. Természetesen, minden kárát megtérítem. De most nincs nálam elég pénz.

Kivettem arany cigarettatárcáját, levette karkötődróraját.

— Vegye ezt előlegnek. A hátralékot huszonnégy órán belül megfizetem.

— Egy szót se hiszek önnek! —

— Akkor telefonáljon a rendőrségnek, — mondta egykedvűen.

— Telefonálok is! Mert ön nem tiszt, hanem cinkostársa annak a nőnek! Ingerülten feleltem a telefont.

— Nézze, ott egy rendőr, — szakított félbe, — sokkal egyszerűbb, ha idehívja.

Válaszra se méltottam, az ajtóba rohantam, intettem a rendőrnek, aki rögtön jött és a tisztet — — —

— Kedves Burt, — nevettek a társai, — hogyan dőlhetett be ennek az ócska trükknek? Hisz a rendőr nem lehetett más, mint a banda harmadik tagja!

Burt a fejét tagadóan rázta:

— Csak nem képzelik, hogy ezzel a sokszor olvasott és filmen látott lehetőséggel nem számoltam?! Mialatt a tisztet a rendőr megbilincselte, megnyomtam a vészcsengőt és két emberem megjelent az üzletben... De nyílt az üzlet ajtaja és belépett a — grófnő is...

— Nem bírtam hamarabb visszajönni, — mondta elcsodálkozva. — Talán későn jöttem?... —

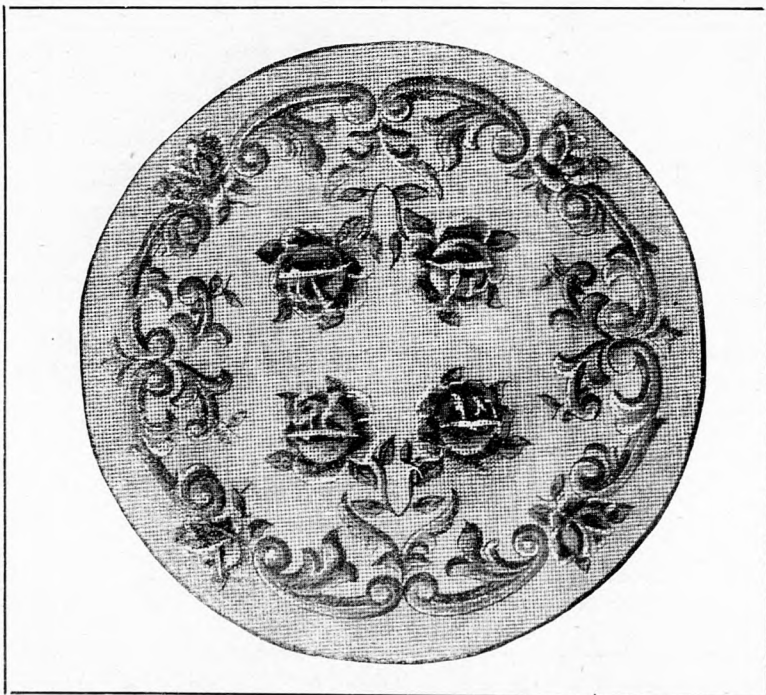
A pénzt letette az asztalra, jól megnézte mind az ötünket, aztán így szólt:

— Valóban... mintha filmet látnék!...

— A nagy katonai szemlén a tisztet újra láttam, — fejezte be előadását Burt, az ékszerész. — A katonai attasék tribünjén foglalt helyet és amikor észrevett engem, jóízűen nevetett. Boldogan üdvözöltem. Másnap pedig, minden levél nélkül, egy könyv érkezett a címre. Egy népszerű szerelmi regény olcsó kiadása. Az első oldalára pedig ez a néhány sor volt írva:

— «Kedves barátom, üzlete érdekében azt ajánlom önnek, hogy inkább rendes, okos könyveket olvasson, nem pedig detektívregényeket...»

J. H. R.

Gobelin asztalterítő. Beszerezhető a M. U. L. kézimunkaboltjában

ÚRI TÁRSASÁG

A Kormányzó úr

Öfelméltósága a honvédelmi miniszter előterjesztésére dr. nagy és kiskálnai Kálnay Miklós min. osztályfőnöknek az államtitkári címet adományozta. — A magyar rádió műsorának kiemelkedő száma volt Székelyné Solyms Bea nívós és szellemes tanulmánya «Székely humor» címen, amely a rádióhallgatók soraiban osztatlan elismerést aratott. — Kedves előfizetőink közül nánási Debreczeny Ilonka Lillafüredről, Kaszás Kálmán né Balatonalmádiból, Palos Ferenc né Balatonfüredről, dr. Kecskeméti Béláné, orvos neje, Veneziából, Korompay Viola, lapunk munkatársa, Balatonfenyvesről kerestett fel üdvözlősoraival, amit hálásan köszönünk.

Himen-hírek

Lőrinc Mária kedves előfizetőnk és Horváth József örök hűséget esküdött a győri Bencések-templomában. — Zimányi Ilona mátyásföldi kedves előfizetőnk és Wolf Ottó házasságot kötött. — Szánthó Sándor és neje Szokácsy Gizella kedves előfizetőink leányát, Mariát Szolnokon eljegyezte L. Molnár Lajos keressék. — Biszak Emiliát, Biszak Jánosné áll. pénzt. főtan. neje, gyulai kedves előfizetőnk leányát eljegyezte dr. Komjátszeghy Endre. — Haselberger Eta székesfehérvári kedves előfizetőnk és Csizsár László tüzemester örök hűséget esküdött a székesfehérvári vizivárosi Jézus-szive rk. templomban.

Angyalok érkezése

Babay Tibor alsónyéki községi iradatiszti és felesége Somorjay Katalin kedves előfizetőink örömmel jelentik, hogy házasságukat az Eg leánygyermekkel áldotta meg, aki a szent kereszttségben az Erzsébet Katalin nevet kapta. Kereszt-szüllők: Hepp Sándor kir. közalapítványi uradalmi bérlő és felesége Bakonyi Katalin, Betekints-pusztai lakosok. — Majeronowsky Kornél és neje kispesti kedves előfizetőink boldogan tudatják, hogy kisleányuk született, aki a szent kereszttségben az Annamária Ilona nevet kapta. — Az északamerikai Massachusetts-dallam Worcester nevű városában dr. Bogár Frigyes Pál és neje Erassy Tereska kedves előfizetőinknek kislány született, aki a szent kereszttségben az Endre Frigyes nevet kapta. Kereszt-szüllők: Martinek Elemérné, Worcester (Massachusetts) és Lacza József gazd. intéző, Simontornya (Magyarország).

Nyaralási hírek

Kedves előfizetőink közül lisznai és feldebolyi Damó Jenőné alezredek neje Balatonkenesén, Bellovits Elekné alezredek neje Balatonalmádifüredön, dr. v. Aba Konrád né Siófokon, dr. Atzél Elemérné Balatonmáriafüredön, v. Aczél Lászlóné Balonyszentmihályon, Vajcsdy Ajthay Zoltánné bánvamerné neje Balatonszántódon, Kubinyi Évike Gödöllőn, Ambrózy Károlyné Balatonszódon, Andreika Árpádné v. főtanácsos neje Balatonrendes-Pálkövön, Arany Károlyné Zalaszántódon, Bakonyi Ferencné Balatonalmádiban, Balázs Sándorné Lovászpatonán, dr. Baló Gyuláné Balatonzámárdiban, Balogh Béláné Erden, Bán Józsefné Balatonfüreden, Bárány Nándorné Parádfüredön, Báron Adorné Pesthidegkúton, Bárony Lajosné Velemen, Bartha Gyuláné Debrecenben, vitéz

Bartha Károlyné Márkitanyán, dr. Bartha Tiborné Pelsőcön, Bartuska Károlyné Balatonföldváron, Baita Ananka Alsó-Bélatelepen, Báthly Béláné ny. főszojgábró neje Révfülöpön, Báthory Gáborné ny. gimn. tanár neje Görömböly-Tapolcán, Bejczy Németh Istvánné huszárszázados neje Pakson, Bendsten Henrikné Klotildiligetén, Benkő Lászlóné Badacsonytomajon, Benkő Józsefné Balatonfenyvesen, Bényi Mária Erden, Berend Vilmosné Rákoscsuba-Újtelepen, özv. Berger Károly Lajosné gazd. ak. tan. özvegye Tamásiban, Bertin Agostonné Balatonfenyvesen, Besenszky Sándorné Orkenyítáborban, dr. Birrál Lajos Balatonakaratyán, Bohus Lajosné Balatonújhelyen, Bokor Antalné Nyirkárászton, özv. Bonitz Ferencné Balatonalmádiban, Borbély Gyuláné Tiszafüreden, Boross Antalné tisztv. neje Drávafokon, Boros Vera Szolnokon, Bors Béláné Tahitótfaluban, Borzovay Pálné Szegin, Boskó Ferencné tanítónő Balatonzámárdiban, Both Franciska postatitkviselőnő Balatonalmádiban, Bozsóky Sándorné Agárdon, Bódy Zoltánné alicpán neje Csereszegtomajon, özv. Böhm Jánosné Erdélyben, Braun Agostonné g. sz. tanácsos neje Herczegkúton, Budaker Károlyné ref. leánygimn. tanár neje Németszágban, dr. Buza Kis Imréné Galvateiön, Büki Béláné Balatonzámárdiban, Csányi Katinka Fonyódon, Cserháty Endréné Miskolcon, Csery Gyuláné Szarvaskövön, Csernek Pálné Siófokon, Csery Jánosné Balatonszentgyörgyön, dr. Csima Józsefné Velemen, Csizmadia Imréné Pálfán, Csizmadia Jánosné Balatonfenyvesen, Csikó Sándorné detektív neje Budaapesten, özv. Darvas Emilné sztontanácsos özvegye Budapestben, Debreczeni Katalin Balatonzámárdiban, Delfert Gáspárné Velencén, Devecis Mihályné Zircen, Dizmatsek Jolán Hévízfüredön, Dötsch Margit Balaton-Újhelyen, Draskovich Jolán Balatongyörökön, Drégyei Dezsőné sz. tan. e. igazg. neje Balatonszabadi-füredtelepen, Dűppong Mihályné Nagymaroson, Edelényi Károlyné Szendrődáladon, Ember Lászlóné Zalogospusztán, Erőss Pálné Balatonmáriafüredön, özv. Ersek Gusztávné Balatonakaratyán, Faller Gizella Erdiligetén, Falvi Jenőné Felsőcsatáron, Farkas Lajosné Tasson, özv. dr. Farkas Rudolfné Hajduszoboszlón, Fekete Lajosné Balatonakaratyán, Fekete Vencelné Békésen, Ferenczy Gyuláné Viden, Ferenczy Lászlóné Tahiban, Ferenczy Margit Csizfűrdön, Fidlóczy Vilmosné Felsőgödön, dr. Fogarassy Zoltánné Rozsnyón, Fóth Kálmán né városi fősztármvő neje Budapestben, Földházy Magdolna községi tanítónő Lajosmizsén, Friedl Józsefné Rákoscsuba-Újtelepen, Furiakovits Nóra tanítónő, Újpesten, Fülöpp Istvánné Paláston, Galamb Károlyné gép. mérnök neje Pápcán, Galgóczy Jánosné gimn. tanár neje Balatonmáriafüredön, dr. Gálóczi Ernőné Balatonakaratyán, Gerecs Árpádné Agárdon, Gerstmayrer Nándorné Széphalmon, Gisztil Jenőné Balatonkenesén, Gombás Annus Vasalján, Gorillóvits Tivadarné Badacsonytomajon, g. Gödör Emmy Gárdonyiban, Gramma Döméné kir. tan. felügyelő neje Hévízen, Gutmann Zsigmondné Siófokon, Gyarmathy Jánosné r. felügyelő neje Kassán, Hamzi Józsefné Győrben, dr. Harmos Lászlóné Balatonfüreden, dr. Harsányi Józsefné Vizsolyon, Hartl Jenőné Kiselencén,

Hauk Józsefné Hévízfüredön, Hegedüs Dezsőné Balatonakaratyán, Heinrich Antalné főszakács neje Gárdonyban, Hild Magda okleveles tanítónő Mazonóváron, Hirling Gyuláné kormányfőtanácsos neje Hévízfüredön, Holtzer Béláné Budapestben, Honffy Lajos Pálné Balatonvilágoson, özv. Horrel Istvánné Poroszlón, vitéz Horváth Antalné tanító neje Zánkán, Horváth Elza Agárdon, Horváth Emilné Fonyódon, Horváth Jenőné Máriabesnyőn, Horváth Jenőné Mátrászentistvánon, Hosszú Márta Badacsonylábadihelyen, Humay Nándorné ny. ig. tanító neje Budafokon, Imre Béláné Kaszán, Jáki Mária Balatonlellén, dr. Jankovits Miklósné Balatonkenesén, Juhász Jánosné Klotildiligetén, dr. Kádár Mihályné főorvos neje Farnoson, dr. Kajdy Lajosné r. fogalmazó neje Erdélyben, Kalapis Jánosné ezredek neje Fonyód-Bélatelepen, dr. Kallós Gáborné m. kir. főorvos neje Pécsecsényben, Kápolka Józsefné Balatonalmádiban, Kaposy Rezsőné Balatonszéplakon, Karácsony Lászlóné Kőszegen, Kardos Jánosné Balatonalmádiban, Karsay Istvánné tanítónő Révfülöpön, dr. Kaszay Zoltánné Jolsván, Kéczér Gyuláné Szécsényben, Kendeffy Istvánné Mátrászentimrén, Kerekes Andrásné cs. t. ő. neje Kecskeméten, Kerékgyártó Árpádné MFTR. főintéző neje Pécsecsényben, Kétszeryné Takács Julia Balatonfenyvesen, Kisgyörgy Béláné Balaton-Máriafüredön, Klein Boriska Parádón, Klein Margit v. tisztv. Fonyódon, Klunga Miklósné Badacsonytomajon, Koiss Ilona Balatonalmádiban, Koltár Cecília Szekszárdon, Kommer Gézné Balatonalmádiban, dr. Koncz Jánosné Pinchehelyen, Korbai Ignácné Csókakövön, Korilly Lászlóné Szamosközfalun, Koszorú Anna tanítónő Magyar-szerdahelyen, Kovács Béláné m. kir. sznmv. neje Csongrádon, Kovács Emilné órnagy neje Balatonzámáiraiban, füleki Kovács Gyuláné Debrecenben, Kovács Jánosné nyug. áll. honv. ig. ügy. főtisztv. szds. neje Pusztamérgesen, Kovács Sándorné Keszthelyen, dr. Könyöki Józsefné r. kapitány neje Balaton-Hévízfüredön, Kovácsné Kövér Józsefné Budafokon, dr. Köves Andrásné Balatonzámárdiban, Krivács Julia áll. tanítónő Ungváron, Kúcsa Erzsébet Pécelen, dr. Kulcsár Józsefné min. jogügyi titkár neje Vasmegyerben, Laborcz Gyuláné áll. tanítónő Nagyfügeden, Laky Jánosné Ikerváron, Lázár Jenőné Balatonzámárdiban, Lehel Margit Erden, Landvay Istvánné Bácsalmási-szöllőkben, Lengyel Kálmán né Remetektvároson, dr. Lengyel Zoltánné orvos neje Hévíz-Szentandrásón, özv. dr. Licskó Jánosné Albertiirsán, Lucsaky Jánosné Hajduszoboszlón, özv. Matza Gyuláné Balatonfenyvesen, Máty Józsefné Balatonberényben, Mayerék Jánosné Budapestben, Mándy Ferencné Erdiligetén, Marányi Edéné szds. neje Balatonlellén, Márkó Károlyné Balatonzámárdiban, Menyhárt Katalin Alsógödön, Mészáros Lajosné Görömböly-Tapolcán, Mihályi Mária Fonyódligetén, ifj. Molnár Sándorné Vácon, Moritz Irén Túrkevény, Muschong Rezsőné Balatonfüreden, Nádudvari István Békéscsábán, Nagy Ferencné Budapestben, Nagy Imréné közs. állatorvos neje Hajduszoboszlón, Buday Istvánné pentszentlőrinci előfizetőnk Hajnaloka leánya pedig Szegedden élvezi a nyaralás örömeit.

KertKultúra

IRJA:

SZILÁGYI JÓZSEF BUDAPEST · SZÉKESFŐVÁROS
KERTÉSZETI · ALIGAZGATÓJA

A MAGYAR NŐK LAPJA
ÁLLANDÓ KERTÉSZETI
ROVATA

A Chrysanthemum és Pelargonium ellenségei

Igen veszedelmes ellensége a Chrysanthemumnak egy, a levelekben élőködő féreg, minek járatakat rág a levelek belsejében, minek folytán a levelek először megsárgulnak, később megfeketedve lehullanak. Ott szokott a leggyakrabban fellépni, ahol a talaj túlságosan nedves. A nedves talajban élő férgek a növény alsó részén levő leveleinek légzőnyílásain (szájnílás) keresztül jutnak be a levél belsejébe. Ott tovább fúriák magukat és elpusztítják a növény sejtjeit. Alakjuk kicsi kígyóformára emlékeztet. Erősebb fertőzés esetén a növény egészen megkopaszodik, levelei lehullanak. A kártevő tudományos neve: Aphelenchoides (Aphelenchus) ritzema-bosi (Schwartz) Good. Ez főképpen a Chrysanthemum, Calceolaria, Dahlia, Aster és Gloxiniaikat támadja meg, de nem válogatós, mert gyomnövényekkel is megelégszik.

Védekezés: Legjobb a beteg növényeket, amint a bajt észre vesszük, azonnal összegyűjteni és elégetni. Ne dobjuk a megfertőzött, beteg növényi részeket a komposztra, mert ezzel a fertőzést átviszük egyéb növényeinkre is. Csak egészséges anyanövényekről szaporítsunk. A fertőzött üres cserepeket helyezzük forró vízbe és formaldehides oldatba áztassuk. A növények permetezésével alábbhagyunk és a trágyalével való öntözést kerüljük. Kevésbé érzékeny fajtáknál eredményesen védekezhetünk még úgy, hogy a növényt egészen lucskosra permetezzük vízzel, utána rögtön 0,5–1%-os ammóniakoldattal permetezzük. Nagyon értékes példányokat a következő módon menthetjük meg: a növényt fetőtől-talpig alámerítjük 5 percre egy 50 + C hőmérsékletű vízbe, vagy 10 percre egy 43 + C hőmérsékletű vízbe. Azonban nagyon érzékeny növényekkel (pl. Begóniánál) ezt nem tehetjük, azért ezeket legjobban az esti órákban 1 ezrelékes nikotínoldattal megpermetezni, de alaposan, hogy az oldat éjjel, lassan párolgva, behatolhasson a légzőnyílásokon és így ölhesse meg a féregket.

Másik ellensége a Chrysanthemumnak a Chrysanthemumligység, tudományosan Phytomyza atricornis Meiz. A legyek petéiket a levelekre, vagy később a bimbókra rakják, a kikelő lárvák befúriák magukat a levelekbe és a bimbókba és ott ugyancsak járatakat ráganak, míg végül csak a levélhártya marad. A fiatal növény tönkremegy, az idősebb növényen lévő bimbó egyoldalú lesz és kopasz száron hozza satnya virágját. Védekezés: a levelek mindkét oldalát megpermetezzük 1 ezrelékes nikotínoldattal, az a fiatal lárvák ellen még hatásos. Növényházakban nikotínnal füstölünk. Végül a legyeket korán reggel, — ha lehet, — összefogassuk.

A Chrysanthemum-poloskát ugyanígy irtjuk.

A különféle levélteivék (fekete, zöld) ellen 1–2 ezrelékes nikotínoldattal permetezzük.

A Chrysanthemum-rozsda ellen (Puccinia chrysanthemi Roze), amely pontok alakjában jelentkezik az alsó levélrészen (ritkán felül is), 1%-os bordói lével védekezünk. Dugványokat csak egészséges anyatövekről szedünk. A házakat hőingados- és huzattól védjük a növényeket.

Másik gombabetegsége a Chrysanthemumnak a valódi lisztharmat: Oidium chrysanthemi Rab. Ennek a myceliuma évről-évre áttelel a visszavágot anyatövekben. Védekezésül gazdagon kell levegőzni, mérsékelten permetezni. Kénporozás. Egészséges anyatövek.

Végül megemlítem még a levélfoltbetegséget: Septoria chrysanthemella Jacc., amely fekete pontok alakjában jelen meg. Ellene 1%-os bordói lével permetezzük. A túlságos nitrogéntrágyázást óvakodunk. Káli- és szuperfoszfáttal trágyázunk. Egészséges anyanövényekről gondoskodunk. Tartjuk szárazon a növények leveleit.

Pelargonium betegségek: Az utóbbi években, — sajnos, — a Pelargoniumoknak (muskátil) is akadt ellensége egy Peronospora betegség alakjában, amely ellen 1%-os bordói lé permetezéssel védekezhetünk legcélszerűbben. Egészséges anyanövényeket kell beszerezni. Mindig újabb és újabb helyeken hallani, hogy már ott is megtámadta a Pelargoniumokat.

Sokkal veszedelmesebb pusztulást idéz elő ott, ahol fellép, egy másik új betegség, amely alulról felfelé haladva, az összes leveleket tönkreteszi. Ez a kór az úgynevezett vírus-betegségek egyik fajtája és permetezéssel nem lehet ellene védekezni, csak helyváltoztatással és friss növényanyag beszerzésével. Azért sohasem szabad ugyanazon virággyába több éven keresztül ugyanazt a növényt alkalmazni, mert ezáltal csak elősegítjük a betegségek fellépését.

KERTÉSZETI TANÁCSOK:

B. J.-né, Kassa. 1. Tulipán- és jácinthagymákat elvirágoztatás után, mikor a száruk elszáradt, felszedjük, vigyázva, hogy a frissen felszedett hagymákat a nap meg ne perzselje. Meleg, száraz, szellős, de nem napos helyen (padláson) tartjuk egész nyáron át, szeptember végén — október elején újból elültetjük.

2. A Paeonia nem szereti a gyakori átültetést. Vastag, húsos gyökere lévén, nehezen fejleszt újakat és így az átültetést mindig megsínyli. Átültetés után rendszerint 2–3 évig nem virágzik. Azért ajánlatos, ha a megévvő növény

elég erős, annak csak felét, vagy még kevesebbet elvenni és a többit érintetlenül hagyni. A növény virágzásra késztségét és a virág nagyságát évenkénti őszi trágyázással fokozhatjuk, vagy tavasszal foszforos műtrágyával.

3. A fehér lilomot augusztus elején ültetjük napos helyre, jól megmunkált, táp-dús, de nem frissen trágyázott talajba, 15–20 cm mélyen.

4. Az elvirágozott rózsát 2–3 szemre visszavágjuk, hogy újból virághajtást fejleszthessen. Ezt az eljárást minden rózsafajtánál el kell végezni, még a folyton virágzó (Polyantha) rózsánál is. Az elvirágozott rózsza egyébként sem dísz a kertek, termése pedig feleslegesen vonja el a táplálékot a növénytől.

5. A mályva magva július végén még elvethető, ha később érne be, úgy csak a jövő év május-június hó folyamán. Virágjait csak a második évben hozza.

Málna. A málna terméketlenségének oka valószínűleg a kezelésben keresendő. Leveleiben nem tesz említést arról, hogy málnáit miként kezeli. Nem szabad a vesszőket minden évben töben levágni. A málna termését az egyéves vesszőkön hozza. Metszékora a már letermett, öreg részeket töben eltávolítjuk, a megmaradt egyéves vesszőkből kiválasztjuk (a fő erősségéhez képest) 6–10 db. legerősebbet, ezeket 100–150 cm magas visszavágjuk, a gyenge vesszőket pedig eltávolítjuk. Nagyon árnyékos helyen is rosszul kő a málna.

A farkasalmát, mely talajforgatással és a gyökérszálak (rhizoma) eltávolításával lehet sikeresen irtani. Ez egyébként inkább gazdasági kérdés. Méltóztatassék ebben az ügyben az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez fordulni. Budapest, IX., Köztelek-utca.

M. P., Feled. 4 középiskolát végzett nő részére csak a putnoki gazdasági iskolához hasonló iskola van. Női gazdasági és háztartási iskola Budapest, X., Maglódi-út 8. és az Amizóni Károly által alapított Országos Magyar Nőnevelő Intézet, Budapest, XIV., Amerikai-út 96. Középfokú kertészeti iskola nők részére nincsen. Kertésztanulónak nő felvehető olyan kertészetben, ahol tanuló-társra engedély van. Felvilágosítást az Országos Magyar Kertészeti Egyesület, Budapest, VII., Dohány-u. 20. ad.

P. F. Debrecen: Evélő növényeket augusztusban is lehet átültetni, de csak azokat, melyek már elvirágoztak. Párnaképző, apró sziklanövényeket egész növekedési szezonban ültethetünk. Fontos azonban, hogy az őszi fagyok beállta előtt meggyökeresedhessenek, mert különben könnyen elfagyhatnak. Az oroszlan-szói, tática (Antirrhinum) nem évélő növény, azonban enyhé teleken és jó fekvésben néha áttelel. Legjobb mint egy-nyári virágot kezelni. Lehet tiszta színekben is nagyot venni, de keverve is igen hatásos.

Háztartás

Rovatvezető: ifj. székasi Sacelláry Györgyné

Karfiolpüré-leves. Tíz személyre 1 kg szép karfiolt sós és cukros vízben puhára főzünk. Ha a karfiol megfőtt, áttörjük szitán, a levét félretesszük. Világos vajás rántást készítünk, főleresztjük a félretett karfiol levével, beletesszük az áttört karfiolt és jól átmelegítjük. Egy tálban elkeverünk 6 dkg vajat 3 tojás sárgájával és 2 deci tejfellel a forró levest lassan rászűrjük, folytonos keverés közben. Cészebe töltve a levest, forrón tálaljuk. Ugyanígy készíthetjük spárgából is.

Vegyes zöldséges csirke. A felaprított csirkét, zsíron felig puhára pároljuk, tetszészerinti vegyes zöldséget teszünk rá és jól megfogatva pároljuk egy ideig, azután sózzuk, kevés liszttel sózzuk meg és csont- vagy húslével felelesztjük. Ezt lehet egész sürrőre készíteni vagy tetszés szerint nagyon higan, levesnek.

Hölgyeim! Le a kötötűvel!

Itt a XX-ik század szenzációja, a szab. „Rapid” kézi kötökészítők. Munkája kézimunka. Minden kötési minta köthető. Néhány óra alatt köthet megának pulóvert, blúz, vagy ruhát. Kézlése egyszerű. Ára Ft. 35.— Kérje 13. ismertetőt. Aruforgalmi Kft., IV., Sütő-utca 2. félelelet 3.

Habgaluska levesbe. Két tojás kemény habját összekeverjük könnyedén a 2 tojás kikevert sárgájával, 2 kanál finom liszttel és kevés sóval. Kis kanál segítségével galuskát szaggatunk a nem forrásban levő levesbe. Amint egy megfőtt, mingyárt kiszedjük és a levesbe tálba tesszük. Ha valamennyi kifőtt, öntjük rá a forró levest.

Liba sütése. A fiatal liba tisztítására nagy gondot kell fordítani, hogy a bőre be ne szakadjon, tokja bent ne maradjon. A libát tiszta kendővel jól letöröljük, belsőjébe egy zsemlyét tegyünk, gyakran öntözgessük. Mikor már jól pirul, akkor szalonnával kenegessük, nagyon jóízű töle. Ha megsült szép ropogósra, lehetőleg mingyárt tálaljuk, mert ha a bőre megpuhul, már nem az igazi úgynevezett ropogós liba. Burgonyát, uborkasalátát adjunk mellé.

Darált csirke. A megtisztított csirke mellesőről, combjairól lehúzzuk a bőrt, a húst leszedjük a csontokról és kétszer át-daráljuk, azután még késsel jól összevágjuk, hogy pépes legyen. Az összevágott csirkehúshoz 1 tejbéaztatott és szitán áttört zsemlyét, 2 tojás sárgáját, diónyi vajat, 2 evőkanál tejfölt és sót adunk és jól elkeverjük. Vizes kézzel pogácsákat vagy szeleteket formálunk, szitált morzsába forgatjuk és nagyon vigyázva sütjük, húslapáttal forgatva, mert könnyen törik. Tetszészerinti pürével tálaljuk. A csirke aprólékjából levest készítünk.

Vadász velő. Borjú vagy sertés velőket kiáztatunk, hártájától megtisztítjuk, sós vízben megfőzzük és kevés tört borst hintünk rá. Egy kanál zsírban egy nagy, vagy két kis sárgarépat pirítunk egy kanál liszttel és 2 kocka cukorral. Kevés sót és borsot adunk bele. Ha a rántás szép sötétbarna, úgy felelesztjük hideg húslével, fél citrom levét csavarunk bele és a héját belefőzzük. A citromhéját később kidobjuk. A többit átpasszírozzuk és olyan sürrő forraljuk, mint a krém mártások szoktak lenni. Amilyen a húsos tál, olyan vajstészta koszorút sütünk, ha ez alkalmatlan, úgy félholdakat készítenek a vajás tésztából. A fél velőket lyukas lapáttal a tálra helyezzük, leöntjük forró mártással és a forró vajstészta középeré kenjük.

Kolbászos rizs. 25 dkg rizst, kevés grammás zsíron megpárolunk, azután beletesszük 2 kisebb, felszeletelt paradicsomot, 2 szeletelt zöldsáprádkát, sőt és jól elkeverve addig pároljuk, ha kell kevés víz hozzáadásával, míg a rizs egész puha. 15 dkg kolbászt szeletekre vágva kevés zsíron megpirítunk, belekeverjük a rizs közé és tálra borítjuk. Aki kedveli, reszelt sajttal is meghintheti.

Tojásos burgonya. 8 dkg vajjal és megfelelő liszttel híg rántást készítünk. ½ liter tejet 2 tojás sárgájával, 4 dkg reszelt sajttal elkeverünk és ezzel a keverékkel ersztjük fel a vajás rántást. Hosszúkára vágott tisztított burgonyát előre megfőzzük sós vízben. Tüzzálló tálba vagy zománco lábasba tesszük, az edényt vajjal kikenjük és szitált morzsával hintjük. Belerakjuk a burgonyát, ráöntjük a rántásos sajtos keveréket, a tetejére diónyi vajat teszünk és jó meleg sütőben szép pirosra sütjük.

Elszási borjúhús spárgával. 1 kg borjúhúst mérsékelt tűznél kevés vajjal barnítunk meg. Vegyük ki a serpenyőből, tegyünk helyébe apróra vágott spárgávegeket, egy kis szelet finomra összevágott sonkát, 2–3 poréghagymát és egy gerezd fokhagymát. Hintsünk rá egy evőkanálnyi liszttel és pirítsuk meg, azután ersztjük fel kevés húslével, vagy ennek hiányában kevés vízzel, sőt és törött borsot borítsuk le s főzzük az egészet egynegyed óráig. Ekkor tegyük bele vissza a húst és lassú tűznél fél óráig pirítsuk.

Lengyel savanyú nyelv. Marha vagy borjú nyelvet megtisztítjuk, zöldséggel ecetes vízben puhára főzzük s a léből kivesszük. Piros rántást, melybe kis cukrot pörkölünk, a lével félretesszük, ebbe mazsolaszőlőt teszünk s ízlés szerint még cukrot, ecetet vagy citromlevét. Tálalás előtt 1–2 tojás sárgáját habarunk bele, a nyelvet fölszeleteljük és a levét ráöntjük.

Tészta- és likőrreceptek

Túrós vánkások. 20 dkg kikevert vajat, 20 dkg szitán áttört túrot, 20 dkg lisztet, deszkán 2 dkg élesztővel, kevés sóval és 3 tojás sárgájával jól összegyúrunk. Háromszor, négyszer hajtogatjuk, mindig pihentetve, mint a vajás tésztát szoktuk. A negyedik pihentetés után kisodorjuk és négyzögeket vágunk belőle. A kis négyzögeket megkenjük barackkizzel, összehajtogatjuk, megkenjük tojás sárgájával és

Nem tudta elviselni annak a nőnek a közelletét, csak mióta ODO-RO-NO-t használ

Azok a hölgyek, akik nem fektetnek kellő súlyt hónaljuk gondozására, kellemtelen következményeket kénytelenek elviselni, amelyek közé nem utolsó sorban ruhájuk megrongálása tartozik. Férfiak egyáltalában nem képesek elviselni az izzadság bűzét, emiatt akár a legszebb nőtől is távollattíják magukat. A nők legnagyobb része tudja ezt s éppen ezért ODO-RO-NO-t használ. Az amerikai ODO-RO-NO tökéletesen megátalítja az izzadságot.

Kétfajta ODO-RO-NO kapható.

(REGULAR) általános használatra.

(INSTANT) az érzékeny bőrhoz.

ODO-RO-NO

megátalítja az izzadságot

Magyarországi vezérképviselét:
Mihály Oitó «Miopharma» Budapest, VI.

megsütjük. Lehetőleg jó melegen adjuk fel, mert így a legjobb.

Nagyon jó puncstorta. Hét tojás sárgáját 28 dkg cukorral nagyon habosra keverünk, 1 citrom levét és fél citrom reszelt héját hozzáadva, még jó ideig keverjük. Könnyedén keverünk bele 14 dkg lisztet, egy késhegynyi vaniliás cukrot és végül a 7 tojás kemény habját. Nagyon lassan sütjük, de nem szárítjuk ki. Lehetőleg másnap töltjük. Töltelék: 2 tojásból piskótát sütünk. A tortát, ha megsült, ketté vágjuk, a közepéből levágunk egy részt és a piskótához tesszük összevágva. Ezt a piskótavagdalékot három részre osztjuk. Az egyikbe kevés alkórmótot öntünk és belecavarjuk egy narancs levét és hozzáadjuk a narancs reszelt héját, a másikba 2 szelet reszelt csokoládét, 1 kis citrom levét és 2 konyakposhár jó rumot (aki kedveli, 2 szem finomra tört szegfűszeget is tehet bele), 15 dkg cukorból szirupot készítenek és elosztva mind a három piskótakeverékkel, összekeverjük. A kettévágott tortát megkenjük barackkizzel, rákenjük az egyik keveréket és megöntözzük rummal, rátesszük a harmadik rész üresen hagyott piskótát és utána a csokoládés piskótakeveréket, utoljára a barackkizzel megkent tortalappal

Beretvás pasztilla fejfájás ellen

ÉTREND

1939 augusztus 1-től 1939 augusztus 10-ig.

KEDD	
1	EBÉD: zöldbableves, rántott sertésbordó, káposzta, csokoládéfeljutt.
R. k. Vas. Pét. Pr. V. Péter	VACSORA: lecsó kolbásszal, saláta, habcsók.
SZERDA	
2	EBÉD: zöldborsóleves, párolt felsől, kelkáposztafőzelék, rizsfeljutt málnával leöntve.
R. k. L. Alfonz Pr. Lehel	VACSORA: kevert túró, retek, dióskihl.
CSÜTÖRTÖK	
3	EBÉD: paradicsomleves, sertéscomb sültve, káposzta főzelék, darásmeté, gyümölcs.
R. k. István er. Pr. Hermina	VACSORA: juhtúrós galuska, saláta, barack.
PÉNTEK	
4	EBÉD: savanyú tojásleves, rakottburgonya, saláta, sárgabarack ponygolában.
R. k. Domonkos Pr. Domonkos	VACSORA: sült paradicsom gombával töltve, vagy joghurt, vajkényér, gyümölcs.
SZOMBAT	
5	EBÉD: gyümölcsleves, borjúpörkölt, galuska, burgonya, kovászos uborka, főttkukorica.
Rk. Havas B. A. Pr. Oszvöld	VACSORA: párizsi ecettel, keménytojás, sajt.
VASARNAP	
6	EBÉD: csirkeaprólék-leves, szalonnával tüzelt sültcsirke, gombás rizs, tejfeles uborkasaláta almásteppeny.
R. k. A10 Ur svy Pr. A9 Berta	VACSORA: délről hideg sült, kasszínótojás, tartármártás, ki kevert krém pohárban fagyaszta.
HÉTFŐ	
7	EBÉD: rizsleves, paradicsomos borjúsertés, túrtburgonya, rakott palacsinta.
R. k. Kajetán hv Pr. Iolya	VACSORA: töltött kalarabé, gyümölcs.
KEDD	
8	EBÉD: tökpüré-leves, darált hús-pogácsa, vegyes zöldségfőzelék, ribizliszelet.
R. k. Gírjék vt. Pr. László	VACSORA: rántott ementáli szelet, va mártás, délről tészta, gyümölcs.
SZERDA	
9	EBÉD: kalarabéleves, töltött paprika, kukorica.
R. k. V. János Pr. Emőd	VACSORA: paprikásgomba, rizskörítés, zöldpaprika-saláta, ostyatorta.
CSÜTÖRTÖK	
10	EBÉD: hamis gulyásleves, hirtelensül karni, tökfőzelék, málnászelet, főttkukorica.
R. k. Lőrinc vt. Pr. Lőrinc	VACSORA: teffel, sajt vagy aludte, délről tészta, gyümölcs.

fedjük be és a tetejét rózsaszín mázzal bevonjuk. *Máz:* 40 drb. apró kockacukrot 1½ tejmerőkanál tejjel felforraltunk, öntünk hozzá kevés alkórmöst és addig keverjük a tűzről levéve, míg sűrűsödik, azután bevonjuk gyorsan a tortát vele.

Vajas leveles pogácsa. 25 dkg lisztből, kevés sóval, kevés ecetes vízzel rétes-tésztát készítünk. Az elkészített tésztát félre-tesszük. 15 dkg lisztre ráteszünk 25 dkg jó, kemény vaját és nem gyúrjuk össze, hanem a sodrófával a lisztet a vajba

belesodorjuk, míg a vaj a lisztet bevette. A rétes-tésztát kihúzzuk és a vajas tésztát a közepére helyezzük (nem baj, ha a vajas tészta esetleg nincsen egy levélben, mert darabonként is rá lehet tenni). A tésztát négyrészt hajtuk és így tesszük jégre, vagy nagyon hideg helyre. Félóra múlva a fagyos tésztát kisodorjuk, megint összehajtuk és hidegre tesszük. Ezt háromszor ismételjük. Harmadszori sodrás után, ujnyi vastagságúra sodorjuk, kis pogácsaszaggatóval szaggatjuk ki. Legalább négyezer olyan magas lesz sütés alatt. Aki édesen kedveli, az sütés után megszórhatja cukorral.

Palacsintatorta. Vékony palacsintákat sütünk és abban a tálban készítjük el a palacsintatortát, amiben tálalni akarjuk. Úgy rakjuk a palacsintákat, hogy mindegyiket tetszés szerint megkenjük dió- vagy mandulakrémmel, barackzissal, vagy tetszés szerinti lekvárral. A végén az egészet csokoládémázzal bevonjuk és melegen tálaljuk.

Pezség nélküli málnabólé. 2 liter málnát megmosunk, mingyárt szitára tesszük, hogy a víz jól lecspegjen róla. A málna egyharmad részét tálra tesszük, jól megkrosva jégre állítjuk. 1 kg cukrot fél liter vízzel jól felfőzünk és forrón ráöntjük a megmaradt málnára. Így letakarva 3 órára jégre állítjuk, azután szitán áttörjük, 2 liter jó fehérborral, 1 citrom levét öntünk rá és hozzáadjuk a jégreállított málnaszemeket és tálalásig megint jégre tesszük.

Befőzés

Paprika paradicsomzészítő tőre. 5 kiló paprikát felvágunk, de nem ereszük ki. 3 kiló paradicsomot hozzá szeletelünk és cseréplábasban felteszük főzni. Addig főzzük, míg jó sűrű, lekvárszerű lesz, 1 kősegényi szalicilt keverünk el benne, apró üvegekbe rakjuk (kis mustárosüveg nagyon megfelelő) és lekötve jól kigőzöljük. Telen hűslevesbe, pörköltökbe, főzelekkébe nagyon jól ízesítő.

Uborka ecetben. Egyforma, szép, egészséges uborkákat 2—3 vízben jól megmosunk, szépen, hosszában, a szárválfel-fel üvegekbe rakjuk, de előbb az üveg alá jara kaprot, 1—2 szőlőlevelet, 1 szál vasfüvet, néhány meggyfalevelet kell tenni és közben kisujnyi hosszú tormadarabokat. Ha az üveg egészen tele van, az üveghez arányítva, fele ecettel, fele vizet felteszünk fazékba, minden literre 1 evőkanál sőt és 2 kockacukrot, 10 szem feketeborsot, 2 babérlevelet adunk. Az ecettel felforraltuk és egészen forrón az uborkára öntjük. Az ecetből hagyunk egy keveset, mert másnap az üvegeket újra fel kell tölteni és csak azután lekötöni. Ha van marhabőlyag, azzal a legjobban lekötöni.

Sós uborka eltevése. Szép, egyenlő uborkákat jól megmosunk és egy nagy medencében forró vízzel jól leforraltuk. Mikor teljesen kihűlt, üvegekbe rakjuk a következőképpen: 1 sor fellállított uborka, 1 sor kapor, a megszokott füvek, fél fűrt érelen szőlő és bőven tisztított, vékonyra szeletelt toma. Ha az üveg megtelt, a csapból engedünk egy fazékba hideg vizet, jól megszózzuk ízlés szerint és teletöltjük az üvegeket. Marhabőlyaggal kötjük le és 9 napot át napra tesszük vagy a tűzhely közelébe. A marhabőlyagot 9 napig vizes ruhával takarjuk le, hogy meg ne repedjen.

Vegyes saláta eltevése. 24 darab zöldpaprikát, 12 darab hámozatlan uborkát, 8 fej tisztított vöröshagymát és 6 darab zöldparadicsomot karikára vágunk és jól be-

Gyümölcs- és jam-eltevésnél nélkülözhetetlen a kitűnően bevált

„Chinoín-szalicil“

mely a befőtteket és jameket a megromlástól megóvja. Nagyon gazdaságos az 5 és 10 grammos publikumcsomagolású Chinoín-szalicil. — Mindenütt kapható.

sózzuk. Este a sóból jól kinyomjuk, 1½ liter ecetet, háromnegyed liter vizet, 16 kockacukrot felfőzünk és ezzel a karikára felvágott és a sóból kinyomott salátát leforraltuk. Másnap leöntjük a salátáról az ecetes, cukros vizet, felforraltuk, a salátát böszájú üvegekbe rakjuk, a forró ecetet ráöntjük, tormát és egész borsot teszünk a tetejére, majd lekötjük.

Őszibarack. Egyenlő nagyságú szép, kemény őszibarackot veszünk. Megtisztítjuk és egészben egy tál vízbe beletesszük, amelyben két diónagyságú meszet feloldottunk. Ha mind meghámozott, a meszes vízből kivesszük, tisztá vízben lemossuk és lemérjük. Egy kiló barackhoz vegyünk félkiló cukrot és minden félkiló cukorhoz öntünk egy pohár vizet és ezzel felfőzük. Mikor a szirup fő, annyi barackot teszünk bele, hogy egymás mellett maradjanak és egyszer felforraltuk benne, azonnal kanállal kivesszük, üvegekbe tesszük. Ha a gyümölcsöt ily módon mind megfőztük, a szirupot tovább főzzük 10—15 percig, ekkor vegyük le a tűzről, forrón töltjük rá a gyümölcsre, tetejére tegyünk egy cseppnyi szalicilt, hólgyagpírral azonnal kössük le és kamrába tehetjük.

Cukorbeteg részére receptek

Mogyorós rúd, 8 dkg. darált mogyorót, 10 dkg vajjal elkeverni és annyi lisztet adni hozzá, amennyit felvesz. Egy kávéskanál rumot is lehet tenni, ha engedélyezve van. Kinyújtani, rudakat formálni belőle és sütni. Melegen diabetikus cukorppalal meghinteni.

Túrós pogácsa. 25 dkg vaját, 25 dkg szitán áttört tehéntúrót, 25 dkg lisztet, 2 tojás sárgájával összegyúrni. Ízlés szerint sózni, kinyújtani ujnyi vastagságúra és pogácsaszaggatóval kiszírni. Tojással megkenni és sütni.

Gyümölcskrém. A nem túl édesfajta gyümölcsöt jól szétzúzni, 1 kávéskanál tejben ízlés szerint szacharint oldani, ezzel édesíteni, azután felvert tejszint keverni bele, jégre állítani, egy-egy szem gyümölcscsel díszíteni.

Tészta. 10 dkg darált mandulát, 8 dkg vajjal, 2 dkg lisztet, 5 darab főtt tojás áttört sárgájával, csipet sóval összegyúrunk, egy-negyed órát pihentetjük, majd kinyújtjuk tetszés szerinti vastagságúra és kiszaggatjuk kis formákra, tetejüket megkenjük tojással és kőményes sóval meghintjük. Vajazott és liszteltek tepsiiben sütjük.

Befőzési tanács. Minden gyümölcsöt amit az orvos engedélyez, aminek nincsen nagy cukortartalma, a következőképpen tegyük el: a gyümölcsöt megmoszuk és szitán jól lecspeggetjük a vizet róla, azután üvegekbe rakjuk és jól felforralt vizet öntünk rá. Tetejére kősegényi szalicilt teszünk, jól lekötjük és 20 percig gőzöljük. Telen, a fogyasztás előtt, tetszés szerinti szacharinnal édesítjük. A tapasztalat azt mutatja, hogy nem szabad szacharinos vízzel készíteni és úgy eltenni, mert a szacharinnal a felfőzik, keserű ízt kap.

SZERKEZÉSEKTŐL

Tisztelettel kérjük kedves Előfizetőinket, ne felejtsek el az esedékes előfizetési díjakat beküldeni. Rendkívül fontos, hogy pontosan megkapjuk az előfizetési összegeket, mert a lap előállításával felmerülő költségeket előre kell fizessük. Külön kérjük azokat, akik többhónapi előfizetéssel el vannak maradva, szíveskedjenek rendezni, hogy a felszólítás kelemetlen-ségétől megkíméljük és elkerüljük az emiatti érzékenykedéssel járó nézet-elléréseket. Rengeteg felesleges költséget okoz nekünk, aki elmulasztja az előfizetési díj beküldését, mert súlyos megterhelést jelent a velejárá adminisztráció és a postaköltség, ami az előfizetést terheli s annival kevesebbet áldozhatunk lapunk fejlesztésére. Minden előfizetőnknek érdeke, hogy minél nivósabb és szebb lapot állíthassunk elő. Nagyon örülnénk, ha kérésünk meghallgatásra és teljesítésre találna. Teljes iztetel

a Kiadóhivatal.

Tanácsot kérő. Akit az élet nem kényeztet el, az száraz szemmel, kemény akaratú, megmáshatatlann elhatározással fordít a sorsán. Nem ijed meg és nem fél a meglepetésektől. El tudja szálni magát a küzdelemre és számol minden eshetőséggel. Nem ugrik fejest, hanem mint a jó sakkozó, kiszámítja lépései következményeit. Nem támaszkodik senki véleményére, mert a felelősséget nem háríthatja át, viszont tudja, hogy a legösszintébb valto-más mellett sem mondott el mindent, aminek döntő szerep jutott eddigi életében és éppen ezért nem bízhatja magát idegen véleményre. Örülünk határozottságának, az „érzelgés” nélküli megoldásnak. Ön tudja, hogy úgy a leghelyesebb, ahogy határozott. Idegen talán nem merné ezt a tanácsot aálni, nehogy bizonytalanságba sodorja. A dolog anyagi részét feltétlenül ügyvéddel kell megbeszélni, még mielőtt változtatna életén. A tartásdíj összegének a megállapítása a bíróságtól függ, úgy-szintén a gyermek nevelési költsége is. Az elhelyezkedés gyerekekkel nehézségbe fog ütközni. Ezt akkor tudja meg, ha süksége lesz rá.

Mirtuszvirág. A boldogságban mindenekelőtt hinni kell és nem kérdezni: «lehetünk mi még boldogok?» Nem elégedhetik meg azzal, hogy mi állítuk, mert nem bizonyíthatásra van sükségük, hanem az a fontos, hogy e felől ne legyenek kétségeik. Önnek éreznie kell: boldog-e most, hogy volt völégénye újból jelentkezett. Ha nincs határozott érzése, várjon türelemmel, mert erre a kérdésre más nem felelhet. Kibékülésük közelebb hozza szívüket egymáshoz és érzése is pozitívabb lesz a gyakoribb találkozás által. A multban az elkényeztetett, imádozt szerelmes sebezhetetlenségében sütkérezett, most egy kissé közelebb került a reális élethez. Völégénye visszatérésevel behizonyította, hogy szereti. Az ember csak ahhoz ragaszkodik, akit nagyon szeret és nem tud élni nélküle. Mi azt hisszük, hogy megbízhat völégényében, megbízhat önmagában, a boldogságuk tartósságában

Napi pár fillérért

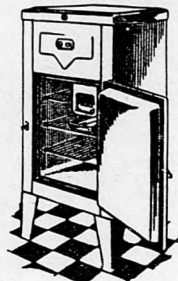
óvja családja egészségét
A VILÁGHÍRÚ

BBC-SIGMA

elektromos hűtőszekrény

Eladás:

SZALAY ISTVÁN RT. Budapest, V. Falk Miksa-u. 2. T.: *117-710

Automatikus üzem!

Onmüködő

hőfokszabályozó!

Kis áramfogyasztás!

Jégkocka készítés!

Nagy üzembiztonság

J. O. Aggodalmának nincs alapja. Természetesen megnyugodást jelentene, ha elérhetne abból a környezetből, ahol nem érzi «otthon» magát. Tekintettel arra, hogy állása biztos, véleményünk szerint kellemesebb volna, ha valahol a közelben kipenne egy garzonlakást, vagy egyszerűs lakást. Havi részletre berendezhetné és a sajátjában volna. Higgye el, nagyon megnyugodna. Talán valamivel több lakbért fizetne, mint a bútorozott szobáért. de annnyival jügoellenébb volna és nem kellene alkalmazkodjon senki szeszélyéhez. Mindenesetre gondolkozzon ezen a megoldáson. Azonnal ne határozzon. Állítson össze költségvetést, érdeklődjék a berendezés ára iránt s ha úgy találja, hogy fizetése nagyobb megterhelés nélkül elbírja a havi részletet, lakbért úgy is fizet, nyugodtan belemehet. Egy év alatt letörleszti és saját otthonában nem zavarja senki. A takarítás ondjá sem olyan probléma, hogy könnyen meg ne oldható. Hetenként egyszer hív segítséget, bejárónőt, vagy esetleg a vice feleségét vési igénybe, aki elvégzi a takarítást, a mindennapit pedig félóra alatt könnyen elvégzi. A reggelinél és a vacsoránál, amit házilag állíthat elő, szintén megtakarítást ér el. Úgy véljük, több az előnye, mint a hátránya és örülni fog otthonának.

Gyönyörű tavasz. A vers témája lelkesítő de aktualitása már elmúlt.

Sötét az ég. Elgondolkoztunk szüvbemarakoló sorsukon, azon a csöndes kis tragédián, ami a lelkükben végre ment. Nyugodjon meg, nem akadályozhatta meg s éppen ezért a Mindenható akaratát látjuk benne, s ez ellen nem lehet lázadni. Jobb így, mert nem tudhatja milyen mérhetetlen szenvedéstől óvta meg Önt, hogy nem lehetett a felesége annak a beteglekkü embernek. Gondoljon arra, ha mégis megtörtént volna a házasság és csak azután jelentkezik a betegség s talán gyerekek is születik, milyen nyugtalanság és aggodalom szorongatná egész életén át a lelkét, hogy vajjon nem örökölte a bajt. Mindennap adjon hátát Istennek, hogy így történt. Sirassa meg, emlékezzen rá szeretettel, de Ön fiatal, egészséges, az élet örömeit is jelent, ne temetkezzen el bánatában, szerezze vissza lelki egyensúlyát. A

léleknek ez a fájdalmas állapota elhalkul és ráborul az áldott megbékélés domszerű simogató köde és az élet igézetét, valódiságát megpillantja a sötét fellegeken túlról jelentkező reménység aranyló színeben. Megtalálja önmagát s az élet értelmét.

Optimista. Köszönjük megtisztelő bizalmát, amit a szeretet diktált. Örülünk, hogy az élet minden körülménye között diadal-maskodik Önben az intelligenciájából eredő derü. Ennyire fölébe kerülni a dolgoknak csak az tud, aki megérti az élet megnyilvánulásának minden fázisát.

Társaság hiányában. Kétheti fővárosi tartózkodása rövid arra, hogy tartalós baráti értelemben vett ismeretséget kössön. Későn fordult hozzánk, mert esetleg lapunk útján, előfizetőink körében találunk volna Önnek partnert, aki szívesen kalauzolta volna és szórakozásaiban részt vett volna. Jövöben felutazása előtt sokkal előbb értesítsen s lapunkon keresztül megöndjük ezt a kérdést.

Tele van a város akácfavirággal. Az Ön szíve és tüle van a szerelem édes illatával, amittől számoros és boldog, ujjongó és örvendőző. Szívöböl kívánunk szerencsét és véget nem érő boldogságot.

Zárt ajtó mögött. Sajnos, az öregek néha megfélekednek arról, hogy a mai fiatalok nagy zömét nem lehet az ő korukbeliek mértékével mérni, mert a két kor között nem a felfogásban van nagy távol-ság, amit ne lehetne áthidalni, hanem az akkori és a mai elhelyezkedési, érvényesülési lehetőségek között nagy a szakadék. Aki az innesség szelen áll, annak sze-

Gyors
lebaruláshoz

NIVEA

Itt a kánikula

Ezernyi ezer háziasszonynak komoly gondot okoz az ételek frissen tartása és a megromlástól való megóvás.

A legkisebb segítség ilyenkor a villamos hűtőszekrény. Ugyanis villamos hűtőszekrényben az ételek a legnagyobb kánikulában is frissen maradnak, a megromlás legkisebb veszélye nélkül. Az italokat üdítő hidegre hűti. Egyszerre 48 jégkockát is készíti. Parfé, fagyolt fagyasztására is kiválóan alkalmas. A villamos hűtőszekrény áramfogyasztása igen kevés, naponként átlag 10–16 fillér. Részletfűzésre vásárolhat villamos hűtőszekrényt az Elektromos Művek bemutató helyiségeiben: II., Margit-körút 15. V., Honvéd-utca 22. VIII., Baross-tér 2 és IX., Ferenc-körút 9. sz.

mei már elgyengültek és nem látják a túlsó parton küzdő fiatalok erőfeszítését, megtorpanását, sokszor eredménytelen erőparazlatát s mindezek mellett mindig az előlről kezdes nehézségeit. Ha az Ön örege elmélyedne a komolyan dolgozni akaró fiatalok küzdelmei megismerésében, nem kicsinyelne le, hanem minden bizonytalanságot megbecsülné. Meltálatlan bántásra önzetesen, korrekt, egyenes visszavágása olyan tiszteltemelő, amilyennel csak azoknál a ritka, becsületes embereknél találkozunk, akik munkájukkal, tudásukkal és szorgalmukkal vívják ki maguk számára a megbecsülést. Édesaviva határozottan elfogult a fiú iránt, de ez érthetővé válik előttünk is, ha az ő szemüvegén nézzük a dolgokat. Önök jó-módban élnek, a fiú pedig vagyonatlan, még állása sincs. Apja szerint, ha önnel udvarol, csak az a szándék vezérelheti, hogy Önt «behálózza» a benőszüléssel anyagi előnyöket biztosítson magának. Ön azonban diltája, hogy a fiú szándékát tévesen ítéli meg, aki, előbb el akarja érni kitűzött célját s csak azután lenne szó arról, amit ellenez az apja. Önként nemcsak az érzéseiken keresztül vonzódnak egymáshoz, hanem józan, logikus gondolkodásuk, azonos intelligenciájuk, zeneszeretékük, egyforma világnézetük stb. által is. Azért nem tudják egymás nélkül elképzelni az életet, mert teljes harmóniában fonódik össze az életük. Nem az ellenzés fáj egyiküknek sem, ezzel majd megküzdene, hanem az apa értetlensége. Mintha nem volna elég ereje az emberi értelemnek, hogy megküzdjön az avult elfogultsággal s az veszi kedvét mindkettőjüknek. Szívdobogva érezzük mi is az önzert megértését s járjuk, hogy harcolniuk

azért kell, ami természetes és csak kettőjükre tartozhat. De az apai ellenzésben nem szabad kizárólag szarnoki önkénykedést feltételezni. Óvatossága nem árt s ha eljön az idő, hogy eléje állhatnak házassági szándékkal — az ellenzés beleegyezéssel szelidül. Míg megéri a helyzet, természetes, hogy a fiatal hölgekhez méltó szórakozásokban részt vehet. Színház, mozi, társaság szükséges, hogy a lélek jelfrisüljön. Édesanyja tudja, hogy mikor, hova és kivel engedheti el. Kérje meg őt és hiszem, nem talál nála nagy ellenzést.

Nyaraló előfizetőinket tisztelettel kérjük, szíveskedjenek a nyaralási címük bejelentése alkalmával a rendes lakcímeiket is feltüntetni, mert ennek hiányában a nyilvántartás nehézségek ütközik és a lap pontos küldése is késedelmet szenvedhet. Teljes tisztelettel a Kiadóhivatal.

A bármikor megkezdhető egyéni ellátásos utazás a mai utazóközönség legnagyobb kívánsága. Óriási érdeklődést keltett az az újonnan megjelent ismertető, amely nyolc különbözően összeállított, olesó és bármikor megkezdhető egyéni ellátásos németországi utazást tartalmaz. Az utazások a menetjegy és ellátás kivül számos városi és vidéki autókörsetákat tartalmaznak. A fenti prospektus díjmentesen kapható: IBUSZ Máv. hiv. menetgyiroda, Budapest, Vigadó-tér 2. és a Német Birodalmi Vasúttak Idegenforgalmi Iroda, Budapest, IV. Váci-utca 1—3.

Lapunk folyó évi első félévi beküldési táblája már megrendelhető kiadóhivatalunkban. Ára 2 pengő. Az összeg előre beküldendő. Postafordultával portómentesen küldjük.

Nagymosás kifőzés nélkül HYPO fehérítővel

A MUL KÉZIMUNKABOLTJA (VI., Teréz-körút 6.) rendkívül olesó, finom és szép kézimunkával díszített akció-terítőket, ágyszalagarnitúrákat és konyhahagarnitúrákat hoz forgalomba, melyekre felhívjuk lapunk olvasói szíves figyelmét. Ezek az akciódarabok finom anyagból, izléses művészi hímzésűek készülnek, egyetlen otthonban sem nélkülözhetőek. Az akció-ár olyan kedvezményes, hogy a beszerzés nem okoz nagy megerhelhetést. Ha azonban az egy-egy szegben való fizetés mégis nehézséget jelentene, megvásárolható havi részletfizetés mellett is, készpénzfizetés árért. Részletfizetés mellett az akciódarabok utólagosan, a teljes ár kifizetése után vehetőek át, vagy postán küldi a MUL Kézimunkaboltja. Pénzt takarít meg és örömet szerez mindenki magának, aki az akciódarabokat megvásárolja!

Csilag hullás. Köszönöm, hogy elhozta örömet és elhozta fájdalmas kérdéseit, melyekre tölem vár feleletet. Ne haragudjon, de az az érzésem, hogy nagyrészen saját maga az oka úgy az ideges testi-, mint a siralmasan összetört lelki-állapotának. A baj eredetét és meglovó okait mind az akaraterő hiányára vezetem vissza és határozottan ebben látom. A fegyelem nélküli élet magában hordja az összeütközések reakcióját. Ezért történt, hogy a saját, öntudatlanul állított csapdáiba szaladt bele. Amiből a saját erejéből nem tud szabadulni. Az élet arra tanítja az embert, hogy az akaraterőben rejlik sorsunk irányítása, ha nem akarunk a veszélyes sodra által eltemet-

etni. Amit Ön tenni akar, abból nem lehet boldogság. A boldogságot nem lehet feláldozni a becsületet, mert hiába is áldozná fel. Elveszítene önmagát és mégsem lehetne boldog, mert amit Öntől kíván, abból nem boldogság, hanem bizonyosan a legújálmalmasabb szomorúság és bánat származhatna. Nem szabad feláldoznia magát azért az «esetleges» szerelemért, amely olyan követeléseket támaszt, amelyeket soha nem teljesíthet. Ön találkozott valakivel, aki nem úgy mutatkozott be, mint akire a boldogság, béke, melegedés és megbecsülés otthonát építeni lehetne. Bűnösen önző, aki gondolkodás nélkül áldozná és áldozza fel Önt és lelkiismeretfurdalás nélkül tenné tönkre az életét. Az igazi szeretet áldozatkészségből és felelősség-érvéből áll. Hogyan is gondolta, hogy egy ilyen ember boldoggá tehetné Önt, aki csupa szív, csupa érzés és lelki finomság. Ha meggondolás nélkül, csak pillanatnyi képzelt boldogságot feláldozná magát, attól félek, nem tudná majd elviselni az elhagyatottság és magáramaradottság szegényét, keserűségét. Ez a «boldogság» nem nyújthat Önnék és senkinek sem egész életre kiható boldogságot, aminek az emlékeiből és mórzáiból táplálkozhatna. Mi azt szeretnők, hogy tisztán, felemelt fejjel álljon mindenki előtt, de főként saját maga előtt. Nem az emberek becsülése a legfontosabb, hanem a magunké, mert az emberek csak azokból a cselekedeteinkből következtetnek és állapítják meg emberi értékeinket, vagy gyarlóságainkat, amikről tudomásul szereznek. De magunk elől nem fedhetjük el még a gondolatainkat sem és hiába akarunk elnézők lenni, hiába szépítjük hibáinkat, hiába keresünk mentségeket, a belső bíró elől nem menekülhetünk, ítéletét meg kell halljuk és büntetését éreznünk kell. Az Ön szerelmében nem kételkedünk. Szépségét, tartalmát, értékét, szelidségét mind érezzük és éppen ezeknek tudatában mondjuk, hogy kár volna mindezt olyanra tékozolni, aki nem tud hasonló értékeket adni helyettük. Nem tudjuk feltételezni, hogy ne találkozna olyan emberrel, aki Önt hasonlóan mélyen, őszintén és becsületesen szeretné s aki nem mondaná, hogy a szerelem csak a vér játéka s nem bizto-íthatja, hogy mást nem fog szeretni, mert szerinte a szerelemben csak az izgalom, az új, az ismeretlen, a hódítás a fontos, a megismerés után nem érdeklí tovább. Ezt a szerelmet nem fogadhatja el, még akkor sem, ha az «őszinteség nagyvonalúságát» értékelné. Csak abban téved, ha azt gondolja, hogy ebben az «őszinteségben» nincs érték. Van, mert ha azt is mérlegeljük, hogy az illető még olyan értelmű kijelentést is tett, hogy csak akkor fogadjal el szerelmét, ha megelepszik annyival, amennyit ő adni tud, akkor Önnék nem szabad gondolkodni és határozatlanul tételődni, hanem egyetlen szóval döntenie kell, mégpedig azonnal s a döntése nem lehet kétséges, mert csak «nem» és ezerszer is «nem» a válasz az ilyen szerelmre ches ajánlatra. Az igaz, hogy mindennél legtöbb az ember életében, ha az embert valaki nagyon szereti, de nem így és nem a hangoztatott «őszinteséggel», hanem örökreszólan. Ön ezt érdemli és reméljük, hogy az igazán értékessel összehozza a sorsa.

Illúzió. Sajnáljuk, ez nem sikerült. Becsüljük az Ön ambícióját, felfelé törekvő vágyát, ez azonban nem elegendő az eredményhez. Ha őszinteségre, egyszerűségre törekedne, talán eredetibbet tudna írni.

3 előnye van Önnek,
ha
bútorszükségleteit
a „**FÉSZEK**“

bútorüzletben, Budapest.
VI., Andrássy-út 33 sz. alatt

a Baross Szövetség tagjánál szerzi be

**Megbízható helyen,
jót, olcsón vásárol.**

DR. FOLDESNE «JUNÓ» KOSZMETIKAI LABORATÓRIUMÁNAK KÉSZÍTMÉNYEI VEZETNEK! «JUNÓ» Kozmetikai Intézet, IV., Károly király-út 24. Tel.: 389—159. Szépegységpolás. Végleges szőrtelenítés és szemölcsirtás felelősséggel. Tanítványok kiképzése. Díjtalan tanácsadás, levél útján is.

Szenzációs új magyar találmány forradalmasította a kézi kőtőipart. A „Rapid” kézi kötőkészülékről van szó, amellyel egy nap alatt annyi munka végezhető el, mint a kötőtűkel 10 nap alatt. A „Rapid” kézi kötőkészülékkel minden kötés minta köthető, munkája kézimunka, a szemek egyenletesek, minden fonalra alkalmas, kezelése egyszerű és a használati utasításból különös képzettség nélkül elsajátítható. Tetszetős és elpusztíthatatlan. Ismertetőt küld: Áruforgalmi KFT, Budapest, IV., Sütő-utca 2.

VÁLASZ TOPERCZER EMMA levelére «Mit szeretek a nőben» c. cikkhez: A Kárpátok egyik eldugott sarkában élek és buzgó olbásója vagyok a Magyar Nők Lapjának. Stílusom nem olyan gördülő, mintha nem esett volna közbe az elmúlt húsz év. De igyekszem azért érthetően kifejezni, amit érzek és mondani akarok. Remélem, megértene azok, akiket érdekel és foglalkoztat e probléma. Főként az adta a tollat a kezembe, hogy Ön olyan sajnálkozással válaszolt G. F. Gy.-nek. A házassági probléma megoldása a férfi részére nem könnyű, számtalan nehézséggel ütközik. Keressük az ideális lelketű nő, megbecsüljük az őszinte szeretetet, ragaszkodást, az öntudatos határozóképeséget. Büszkék vagyunk, ha értékelnek, megértene. És ugyanabban az arányban viszonzunk. Szerintem téves az a feltevés, hogy az anyagi helyzet kizárná vagy befolyásolná a nő lelki értékeit. A vagyonnal nem rendelkező nőnél megtalálja a férfi ugyanazokat a nemes értékeket, amit a gazdag, vagy önálló keresettel rendelkező nőknél vél feltalálni. Természetes, hogy az önálló nő gondolatai mások, mint azoké a lányoké, akik az otthon finomabb légköréből nem kényserültek ki az életbe, ahol ez a finomságot, szélsőséget, szerénységet többé-kevésbé lekoptatja rájuk a munka közben elkerülhetetlenül keletkező ütközések, surlódások. Ha rá kerül a sor, hogy a nőt és a férfit a kölcsönös szerelem egymás mellé sodorja és megértésben elindulnak, hogy egyesült erővel végigharcolják az életet, a szemlélt számtalan esetben azt látja, hogy az életüket összetartó lánc a nő részéről lazul meg. A családi élet tüzhelyén lobogó láng lassan kialszik, s a férj hiába élesztgeti, kísérlete kudarcba vész. És hiába hordja a férj a kalapot, ha nem tudja követni a nő gondolkodását, terveit. Be kell ismerjük, hogy a férfi sokszor nem lát többet a nőből, csak a mosolygó ajkát, a szép szemeket és a tetszetős alakját. Később, amikor látása tisztul és felszabadul az érzései hatása alól, szomorúan tapasztalja, hogy tévedett és tévedésének saját maga az oka, mert megelégedett a külső szépséggel és a belső érték megismerését elhanyagolta. A nő ismerje meg a férfinak ezt a gyöngöcséjét és igyekezzen kitarással és megértéssel korrigálni. A házasságban a kormánykerekkel a férj tartja a kezében, ő vezet, ő irányítja, de csak lát-szeláta. Az izzó vezetés és irányítás a nők feladata. Övéké a felelősség, rajtuk mú-

lik, hogy a házasságot ne érje karamból. S ha mindezeket számbavesszük, talán helyesebb, ha a sorsra bízunk és problémáknak a rendezését és várunk türelmesen, kit-sorsol ki a számunkra s azzal ügyesünk szépen, boldogan élni. O. L.

Egy lánczemet csatolok én is ahhoz a kérdésláncolathoz, amely e lap május 20-i számában indult meg. — 19 éves, magas, barna, karcsú lány vagyok, tele életkedvvel, rajongással s alig léptem ki az élet küszöbére, a sors máris megmutatta árnyoldalát. Szüleim a háború után minden vagyontukat elvesztették, nekem nem volt más hátra, tanulmányaimat abba kellett hagynom és hivatalba járni, hogy csekély keresetemmél segíthessek szüleimnek megélhetésük biztosításában. Mindezek ellenére senkitem veszi észre, hogyha valami fáj, senkitem tudja, hogy pénzhiány miatt menni mindenről — amit nagyon szeretnék — lemondok. Nem is akarom, hogy észrevegyék, ezért minden szomorúságom mosollyal takarom, hisz úgyszólam kapnék senkitől szívbillőjővő vigasztaló szavakat. Fiatal vagyok, még nem sok férfival találkoztam, mert társaságba nem sokat járok, de azt már észrevettem, hogy a férfiak csak addig találnak kedvesnek, amíg meg nem tudják, hogy szegény vagyok. Talán a sors akarja így, hogy először a balfelét mutatja felém, hogy annál szebb legyen az ellenkezője, mert arra számított, hogy egyszer a másik oldalával fordul felém. Talán a sors tanít meg álmokat szőni, hogy növelje a még előttem álló, titokzatos jövőmben vetett reményemet? Eleinte próbáltam megtorolni ezeket a gondolatokat, mert úgy éreztem, hogy számomra elérhetetlen dolgokról ábrándozom, de mégsem tudtam elletállni, hisz oly jól esett, mikor holdvilágos este az ablakomba könyökölve talált rám az ábrándok kis tündere. Barátnőim elejtett szavaiból rájöttem, hogy minden lánynak van egy titkos álma, egy nagy vágyálma arról az életéről, amit élne, vagy élni szeretne, mint én is, ha történetesen nem lennék szegény. Ó, hogy szeretném én lőháton benyargalni a pipacsos, búzavirágos, aranykálászós határt! A vadvirágos réten lepkét kergetni és lenne mellettem valaki, aki minden szeretetével és gyengéd odaadásával körülvenne, akinek egy-egy pirkadó hajnalon a magas-baszálló és Teremtőtjét köszöntő kis pacsirta dalával egy pár szál harmatcseppes mezeivirágot tűznék gombyukába, aki észrevenné ezt a gyengédséget, észrevenné, ha egy-egy ruha különösen jól áll rajtam, de nem dicsér és nem bóköl örökké, nem tart előadásokat érzelmeiről és ugyanezt tőlem sem kívánja, mert én nem bírom az érzelmi ömlengéseket, s helyette néha megleg valami kis aprósággal, aminek én szívből örülök és amit én is hasonlókkal viszonzok. Téli alkonyatkor, csikorgó, hóban ketten járnánk a vadakat lesni, megtanítana ügyes vadászfogásokra és beavatva az erdő lakóinak világába — s mint már egészen kicsi koromban elhatároztam; hogy ha nagy leszek, akkor lesz nekem egy «zöld szobám», annak a falát teleaggatom szarvasgagncsall, repülő sással, fáccánál és hasonló áldozatokkal... De nem fogja megvenni az autótúrkat sem. Nem fog rosszkedvűen a fejem felett elnézni, ha alkalomatán lenge nyári esztélyruhában táncolni szeretnék. És ha megkezdí hangversenyét a tücsök ciripelő hada és a békák szimfónikus zenekara, élvezettel hallgatja azt a csodálatos zenét s mikor ebben a zsongó melódiában jön az esti szellő s a virágot álomba ringatja, mi is vele szállunk egy ismeretlen, boldog helyre: meseországba... Ha majd közénk száll egy kicsiny angyal, aki hangos kaca-

Jó tanács magányos nőknek.

Ha magányosan kell élnie, sokszor észre sem veszi a környező légkör miatt, hogy lényé nem árasztja azon friss, üde atmoszférát, melynek hiánya mások szaglási szerveinek éppenséggel nem kellemes. „Sagrotan” ez a jóillatú fertőtlenítőszer, utjait egyengeti a megkedveltetés és boldogság felé. Napoként lemosás a „Sagrotan” szerrel megbízható módon azon baktériumok szaporodását gátolja, melyek a testkipárolgás kellemetlen hatását előidézik.

Használjon ön is

„SAGROTAN”

fertőtlenítőszer

Úvegenként már P 1.40-től minden gyógyszerárban, drogériában és gyógyáruanyagkereskedésben kapható

gásává felveri a házat: azt ő nagyon fogja szeretni, mert abban egy boldog élet megújulását látja.

Nem tudom lesz-e, aki megérti álmaim, de nincs bennem valami nagy írői hajlam és nem tudom úgy a felszínre hozni azokat a szép gondolatokat és elképzeléseket, ahogy azokat én látom... hallom... Majd talán egyszer... ha álmaim némileg teljesülni fognak és lesz, akinek azt a sok mindent elmesélem, az megérti és nem fogja unatni. Hanem ő is tovább mesél nekem az ő birodalmáról, álmairól. Ha szegény vagyok is, talán mégis eljön értem valaki, aki nem hozományt keres, hanem velem együtt nagyon boldog életet. Ha egy-két ilyen kis epizód eszembe jut, máris beleélem magam az én jövőndő nagy boldogságomban. K. Gizike.

Tanácsot kérnek

Melyik kedves asszonytársam tudna ajánlani kis diákleányt teljes ellátásra, akit családtagnak tekintene az összes iskolához közel lakó úricsalád. B. J.-né Miskolc, Mátyás király-u. 6. sz.

Melyik iparművész vagy iparművészszalon foglalkoztatna egy ügyeskező dilettáns festőnőt, aki főleg a magyarorsz mint a tervezését érti. Kézimunkázik és varr is. Csak gyakorlatszerzőből óhajtaná szakértőnél dolgozni. Leveletet „Ös-tettség” jellegre kiadóba kérek.

Télen, nyáron, ősszel, tavasszal
Földes Margit-crème!

SZÖRTELENITŐ «Déva»-krém. Hatásos végeles! Szörteletlenítést vállalok. «Déva» XIV., Hungária-körút 116 (Thököly-útnál).

APRÓHIRDETÉSEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés szavanként 15 fillér. Vastagabb betűkkel szedett első jó 30 fillér. Tíz szón aluli szöveg hirdetés díja 1 pengő 50 fill. Hirdetés hirdetésre érkező levelek továbbítására hirdetés díj egyidejűleg külön 1 pengő utalandó át. Állást kereső hirdetését szavanként 10 fillér. A hirdetés díja előre beküldendő.

Női szabóság, plüssüzem, mestertervizsga, Kalocsay, Corvin-út 1. Telefon: 167-478.

Zongorát vagy pianót azonnal készpénzfizetésért sűrűsen vennék. Telefon: 139-503. Zongoraterem.

Budapestre érkezőknek «Uri otthon» nyújtok 2 pengőföldi Hajduné ny. MÁV főintéző neje. Erzsébet körút 2. III. 19., Émke-ház. Lft. Telefonszám: 132-900.

Rövid feketés gyakorlózongora kettős, külföldi négyes, valódi Bösendorfer ütőszék pengő. Garantáltak, jó karban. Zongorák, pianók feltűnő olcsón, tisztviselőknél előegnküli legcsekélyebb részlete. Rákóczi-út ötven. Zongoraterem. Erzsébet körút sarok.

Zongorák, pianók előegnküli húszpengős részlete 350 pengőföldi, legelősebben Fenyőné zongora termékek. Erzsébet-körút huszonnégy. Bérzongorák ócska olcsón!

Csillárdülő egész évben nyitva. Gyönyörű hegyvidék, kényelmes kastélyok, zárt folyosók, prima koszt. olcsó panzió. Prospektus. Csillárdülő, Matraszöllös.

ZALOGJEGYÉRT. ékszerért fogaranyért, szőnyegért sok pénz fizetik Baross ékszerház, VIII., Baross utca 83. szám. Telefonáljon 134-770.

Budapestre érkező úri személyeknek szép, kényelmes lakásomban 2 pengőföldi megszálás. Főjegyző. Orczy-út 40. 10.

Teljes ellátásra keresek közigazgatási leányt vagy fiút korrepetálással, esetleg zongorával. Isko'ákhoz kérek lakom. S. Péterné, Budapest, Sobieski János-ut. 34 I. 20.

Középkorú uriaszony urisálódhoz, vagy plébánia ajánlkozik hávezetőnőnek, gazdasszonynak. Rendkívül szorgalmas, komoly, teljesen megbízható, takarékos és munkaszerető. Leveleket fizetés megjelöléssel kér. Weicher Gézáné. Budapest, XIII., Róbert Károly-krt. 34. II. udvar 1. em. 6.

Kedves olvasatársnőim közül kinek volna ismeretése a Ruzinföldön, hogy vonának zivések ajánlani egy egyszerű gyermekte. en családot vagy özvegyasszonyt, akinél elhelyezhetném gondozásra 37 éves fiamat. Máv. főmórnek nyugdíjas özvegy vagyok és jó helyre szeretném adni a fiamat. Esetleg Munkács is megfelelne. Magam is szeretnék egy kedves családdal ismeretlenség köti, hogy én is néhány kellemes napot tölthetsek el ott. Szíves leveleket «Máv. osztálymórnek» neje jellegre szerkesztőségbe kérek.

Szeptember elsőiére keresek Budapesten az Esterházy-utca környékén egyágvas udvari, földszintes, butorozott szobát mérsékelt árrért. Leveleket «Tizenhárom éves előfizető» jellegre szerkesztőségbe kérek.

Szerénybűgűnyő, érteles r. kath. fiatal házitanítóit keresek első emeleti fiam mellé tanárja. Fizetés megegyezik szerint. Fogler Albert földbírtokos, Szentlőrinc-káta.

Két kisfiam mellé keresek feltétlenül gyermekszerezőt, németül beszélő és zongorázni tudó urleányt, aki falura jönné. Közvetlen vasútdómás, villanyvilágítás és 30 km-re van Debrecenél. Leveleket «Jegyző neje» jellegre kiadóba kérek.

Árva urleány a fővárosban gyermekek mellé ajánlközik azzal a feltétellel, hogy hetenként három delátmra szabad időt kér, mert betegpótlási tanfolyamra akar járni. Kicsi gyerek ruháit mosását és varrását vállal. Leveleket «Erzsike» jellegre kiadóba kér.

Felolós szerkesztő és kiadó: Papp Jenő. Kéziratokat, kizárkelt, fényképeket nem adunk vissza és nem örzük meg. A lap cikkeinek és képeinek átvételre és közlése tilos. A Magyar Nők Lapját nyomta a Hungária Hirlapnyomda R. T. Budapest, V., Vilmos császár-út 34. szám. 1296.39. Felolós vitéz BANO LEHEL.

Budapesten, a Mester-utcai felsőkereskedelmi iskola negyedik évfolyamát végzem. Kedves olvasatársnőim közül ki vo na hajlandó teljes ellátást nyújtani (esetleg csak lakást, vagy kosztot), cserében szabadidőmben házimunkában segítének, gyermekekre felügyelnék, stb. Címem: Kiss Mária, Török-szentmiklós, Pozderka-ut. 15.

Negyvenen felüli özvegyasszony nővéremnek szeretnék egy komoly 50-60 év körüli férjet, akinek szintén komoly felesége lenne. Nővérem egészséges, jövedélyű szerény, alkalmazkodó és megró, naevon kellemes tenné az illető életét és szívesen megosztani gondját. (Gyermekek nem akadnak.) Vagyona nincs, de rendkívüli flomásga és lelkiériéke minden vagyonnál többet ér. Családunk ur, oskereszény. Érdeklődők levélét «P. M.» jellegre kiadóba kérem.

KÉZIMUNKALEIRÁS

CIMLAP BELSŐ OLDALÁN. Sztórfüggöny csipkeshözvetből, 360 cm szélességben. Mérete P 18.—.

4. OLDALON. Hímzett tálcakendők. A nagyobb mérete 30 × 45 és 30 × 40 cm. Előrajzolva jöminőségű fehér pamutvászonra, darabonként 50 fillér. A kisebb méret 25 × 35 cm, előrajzolva 40 fillér. A kerek 30 × 30 cm, előrajzolva 40 fillér. Hímzéséhez 1 motring himzőfonál 18 fill. Szürtsablonja darabonként 40 fillér.

4. OLDALON. Gyermekszoba-függöny. Ekrűszíni grenadinból készíjtük színes és fehér opábatistzt rátéttel. Egy-egy szárny szélessége 75 cm. Hossza 250 cm. Drapéria 60 × 150 cm. Előrajzolva a rátétanyaggal együtt, a 2 szárny és 1 drapéria P 15.—. Szürtsablonja P 2.—. Megrendelhető bármely méretben és teljesen készen.

7. OLDALON. Gobelin díszpárna. Előfestve penelopanyagra P 1.60. Kidolgozáshoz kis motringos berliner fonál 12 fill. 8. OLDALON. Toledohimzőű agy nemű. Finom Aranyoskor pamutvászonból készíjtük. A nagypárna mérete 80 × 100 cm. Előrajzolva P 4.20. A kispárna 45 × 60 cm. Előrajzolva P 1.90. Hímzéséhez 30-as számú himzőpamutot használunk, 1 nagy motring 40 fillér. A 2 darab szürtsablonja P 1.60. Megrendelhető teljesen készen is.

12. OLDALON. Sztórfüggöny színes szárnyakkal. A sztór anyagát középkockás git

Női ruha iparendelő megszerzéséhez előkészítem, szabást, varrást iparilag kiképezem, Kerekes Ferencné, Vámház-körút 5.

MIMOZA világhírű grafológusnő analízis kizből, íráshól és fényképről. Személyes részvétel nem szükséges. Megleponen tárja fel az élet minden titkát. Megállapításai a tiszta valóságnak megfelelnek. Pontos születési és személyi adatokat kér sajátuké irással leveleiben. Valászbélyeg csak telandó. Cím: Pécs, Szent Vince-út 50.

Zongorahangolás, javítás, harmónium készítés, javítás legutjánnyosban. Szieber, Budapest, II. Török-ut. 6.

Cigányok, kotta nélkül zongorázni leggyorsabban megtanulhat: II., Margit-krt. 8. zongoratanítónőnél.

terből, a szárnyakat színes indanthrenanyagból készíjtük. Gitteranyag 180 cm széles métere P 5.50, 210 cm széles métere P 10.—. Indanthren anyag kék vagy barna virágos, finom minőségű marquette, 150 cm széles métere P 11.—. Zöld, sárga vagy fréz levélmintás, 150 cm széles, métere P 7.80. Függönyanyagokból mintákat készséggel küldünk. Készítést olcsón vállaljuk.

12. OLDALON. Tüll-tálcakendő. Mérete 50 × 50 cm. Szálbehúzással készíjtük. Előrajzolva a kidolgozáshoz szükséges gyöngyfonállal együtt P 2.80. Szürtsablonja P 1.20. Megrendelhető teljesen készen is.

14. OLDALON. Hímzett tüllfüggöny. Középvastagságú ekrű tüllből készíjtük, egy-egy rész 150 cm széles, 250 cm hosszú. Előrajzolva darabonként P 16.50. Hímzéséhez színes gyapufonalat használunk, szép, élénk színekben. Kis motringja 12 fillér. Egy függönyhöz kb. 30 motring szükséges. A függöny megrendelhető teljesen készen is és bármely méretben.

28. OLDALON. Rózsás gobelin díszpárna. Előfestve penelopanyagra P 1.40. Kidolgozáshoz kis motringos berlinerfonál 12 fillér.

CIMLAP HATSÓ KÜLSŐ OLDALÁN. Ovalis tüll asztalterítő, himzésel díszítve. Előrajzolva különböző méretekbén kapható. Szürtsablonja P 2.—.

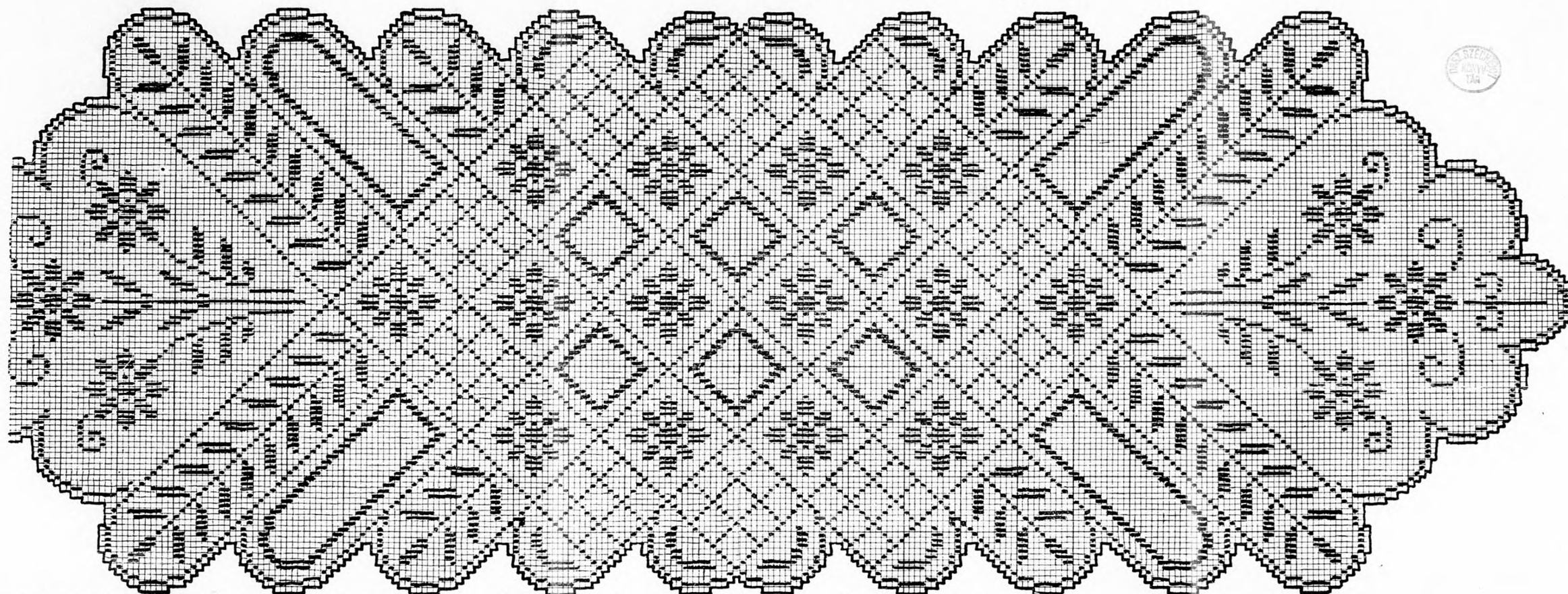
A MUL KÉZIMUNKABOLTJÁNAK (VI, TERÉZ-KRT. 6) ÁRAJÁNLATA

Gyermek-napozó fehér vagy színes pamutvászonból, szép kézimunkadiszítéssel			
2-3 évesnek	.....	3.80	
Leányka luvale ruhácska 3-4 évesnek	.....	5.—, 6.50,	8.—
Leányka himzett magyaros ruhácska	.....	4.50,	5.—
Női napozó és short szép fazonban, kézimunkadiszítéssel	.....	10.—,	12.—
Női strandtáska kézimunkával díszítve	.....	4.50	1.50
Strandpárna kézimunkával díszítve, gyapottal töltve	.....	12.—	
Kerti asztal- és uszonnaterítő 6 szalvetttával, kézi himzésel	.....	7.—	
Géppel himzett madeiramillő szép mintákban	.....	2.80, 3.80, 4.80,	5.50
Frottir törülköző, jó minőségben	.....	17.—	
Frottir fürdőlepedő	.....	—40, —75,	1.75
Klőplicitse 6, 8, 10 méteres végekben	.....	—80, 1.—, 1.20,	1.50
Festett gobelinpárna szép virágos vagy modern mintákban	.....	2.—, 2.20	2.60
Festett kelim párnalap, szép mintákban	.....	12.—	
Festett kelim falvédő 80 × 170 cm méretben	.....	1.50	
Aranyoskor pamutvászon fehér 80 cm széles métere	.....	1.75	
Aranyoskor pamutvászon fehér 90 cm széles métere	.....	4.10	
Aranyoskor pamutvászon fehér 180 cm széles métere	.....	5.50	
Aranyoskor, színes, 80 cm széles 1.92, 180 cm széles	.....	—30, —40,	—50
Előrajzolt tálcakendő, szép mintákban, fehér vagy színes alapon	.....	1.90	
Flórai-olt pamutvászon-millő, madeira vagy színes himzésintával	.....	—20	
Gyapufonal csipkeruhakészítéshez, dekája	.....	—36	
Gyapufonal fürdőruhahöz, dekája	.....	5.80	
Indanthren függönyanyag, szép virágos vagy pettyes minta, 150 cm széles, métere	.....	6.40	
Csipkeshözvet, 180 cm széles, métere	.....	5.50	
Gitteranyag, 180 cm széles, métere	.....	7.50,	8.20
Csipkeshözvet, 300 cm széles, métere	.....	10.50	
Indanthren gitteranyag, sárga színben, 300 cm széles, métere	.....		
Szürtsablonok olcsó árban.	.....		

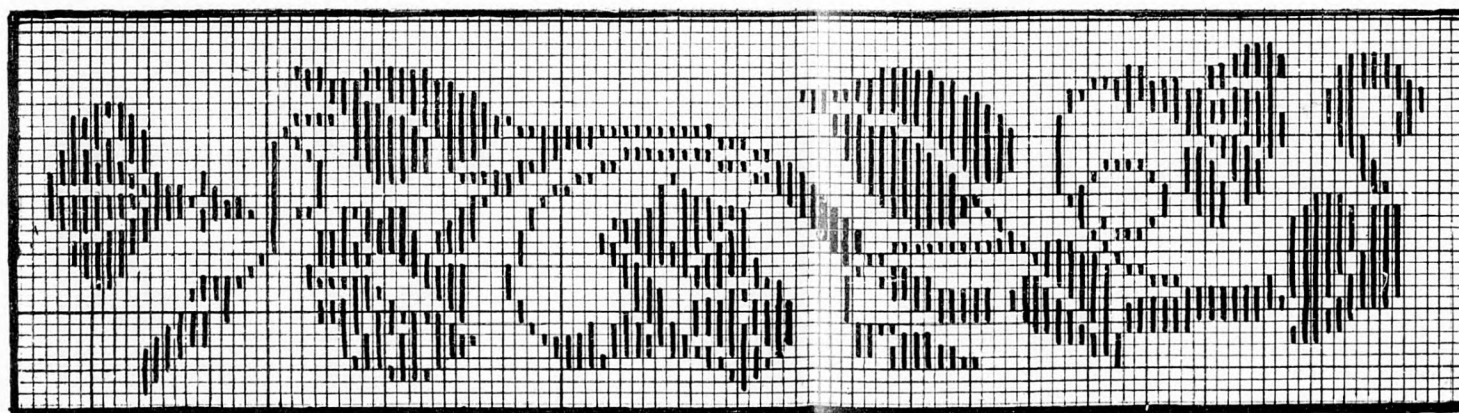
Kézimunkák, függönyanyagok, tüllök, klőplianyak nagy választékban, olcsó árban.

A Magyar Nők Lapja 1939. évi augusztus havi kézimunkamelléklete

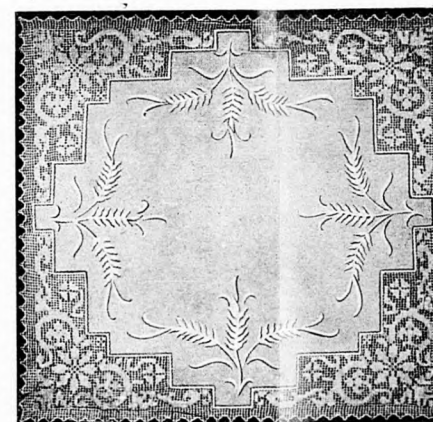
(Állandó havi melléklet)

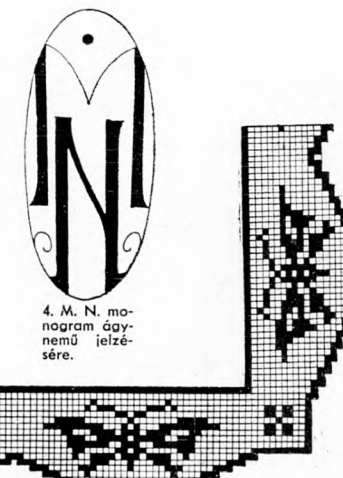
1. RECE VAGY HORGOLT ASZTALFUTÓ. 106×298 kocka. 5 mm-es kockával készítve, 53×149 cm. nagyságú futót kapunk. Horgolásához 12-es számú MUL-gyöngyfonalat használunk, fehér vagy ekrü színben 1 motring (5 deka) 60 fillér. Recével készítve, az alapanyagot készen vesszük. A fenti méretben 10 deka kitöltő gyöngyfonnal együtt P 10.50. Amberg József iparművész terve.

2. HORGOLT BETÉT, SZÉLESSÉGE 33 KOCKA. Függönyök és terítők díszítésére alkalmas. Készítéséhez 100-as számú horgolócárnát használunk.

3. DISZTERÍTŐ. A középrész anyaga lenvászon, vagy vékony lenbatszt, melyet magas himzéssel díszítünk. Széleire horgolt vagy rece csipkét teszünk. A csipkét 5 mm-es kockával készítjük, így a terítő mérete 75×75 cm. lesz. A középrész előráizolva lenbatszra P 5.20. Vastagabb szálú lenvászonból P 7.20. A csipkeminta leszámolható rajza P 1.50.

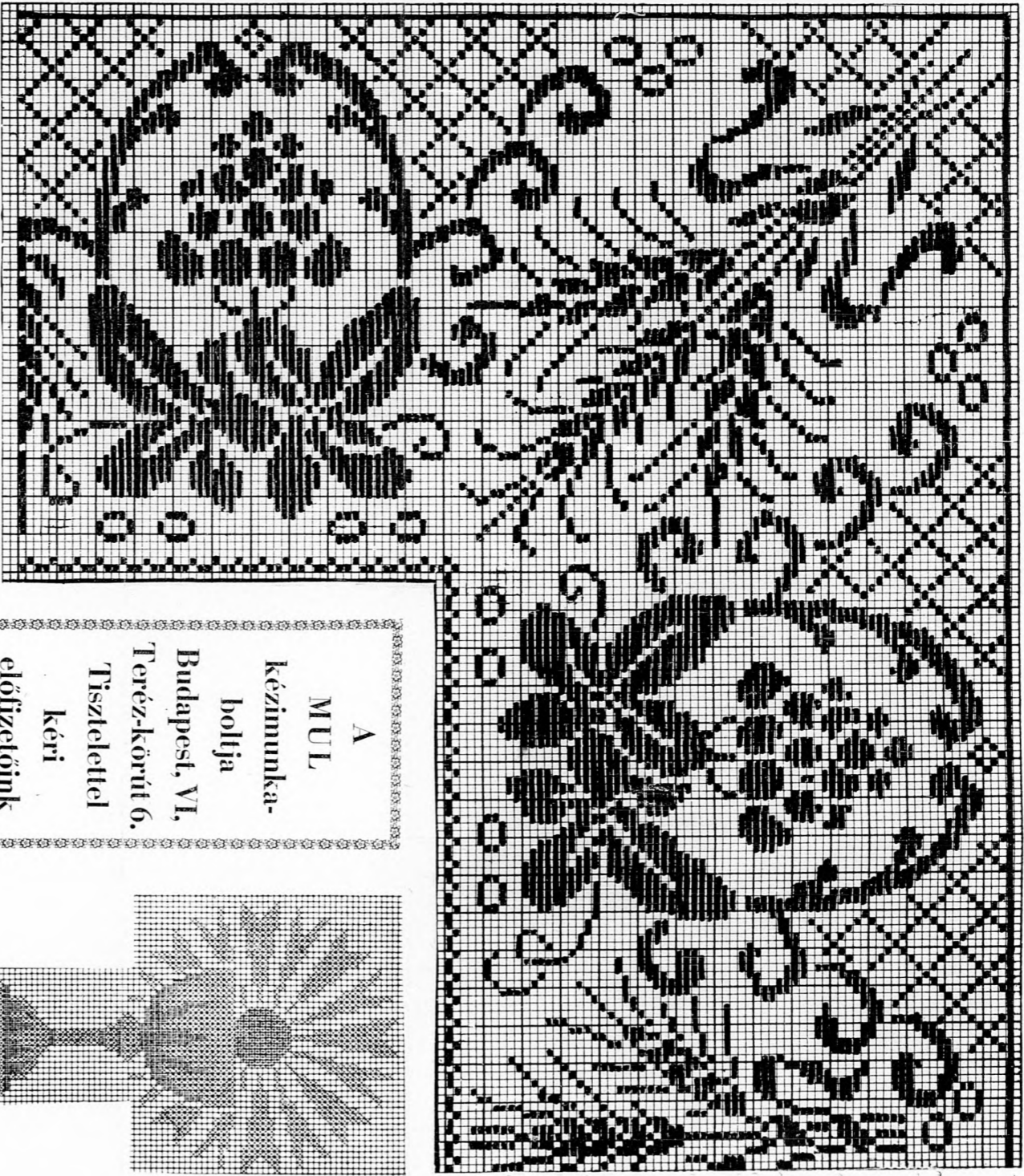

4. M. N. monogram ágynemű jelzésére.

5. CSIPKE SAROKKRESSZEL, batszt zsebendő részére. 200-as cárnával, vagy recével készíthető.

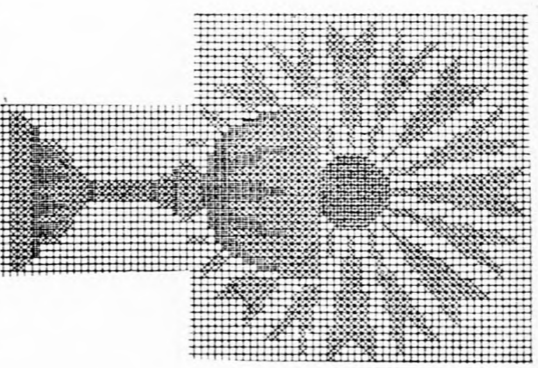
A Magyar Nők Lapja 1939. augusztus havi kézimunkamelléklete

(Állandó havi melléklet)

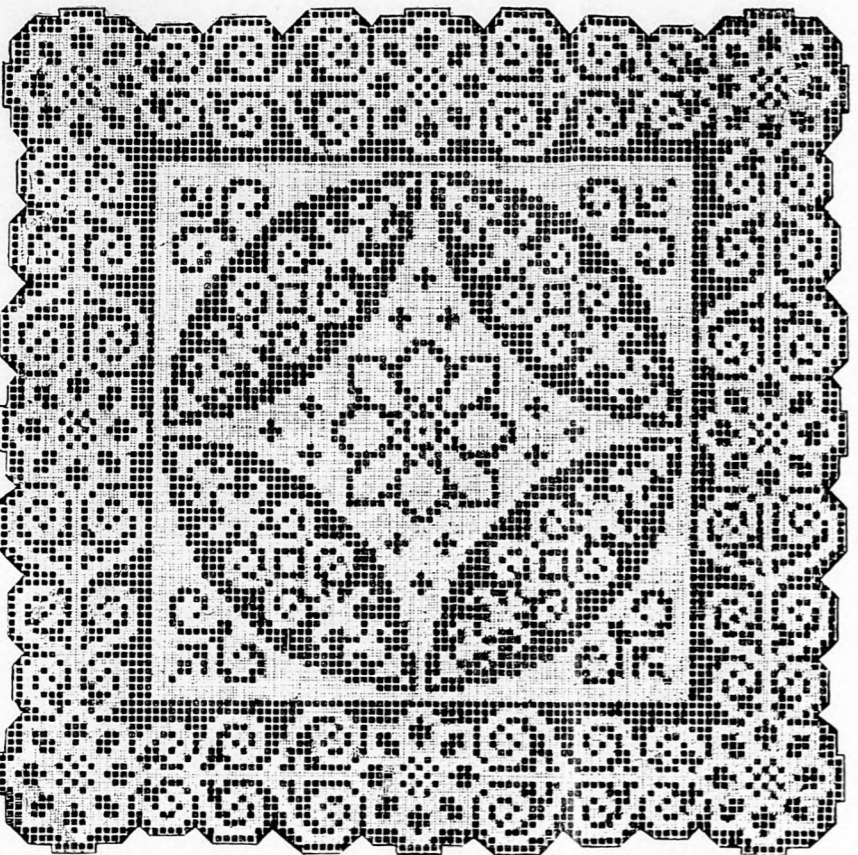

5. CSIPKEBET SAROKRÉSZEI, oltható díszítésre. Szélessége 76 kocka. Kisebb vagy nagyobb kockával készíthők, amint a méret kívánja. Horgoláshoz 8-as vagy 10-es MULL, gyöngyfonalat használjunk. 1 motting (3 deka) 60 fillér. Készen is megrendelhető.

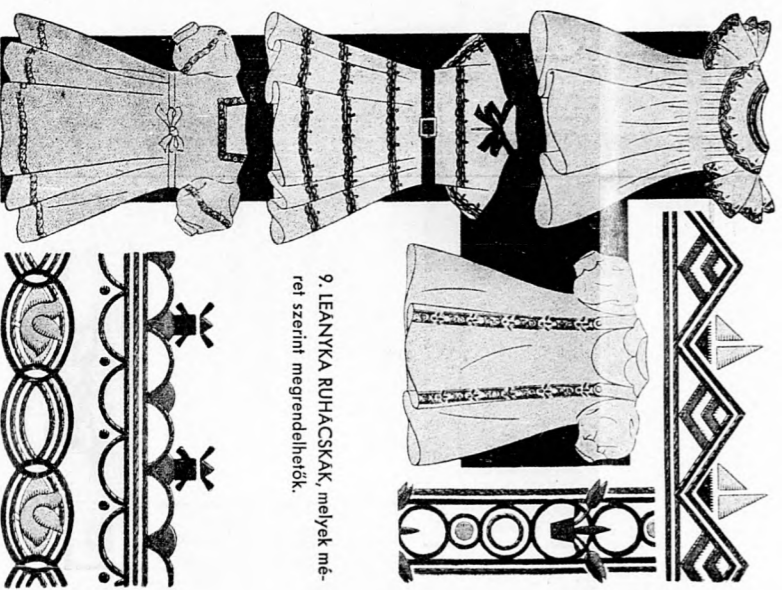
A
MULL
kézimunka-
boltja
Budapest, VI,
Terež-körút 6.
Tisztelettel
kéri
előfizetőink
látogatását

7. KEHELY TAKARÓ. 3 mm-es kockával készíthők, 150-es számú horgolócémből.

8. FILE TERítő, 103 kocka átmérőjű. 6 mm-es kockával készítho, 61 cm-es terítőnk lesz. Kisebb kockával készítho, faldíra is használhatjuk.

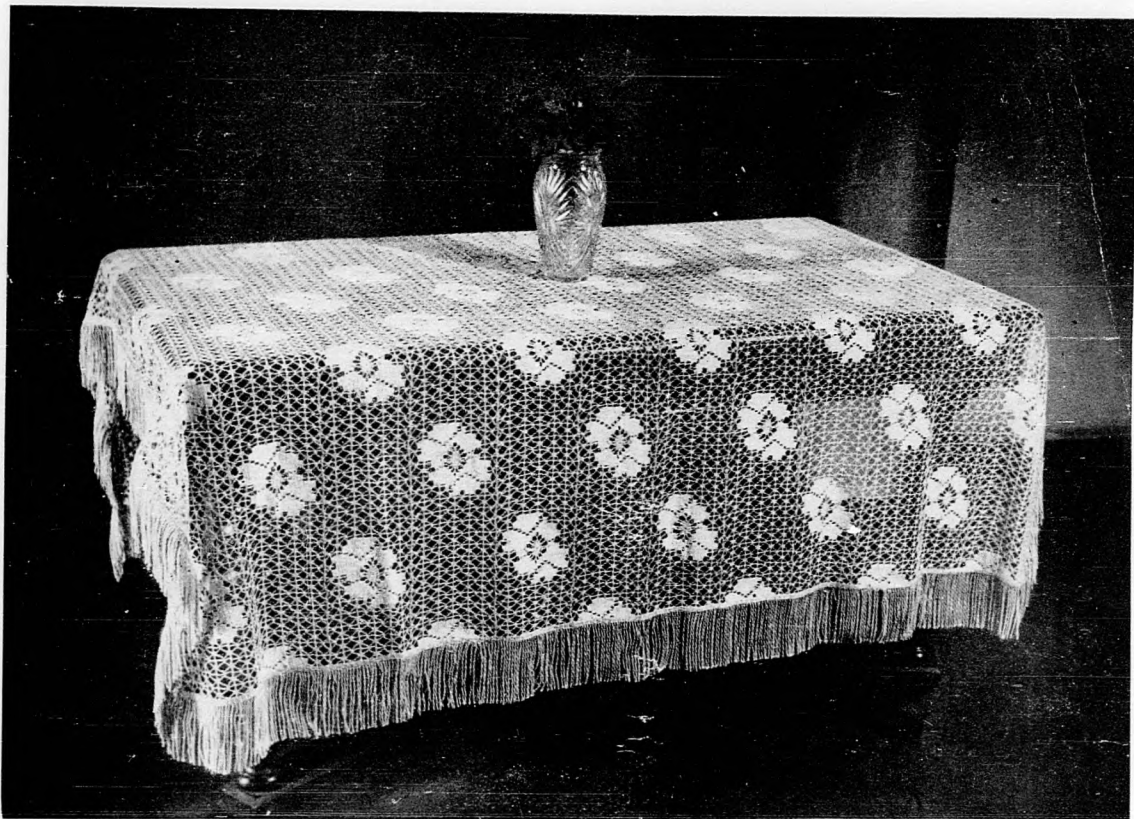

9. LEANYKA RUHÁCSKÁK, melyek méreit szerinti megrendelhetők.

A MUL. kézimunkaboltjának rendkívüli kedvezményes asztalterítő akciója

E terítő zongoraterítőnek is használható

A fenti ábrán bemutatott asztalterítőre felhívjuk lapunk mélyen tisztelt Előfizetőinek figyelmét. Ez a divatos terítő finom, tartós, ekrűsínű klöplicsipkeanyagból készül. A szélét 10 cm széles azonossínű rojt díszíti. Az asztalterítő mérete, a rojtot is beleszámítva: 160×160 cm. A fenti ábra ne tévesszen meg senkit, mert a terítő téglalakú asztalon van s ezért látszik egyik oldalon kisebb oldalrész, mint a másik oldalon. Pl. egy 120×120 cm átmérőjű asztalra terítve, minden oldalon egyenlően 20 cm széles anyag lóg le. A terítő nemcsak négyszögletű, hanem ovális vagy kerek asztalra is használható, úgyszintén zongoraterítőnek is. E terítő akár lapunk útján, akár a MUL kézimunkaboltjában (Budapest, VI., Teréz-körút 6) ELŐLEGES RÉSZLETEKBEN VALÓ FIZETÉSSEL P 19.—ért beszerezhető. Ebben az összegben benne van a postán való hazaszállítás díja, szállítólevél, illetve teljes portómentesség. A terítő P 19.— beszerzési ára 2—3—4—5 pengős részletekben is fizethető, vagy készpénzért megvásárolható. Az utolsó előleges részlet kiegyenlítése után a terítőt bérmentesen küldi meg lapunk előfizetőinek a MUL kézimunkaboltja. A terítő praktikusságánál fogva nélkülözhetetlen minden otthonban és mint keiengyedarab, vagy mint menyasszonyi ajándék, igen értékes és nagyon ajánlható. A teljesen kész terítő megtekinthető a MUL kézimunkaboltjában, vagy kívánatra a budapesti előfizetőinknek házhoz is kiküldjük bemutatás céljából.

Magyar Nők Lapja

